

సంపుటి : 73 సంచిక : 17 పుటలు : 52

జాగృతి

కవి : శ్రీ శార్వరి మామిడి బ. విద్యుత్

01-07 మార్చి 2021

వెల: ₹15/-

గగన
'దర్శి'



పాంగాంగ్ పాఠాలు

నిన్న తుపాకీ..
ఇవాళ టూల్ కిట్



జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్.కోడ్ ను మీ మొబైల్ తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/14814> అని బ్రౌజర్ లో టైప్ చేయండి.

73 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

MAHAVEER GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)



Estd : 2001

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE IT MECH. CIVIL AERO	PG
M.Tech	DE & CS VLSI PE & ES CSE SE AMS	MBA

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in



Estd : 2009

Courses Offered :

Polytechnic	DECE DEEE DCME DME DCE
--------------------	--------------------------------

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in



Estd : 2010

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE MECH.
---------------	-------------------------

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER

ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in



Estd : 2014

Courses Offered :

B.Com	Computers & General	B.Sc	MSCs
--------------	---------------------	-------------	------

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegreecollege.com

Sponsored by **MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY**

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgiri, Hyderabad - 500 005.

నవయుగభారతి 'అక్షయపాత్ర' పథకానికి పోషకులుగా ముందుకురండి తెలుగుపాఠకులకు ఉత్తమ సాహిత్యాన్ని అందించటంలో భాగస్వాములు కండి

కొన్ని పుస్తకాలు చిన్నవి కావచ్చు. కాని చదివిన వారిలో మంచి ఆలోచనలను ప్రవేశపెట్టి వారి జీవితాలను సక్రమపథంలో నడిపించగలవు. అటువంటి పుస్తకములు ఎక్కువ సంఖ్యలో ముద్రితమై, తక్కువధరకు నిరంతరంగా లభిస్తూ ఉండాలి. ఇది జరగాలంటే మార్కెట్ ఆర్థికసూత్రాలకు అతీతంగా ఆ పుస్తకాల ముద్రణకు ప్రత్యేక పోషణ ఉండాలి. ఎంపిక చేయబడిన పుస్తకములకు దాదాపుగా 50% శాతం వ్యయాన్ని తిరిగి తీసుకొనని పెట్టుబడిగా సమకూర్చాలని, తద్వారా పుస్తకం వెలను 30 శాతంవరకు తగ్గించాలని నవయుగభారతి ఆలోచిస్తున్నది.

కొన్ని పుస్తకాలు భృహత్తరమైనవి. తగినంత సంఖ్యలో అమ్ముడుపోగలవని నమ్మకం కలిగితే వాటిని అనువదింపజేయటమూ, ముద్రించి మార్కెట్లోకి తీసికొనిరావటమూ సాధ్యమవుతుంది. ఆ నమ్మకం లేకపోతే ఆ పుస్తకాలను తెలుగులో ప్రచురింపజేయటం దుష్కరమవుతుంది. కాబట్టి ఎంత బరువైన పుస్తకమైనా, కొనేందుకు తగినంత సంఖ్యలో సిద్ధంగా ఉన్నవారిని సమకూర్చుకోవాలని ఆలోచిస్తున్నది. **ఈ రెండు ఆశయాల సమన్వయరూపం ఈ అక్షయపాత్ర పథకం.**

ప్రతి తెలుగు కుటుంబం నుండి కనీసం ఒక్కరైనా ముందుకు రావాలని మా విన్నపం. మీరు చేయవలసింది. 10,116 రూ.లు పోషకసభ్యత్వంగా చెక్కు ద్వారాగానీ, బ్యాంకు (ఆన్లైన్) ద్వారాగానీ చెల్లించటం. మీ ఫోటోను, చిరునామా, ఫోను నెంబరు మొదలైన వివరాలను తెలియజేయటం. దీనికి నవయుగభారతీనుండి రశీదు పంపబడుతుంది. పది సంవత్సరములలోగా 15 వేల రూపాయల వెలగల్గిన క్రొత్తగా ప్రచురింపబడే పుస్తకాలు అనేక విడతలుగా 3 లేదా 4 నెలల వ్యవధితో రిజిస్టరుపోస్టులో మీకు పంపబడుతాయి.

అదనంగా ప్రతులు కావాలని మీరు కోరుకుంటే 25% తగ్గింపుతో మీకు అందజేయబడతాయి (రవాణావ్యయం మీరే భరించవలసి ఉంటుంది). ఒకవేళ 15వేల రూపాయల వెలగల కొత్త పుస్తకాల ప్రచురణ పదిసంవత్సరాలకంటే ముందుగానే పూర్తయి, అవి మీకు అందజేయటం జరిగినపుడు మీ పోషక సభ్యత్వాన్ని నవీకరించుకోవలసిందిగా కోరగలము.

ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో కనీసంగా వేయిమందిని పోషక సభ్యులుగా చేర్చుకోగలమన్న విశ్వాసంతో ఈ విజ్ఞప్తి వెలువరిస్తున్నాం. మధ్యలో విరమించుకోవటం ఉండదని, మీకు ఏవిధమైన నష్టం కలగనిరీతిలో, మీ సంతృప్తిని చూరగానేలా ఉత్తమగ్రంథాలను వెంటవెంటనే ప్రచురించి అందీయగలమని హామీ ఇస్తున్నాము.

ఇప్పటివరకు పోషకసదస్యులుగా చేరనివారు ఇప్పుడైనా త్వరపడండి. ఎందుకంటే ఇది మీ విజ్ఞతకు గీటురాయి. మీరు సభ్యులు అయితేనే మరో పదిమందికి చెప్పగలరు.

రండి ! భారతి సేవలో కదలిరండి !!

డా. వడ్డి విజయసారథి
సమన్వయకర్త-సంపాదకుడు
9493173187

నేతి క్షీరసాగర్
కార్యదర్శి
9440543725

ఓంప్రకాశ్ ఝుంఝర్
కోశాధికారి
9247114011

చెక్కులు పంపడానికి, ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలకు చిరునామా :
నవయుగభారతి, జాగృతి భవనం,
3-4-288/4/1, లింగంపల్లి, కాశీగూడ, హైదరాబాద్ - 27
nksagar@gmail.com

సేవింగ్స్ బ్యాంకు అకౌంట్ నెం : 0418408438
IFSC Code : IDIB000B052,
Indian Bank, Barakathpura, Hyderabad
చెక్కులు/నగదుబదిలీ 'నవయుగభారతి' పేరున పంపాలి.

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad -500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

**సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం
(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)**

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం॥ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ◆ అక్షరసలో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్కోడ్, మొబైల్ నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేది వివరాలు మీకు ఎస్.ఎం.ఎస్. చేస్తాం. ఆ వెంటనే సంచిత కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు వసూలు చేసే పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రశీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా కూడా చెల్లించవచ్చు. డబ్బు పంపాక 040-27561453/ 9959997013 నంబర్లకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch. IFSC : UTIB0002157, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని ఆంగ్లంలో రాయాలి.

**మార్కెటింగ్, సర్క్యులేషన్, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం
(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)**

బి. నాగరాజు సర్క్యులేషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

రాజకీయ స్వార్థం పండించుకోడానికి దేశ స్వాతంత్ర్యాన్ని, స్వాభిమానాన్ని తాకట్టు పెట్టగల వ్యక్తుల, శక్తుల జాడ కనిపెట్టడం కష్టమే. అంభి, జయచంద్రుడు అంతరించినా దుష్టబుద్ధులు అంతరించలేదు. స్వతంత్ర భారత రాజకీయాల లోనూ ఈ దుర్మీతుల కుట్రలు కొనసాగడం విషాదం. చరిత్ర నేర్పిన పాఠాల వెలుగులో ప్రజలు జాగరూకులు కావాలి. సిరి సంపదలతో తులతూగుతున్న విజయనగర సామ్రాజ్యం పైన విజాతీయుల కన్ను పడ్డది. ఐదుగురు సుల్తానులు ఏకమై వచ్చినా సమరాంగణ సార్వభౌముడుగా కీర్తి గడించిన శ్రీకృష్ణ దేవరాయలను నేరుగా యుద్ధంలో ఎదుర్కోలేని అశక్తత వారిది. కృష్ణరాయల కళాభిమానం ఆధారంగా కుట్ర పన్నారు. ఓ భారతీయ నర్తకి రాయల కొలువులో ప్రవేశించి, అభిమానం చూరగొన్నది. మహామంత్రి తిమ్మరుసు జాగరూకత వల్ల ఆమె ఎత్తులు పారలేదు. సుల్తానుల పన్నాగం విఫలమైంది.

అన్నదాతల పట్ల మోదీ ప్రభుత్వానికి గల సానుభూతి నేపథ్యంలో ప్రజా ఉద్యమాల పేరిట దుష్టశక్తుల కపట యుద్ధం మొదలైంది. రైతు ఉద్యమం ముసుగులో దుష్టశక్తులు జాతి ప్రతిష్ఠను దిగజార్చేందుకు విఫలయత్నం చేశాయి. ఈ కుట్ర లోతుపాతులను, మూలాలను అర్థం చేసుకోవడం కొంచెం కష్టం. అందుకు స్థానిక రాజకీయాలతో పాటు ప్రపంచ ఆర్థిక, రాజకీయ పరిణామాల పట్ల అవగాహన అవసరం. మన ఈశాన్య సరిహద్దులో డోక్లాం వద్ద చొరబాట్లకు చైనా ప్రయత్నిస్తే భారత్ తిప్పి కొట్టింది. 1962నాటి మెతక ప్రభుత్వం కాదని చైనాకు తెలియ చెప్పింది. చైనాకు చెందిన వందకి పైగా యాష్స్సును నిషేధించిన మోదీ ప్రభుత్వం ఆర్థికంగా చైనాను దెబ్బతీసింది. మరోవైపు చైనాకు చెందిన హువాయ్, జడ్డీటి వెబ్సైట్లు సేకరిస్తున్న సమాచారం తమ జాతీయ భద్రతకు, గోప్యతకు ప్రమాదకరమని ప్రకటించిన అమెరికా వాటిని నిషేధించింది. ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రేలియాలు కూడా అదే బాటలో

శాలివాహన 1941 శ్రీ శార్వరి మాఘ బహుళ విదియ



6లో

**ముఖపత్ర కథనం
పాంగాంగ్ పాఠాలు**

లోపలి పేజీలలో...

జాతీయం

**ఆ చట్టాల రద్దు ఫలితమే
కశ్మీర్ కొత్త పాద్య**



12లో



20లో

కథ

పంజరం తలుపులు

- సత్యనారాయణ చిత్తలూరి

జాగృతి

సంపాదక్రియం

నడిచాయి. వివిధ రంగాల్లో ఇతర దేశాలకు చెందిన సమాచారాన్ని రహస్యంగా సేకరించి అధిపత్యం చాటుకోవాలనే చైనా కుట్రలకు కక్షెంపడ్డది. ఆస్ట్రేలియా మరికాస్త ముందుకు వెళ్లింది. చైనాకు ఇచ్చిన బొగ్గు గనుల లీజును రద్దుచేసి వాటిని భారత్‌కు చెందిన ఆదానీ గ్రూపుకు కట్టబెట్టింది. పర్యావరణ కార్యకర్తల ముసుగులో ఆస్ట్రేలియా వామపక్షులు ఆందోళనకు దిగారు. పర్యావరణ చిక్కులేమీ లేవని నిర్ధారించుకునే భారత్ కంపెనీలకు లీజుకిచ్చినట్లు ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వం తేల్చి చెప్పింది. దాంతో చైనా ఆశలు ఆవిరి అయ్యాయి. చైనా బాధలు అక్కడితో ఆగలేదు. డోక్లాంలో మోదీ

తిమ్మరుసు అప్రమత్తతే ఆదర్శం

అడ్డుపడితే, ఆస్ట్రేలియాలో ఆదాని అడ్డుపడితే, టెక్నాలజీ రంగంలో అంబాని అడ్డుపడుతున్నాడు. కొద్ది రోజుల్లోనే పూర్తి స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో 5జి టెక్నాలజీని అందుబాటులోకి తెస్తామని ఇటీవలే రిలయన్స్ అధినేత అంబాని ప్రకటించారు. చైనాకు చెందిన చౌకరకం ఫోన్లు ఇప్పటికే ఇండియాతో సహా ప్రపంచ దేశాలను ముంచెత్తి ప్రపంచ ఆర్థిక శక్తిగా చైనా ఎదగడానికి తోడ్పడుతున్నాయి. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో భారత్‌కు చెందిన వ్యాపారి 5జి టెక్నాలజీతో పోటీ వస్తే చైనా కొంప కొల్లేరే! అడుగడుగునా తనకు, తన విస్తరణ కాంక్షకు భారత్ అడ్డుపడుతోంది. అందుకు కారణం మోదీ. కాంగ్రెస్‌నేత రాహుల్ ప్రధాని కాకుండా మోదీ అడ్డుపడుతున్నారు. అటు

కాంగ్రెస్‌కు, ఇటు కమ్యూనిస్టులకు ఇద్దరికీ మోదీ కంటగింపు అయ్యారు. మోదీతో నేరుగా తలపడే శక్తి ఇద్దరికీ లేదు. ఇద్దరూ కలిసి ప్రయత్నించినా ప్రజలు మోదీకే రెండోసారి కూడా పట్టం కట్టారు. పురుషోత్తముడిని ఎదిరించలేని అంభీ అలెగ్జాండరుతో చేతులు కలిపాడు. పృథ్విరాజ్‌ను ఎదుర్కోలేని జయచంద్రుడు ఘోరీతో చేతులు కలిపాడు. దేశం గతి ఏమిటని ఇద్దరూ ఆలోచించలేదు. చైనాకు మోదీ ఓటమి కావాలి. కానీ అది చైనా చేతుల్లో లేదు. భారతీయుల సాయంతో దాన్ని సాధించాలి. దానికోసం భారత ప్రజల దృష్టిలో మోదీని ప్రజా వ్యతిరేకిగా, దోపిడీదార్ల తోత్తుగా చిత్రించాలి. సాగు చట్టాల రద్దు కోరుతూ రైతుల ముసుగులో కమ్యూనిస్టులు, కాంగ్రెస్ సాగిస్తున్న ఉద్యమ లక్ష్యం రైతు ప్రయోజనాలు కాదు. రైతుల కోసం దశాబ్దాలుగా కమ్యూనిస్టులు కోరుతున్న పలుమార్లు కాంగ్రెస్ ఎన్నికల ప్రణాళికల్లో పేర్కొన్న అంశాలకు నూతన వ్యవసాయ చట్టాలు ప్రాణం పోస్తున్నాయి. అర్థికిల్ 370 రద్దు, త్రిపుల్ తలాక్ నిషేధం వంటి చట్టాలను ఆమోదించి, అన్నదాతలకు మేలు చేకూర్చే చట్టాలను రద్దు చేయాల్సిందే అని కోరడమేమిటి? ఈ చట్టాలతో ఏవిధంగాను సంబంధం లేని అంబానికి చెందిన వందకు పైగా రిలయన్స్ సెల్ టవర్లను ఆందోళనకారులు ధ్వంసం చేయడం చైనా ధ్వంసం రచనేనా! రహదారులు, పోర్టులు వంటి లక్షల కోట్ల రూపాయల కాంట్రాక్టులను కాంగ్రెస్ ఏలుబడిలో అంబాని, ఆదానిలకు కట్టబెట్టి, గుజరాతీయులకు మోదీ దోచి పెడుతున్నారని రాహుల్ ఆరోపించడం చైనా ఆలోచనేనా! అధికారంలోకి వస్తే సిఎఎస్ రద్దు చేస్తామని కాంగ్రెస్ నేత అస్సాంలో ప్రకటించడంలో ఆంతర్యమేమిటి! స్వార్థపరుల పన్నాగాలను ప్రజలు గ్రహించాలి. దుష్టశక్తుల ఎత్తులను చిత్తు చేయడానికి ప్రతి భారత పౌరుడూ మహా మంత్రి తిమ్మరుసు కావాలి! అప్రమత్తతో స్వార్థపరుల కుట్రను గ్రహించాలి. కుట్రలో పావులైన స్వదేశీయులను కనిపెట్టి ప్రజాక్షేత్రం నుండి తరిమి కొట్టాలి!!



01 మార్చి 2021, సోమవారం

అసతో మా సద్గమయ తమసో మా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్మా అమృతంగమయ - బృహదారణ్యకోపనిషత్



వికాసం
అపరిమిత కోరికలతో
అరిష్టాలు

26లో

కథ

కంటేనే అమ్మ అని అంటే ఎలా?

- కలవల గిరిజారాణి



32లో



లోలకం

గుర్తులలో ఆధారాల గుట్టలు

38లో

జాతీయం-1

అది కుట్రల 'కిట్'



40లో

ఆందోళన పేరిట అసత్యాలు (ఆంధ్రప్రదేశ్) - 15
పాపమంతా గవర్నర్‌దేనా? (జాతీయం) - 24
బ్రష్ కింద బ్రహ్మాండం - 36
ఐపీఎల్ వేలంలో సరికొత్త రికార్డులు (క్రీడ) - 43
బాలజాగృతి - 46

వారఫలాలు - 48
పదరసం - 49
సరికొత్త పయనానికి 'నాంది' (సినిమా) - 50
గమనిక: ఫిబ్రవరి 15-21 సంచిక ముఖచిత్రంలో భారతదేశ పటం స్వల్ప లోపంతో అచ్చయింది. పొరపాటుకు క్షమాపణలు.



పాంగాంగ్ పాతాలు

తూర్పు లద్దాఖ్ లోని పాంగాంగ్ సరస్సు ఉత్తర, దక్షిణ తీరాలు నిస్సైనికమయ్యాయి. దీనితోనే చైనా వంటి సరిహద్దు దేశంతో శాంతిభద్రతలు నెలకొని, ఆగమేఘాల మీద సత్సంబంధాలు ఏర్పడతాయని అర్థం కాదు. భారత్ ఇక నిశ్చింతగా ఉండవచ్చుననే అసలే కాదు. అందుకు భరోసా కూడా లేదు. ఇందుకు కారణాలు రెండు - ఒకటి చైనా వైఖరిని చెప్పే చరిత్ర. మరొకటి వేర్వేరు పేర్లతో సరిహద్దు దేశాల భూభాగాలను ఆక్రమించు కోవడానికి చైనా నిరంతరాయంగా వేస్తున్న పథకాలు. అంటే ఆ దేశ చరిత్ర, వర్తమానం రెండూ అనుమానాస్పదమే. ఆ సరస్సు తీరాల నుంచి సైనికులు వెనక్కి తగ్గి ఉండవచ్చు. కానీ సరిహద్దులోని మిగిలిన సమస్యలు యథాతథంగానే ఉండబోతున్నాయి. ఇది తథ్యం. ఇలా భావించడం శుభసూచకం కాదని ఎవరు భావించినా వారి ఆశావహ దృక్పథాన్ని ఆహ్వానించాలి. అదే సమయంలో కీడెంచి మేలించాలన్న విధానం చైనా విషయంలో తప్పదన్న వాస్తవిక దృష్టిని గౌరవించాలి. అలాంటి దృష్టి లోపించడం వల్ల 1962లో ఈ దేశం ఎలాంటి అవమానానికి గురైందో చరిత్రనడిగితే చెబుతుంది. మళ్లీ యుద్ధం అంచులకు వెళ్లి, శాంతికి మొగ్గు చూపాయి. అయినా ఇప్పటికీ చైనాను నమ్మవచ్చుననడానికి ఏ ఒక్క సూచనా కనిపించకపోవడం చేదునిజం. ఇప్పటికీ ఆ దేశం భారత్ ను శత్రుదేశంగానే పరిగణిస్తున్నది. సరిహద్దులోని ఈ తాజా ఉద్రిక్తతలన్నింటికీ కారణం భారత్ అని కూడా డ్రాగన్ చెబుతూనే ఉంది. ఆఖరికి గల్వాన్ లోయ వద్ద భారత్ సైనికులే చొరబాటుకు యత్నించారని చెప్పడానికి వెనుకాడడం లేదు.

దాదాపు ఎనిమిది మాసాల నుంచి రెండు ఆసియా దిగ్గజాల మధ్య తీవ్ర ఉద్రిక్తతలకు కారణమైన దళాల మోహరింపు ప్రస్తుతానికి సడలిపోయింది. నిస్సందేహంగా ఇప్పటికీ ఇది ఆహ్వానించ తగిన పరిణామమే. హిమాలయాలలోని ఈ ప్రాంతంలో ఇరుదేశాల సరిహద్దుల నుంచి దళాల ఉపసంహరణ పూర్తయిందని భారత రక్షణ మంత్రిత్వ శాఖ వెల్లడించింది. అసృష్టమైన సరిహద్దులు, చైనా విస్తరణ కాంక్షకు ఊతమిచ్చాయి. నిరంతరం దురాక్రమణ

వాదంతో వేగిపోతూ ఉండే చైనా సైన్యం దూకుడును నివారించే క్రమంలో ఇరవై మంది భారత జవాన్లు అమరులయ్యారు. 1967 తరువాత ఇంత పెద్ద స్థాయిలో ఘర్షణ జరగడం, ఇంతమంది సైనికులు చనిపోవడం మళ్లీ ఇదే. భారత్, చైనా దాదాపు యుద్ధం అంచులకు వచ్చాయంటే అతిశయోక్తి కాదు. నిజంగా ఇదొక మంచి పరిణామం. దళాల ఉపసంహరణ దరిమిలా వాస్తవ నియంత్రణ రేఖ వెంబడి ఉద్రిక్తతలను తగ్గించడానికి దీనితో దారి

ఎర్పడిందని భారత్, చైనా ప్రతినిధులు చెప్పారు. ఫిబ్రవరి 11న చెప్పినట్లుగానే తొమ్మిది రోజులలోనే దళాల ఉపసంహరణ దాదాపు పూర్తయింది. ఇది ఈ వివాదానికే పరిమితమన్న సంగతి విస్మరించలేం.

పాదాపుడి జ్ఞానోదయం

ఒకవైపు దళాల ఉపసంహరణకు అంగీకారం కుదిరి, అది పూర్తయిపోయినట్లు ప్రకటనలు వెలువడిన నేపథ్యంలో జూన్ 15/16, 2020న గల్వాన్ లోయలో జరిగిన ఘర్షణ, అందులో మరణించిన



పాంగాంగ్ సరస్సు

తమ సైనికుల సంఖ్యను హఠాత్తుగా చైనా ఎందుకు ప్రకటించినట్లు? మా సైనికులు నలుగురు మరణించారు, ఒక అధికారి మరణించారని ఫిబ్రవరి 19న చైనా ప్రకటించింది. ఆ నలుగురు కూడా 'విదేశీ సైన్యం' చొరబాటును ఆపే యత్నంలో మరణించారని చైనా అధికార పత్రిక గ్లోబల్ టైమ్స్ వ్యాఖ్యానించింది. ఇందుకు సంబంధించిన ఒక వీడియోను కూడా ఆ

దేశం విడుదల చేసింది. భారత్ సైనికుల చొరబాటును ఆపే యత్నంలోనే తమ సైనికులు ప్రాణత్యాగాలు చేశారని ఆ దేశ కథనం. ఆ సమయంలో కల్నల్ సంతోష్ బాబు సహా ఇరవై మంది మన జవాన్లు అమరులైయ్యారు. చిత్రం ఏమిటంటే, ఆ ఘర్షణలో 45 మంది చైనా సైనికులు చనిపోయారని రష్యా పత్రిక టాస్ వెల్లడించింది.

గోపరాజు విశ్వేశ్వరప్రసాద్

అప్పుడే అమెరికా నిఘా విభాగం బయటపెట్టిన లెక్క ప్రకారం 35 మంది చైనా సైనికులు చనిపోయారు. అప్పుడు భారత్ సైనిక పెద్దలు కూడా పెద్ద సంఖ్యలోనే చైనా సైనికులు చనిపోయారని చెప్పారు. జూన్ 15 నాటి ఈ ఘర్షణ 1967లో ఇరు దేశాల సైనికుల మధ్య జరిగిన ఘర్షణ తరువాతి స్థానం పొందు తుందని విశ్లేషకులు చెబుతున్నారు. ఆనాడు 80 మంది భారత్ జవాన్లు అమరులయ్యారు. 300 మంది చైనా సైనికులు నిహతులయ్యారు. గల్వాన్ లోయ ఘర్షణలో మృతుల సంఖ్య వాస్తవం కాదని ఆ వెంటనే తెలిసిపోయింది. ప్రభుత్వం చెప్పిన లెక్క ఎంతవరకు నిజం అంటూ నిలదీసిన ముగ్గురు బ్లాగర్లను చైనా అరెస్టు చేసింది. అణచివేతకు, ఆక్రమణలకు చైనా చాలా చక్కని పేర్లు పెడుతుంది. ఇప్పుడు ఆ ముగ్గురు బ్లాగర్ల అరెస్టుకు కారణం - వారు గల్వాన్ సైనికులను అవమానించే విధంగా వ్యవహరించారట. మృతసైనికులు ఎందరో వాస్తవాల బయటపెట్టమనడం కూడా అక్కడ నేరమే. ఇలా వాస్తవాలకు మసిపూయడం చైనాకు ఆది నుంచి ఉన్న రుగ్మత.

గతం ఎలాంటిది?

కడుపులో కత్తెర... నోట్లో చక్కెర అన్న సామెత చైనాకు చక్కగా వర్తిస్తుంది. ఇరుగు పొరుగు దేశాలతో ముఖ్యంగా భారత్ తో అది వ్యవహరించే తీరు ఎప్పుడూ ఇలానే ఉంటుంది. శిఖరాగ్ర సమావేశాల్లో, అంతర్జాతీయ వేదికలపై, పర్యటనల సమయంలో పెద్దపెద్ద మాటలు చెబుతుంది, శాంతి మంత్రమే జపిస్తుంది. పరస్పర సహకారం, గౌరవం గురించి పదేపదే ప్రవచిస్తుంది. ఆచరణలో మాత్రం అందుకు పూర్తి విరుద్ధంగా వ్యవహరిస్తుంది. ఇందుకు ఎన్నో నిదర్శనాలు ఉన్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో వాస్తవాధీన రేఖ వెంబడి నుంచి బలగాలు వెనక్కు తీసుకోవాలని బీజింగ్ నిర్ణయించినంత మాత్రాన దాన్ని పూర్తిగా






ఉమ్మడి వరంగల్, ఖమ్మం, నల్గొండ శాసన మండలి (MLC) నియోజకవర్గ పట్టభద్రులకు విజ్ఞప్తి..

దయచేసి మీ అమూల్యమైన

మొదటి ప్రాధాన్యత ఓటు వేసి గెలిపించగలరని ప్రార్థన.

గుజ్జల ప్రేమేందర్ రెడ్డి B.Sc,M.A (philosophy), LLB.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి

వరంగల్, ఖమ్మం, నల్గొండ జిల్లాల పట్టభద్రుల జిజీవీ ఎమ్మెస్సీ అభ్యర్థి




పోలింగ్ తేదీ:
14.03.2021
ఉ.8.00 గం.ల నుండి
సా.4.00 గం.ల వరకు

నమ్మల్నిన పని లేదని దౌత్య నిపుణులు హెచ్చరిస్తున్నారు. దాని ప్రవర్తనను, వ్యవహారశైలిని ఎప్పుడూ ఒక కంట కనిపెట్టి ఉండాలని సూచిస్తున్నారు. ఇప్పుడు తాత్కాలికంగా వెనక్కి తగ్గినంత మాత్రాన పూర్తిగా విశ్వసించడం అమాయకత్వం అవుతుంది. గతానుభవాల నేపథ్యంలో బీజింగ్ పట్ల భరోసా కనబరచడం సరైనది కానే కాదని చెబుతున్నారు. గతంలోనూ బీజింగ్ స్నేహాన్ని నడించి ఆకస్మిక దాడులకు దిగిన ఘటనలు ఉన్నాయి. గత ఏడు దశాబ్దాల కాలంలో దాని వైఖరి ఏమీ మారలేదు. బీజింగ్ అధికార పక్షాలు ఎవరి చేతుల్లో ఉన్నా ఇదే పరిస్థితి. నాటి చౌ ఎన్ లై నుంచి నేటి జిన్ పింగ్ వరకూ ఇదే విధానం.

స్వతంత్ర్యం వచ్చిన తొలి రోజుల్లో నాటి ప్రధాని నెహ్రూ చైనాను నమ్మి నిలుపునా మోసపోయారు. అప్పట్లో అగ్రరాజ్యమైన అమెరికా విధాన నిర్ణేతలు ఒకింత పాకిస్తాన్ వైపు మొగ్గు చూపారు. దీంతో వామపక్ష భావజాలం గల నాటి సోవియట్ యూనియన్ (ప్రస్తుత రష్యా), చైనాతో సంబంధాల పట్ల నెహ్రూ ఆసక్తి చూపించారు. కాంగ్రెస్ ది వామపక్ష భావజాలం కానప్పటికీ, ఉదార భావాలు కలిగి ఉన్నట్లు చెప్పుకునే పార్టీ. దీంతో ఆయన మాస్కో, బీజింగ్ వైపు అనివార్యంగా మొగ్గు చూపారు. ఈ ఉద్దేశంతోనే చైనాతో పంచశీల ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకున్నారు. ఇందుకోసం 1954 ఏప్రిల్ నెలాఖరులో చైనా సందర్శించారు. ఈ సందర్భంగా నాటి చైనా రాజధాని పెకింగ్ (ప్రస్తుత బీజింగ్)లో పంచశీల ఒప్పందాన్ని పట్టాలెక్కించారు. ఈ ఒప్పందంపై ఇరు దేశాల ప్రధానులు ఏప్రిల్ 28, 29 తేదీల్లో చౌ ఎన్ లై, నెహ్రూ సంతకాలు చేశారు. పరస్పర

శాంతి, సహకారం, ఇరుదేశాల సమగ్రత, సార్వభౌమాధికారాన్ని గౌరవించుకోవడం, అంతర్గత వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసుకోకుండా ఉండటం, దూకుడు వ్యవహారశైలికి దూరంగా ఉండటం పంచశీల ఒప్పందంలోని ప్రధానాంశాలు. దీంతో రెండు దేశాల మధ్య చక్కటి సంబంధాలు నెలకొంటాయని అప్పట్లో అంతర్జాతీయ నిపుణులు, దౌత్యవేత్తలు విశ్లేషించారు. రెండు దేశాల మధ్య సంస్కృతి సంప్రదాయాలు, ఆచార వ్యవహారాల్లో సామీప్యతలు ఉండటం, రెండు దేశాల్లో భౌద్ధమతం విస్తరించడం, భావజాలాల వరంగా సారూప్యతల కారణంగా ఉభయ దేశాల మధ్య శాంతి చిరకాలం వర్ధిల్లుతుందని అంచనా వేశారు. పంచశీల ఒప్పందం తరువాత నాటి చైనా ప్రధాని చౌ ఎన్ లై మే నెల రెండో వారంలో భారత్ లో పర్యటించారు. ఈ సందర్భంగా రెండుదేశాల మధ్య సంబంధాలు బలపడాలన్న ఉద్దేశంతో నాటి భారత ప్రధాని నెహ్రూ 'హిందీ, చినీ భాయి భాయి' అని పిలుపిచ్చారు.

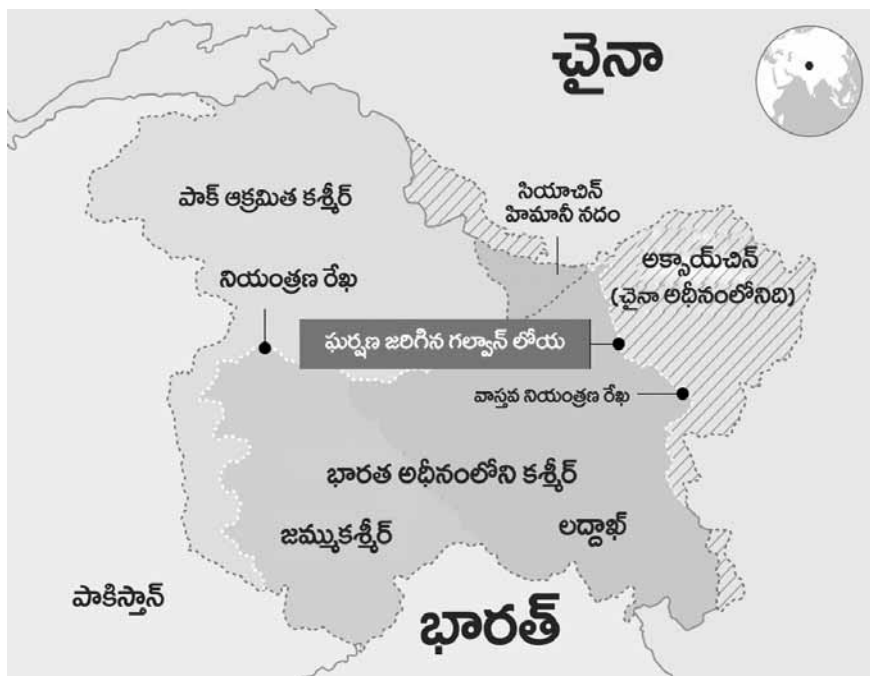
కానీ పంచశీల ఒప్పందంపై సంతకాలకు సంబంధించి సిరా ఆరకముందే, హిందీ చినీ భాయి భాయి నినాదం పూర్తిగా ప్రజల్లోకి వెళ్లక ముందే బీజింగ్ భారీ కుట్రకు తెరదీసింది. అనూహ్యంగా భారత్ పై 1962 అక్టోబరు 20న యుద్ధానికి తెగబడింది. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే దండయాత్రకు దిగింది. నమ్మక ద్రోహానికి పాల్పడింది. చైనాతో సరిహద్దు వివాదం అనంతమైనది. 3,440 కిలోమీటర్ల మేర ఉన్న సరిహద్దు అస్పష్టంగా ఉండడమే ఇందుకు ప్రధాన కారణం. దీనికి చైనా విస్తరణ కాంక్ష తోడవుతున్నది. రెండు దేశాలకు మధ్య సరిహద్దుగా మెక్ మహన్ రేఖ ఉందని చెబుతారు.

కానీ ఆ రేఖ గురించి తనకు తెలియదని చౌ ఎన్ లై సాక్షాత్తు నెహ్రూతోనే అన్నారు. కాబట్టి ఎలాంటి సరిహద్దు రేఖను చైనా అంగీకరించడానికి సిద్ధంగా లేదు. ఈ కుట్రను పసిగట్టలేకపోయిన భారత్ యుద్ధంలో వెనకబడిపోయింది. ముందస్తు నిఘా సమాచారం ఉంటే కొంతవరకైనా నన్నద్దత కనబరిచేది. దీనికితోడు అప్పట్లో భారత సైన్యం పూర్తి స్థాయి సంసిద్ధతలో లేదు. అలాగే సైనికులకు కావలసిన సరంజామా కూడా లేదు. ఆ ఏడాది నవంబరు 21 వరకు 31 రోజుల పాటు జరిగిన యుద్ధంలో భారత్ దాదాపుగా చేతులెత్తేసింది. చైనాను నమ్మి మోసపోయినట్లు నెహ్రూ ఆవేదన చెందారు. 1964లో ఆయన మరణానికి ఈ అవమాన భారం కూడా కారణం ఒకటన్న వాదన అప్పట్లో వినిపించింది.

పర్వమాన దృశ్యం

ప్రస్తుత చైనా అధినేత షి జిన్ పింగ్ కూడా నాడు చౌ ఎన్ లై తరహాలోనే నేడు మోసానికి పాల్పడ్డారు. నమ్మించి నట్టేట ముంచారు. నమ్మక ద్రోహానికి పాల్పడ్డారు. అప్పట్లో చౌ ఎన్ లై మాదిరిగానే ఇప్పుడు జిన్ పింగ్ కూడా తీయటి మాటలు మాట్లాడారు. శాంతిమంత్రం పఠించారు. పరస్పర గౌరవం గురించి వివిధ సందర్భాల్లో నొక్కి వక్కాణించారు. 2019 అక్టోబరు 11న భారత్ సందర్శించారు. దక్షిణాది రాష్ట్రమైన తమిళనాడు రాజధాని చెన్నై సమీపంలోని చారిత్రక నగరం మహాబలిపురంలో పర్యటించారు. ఈ సందర్భంగా ప్రధాని నరేంద్ర మోదీతో అనేక అంశాలపై సుదీర్ఘ చర్చలు జరిపారు. ముఖ్యంగా ప్రాంతీయ సహకారం, సరిహద్దుల్లో శాంతి గురించి పరస్పరం అభిప్రాయాలను తెలియజేసుకున్నారు. మోదీ తమిళ సంప్రదాయంలో తెల్లటి పంచె, చొక్కా ధరించి చైనా అధినేతకు స్వాగతం పలికారు. ఇద్దరూ దేశాధినేతల్లా కాకుండా, సన్నిహిత మిత్రుల్లా వ్యవహరించారు. నాటి సమావేశాన్ని దగ్గరగా చూసిన పాత్రికేయులు ఉభయ దేశాల మధ్య సంబంధాలు మరింతగా బలపడతాయని అంచనా వేశారు. శాంతి విరాజిల్లుతుందని సంపూర్ణంగా విశ్వసించారు. యుద్ధం అన్న మాట ఇక వినపడదని భావించారు.

కానీ పట్టుమని ఏడెనిమిది నెలలు తిరక్కుండానే ఏం జరిగిందో అందరికీ తెలిసిందే. చైనా మరోసారి నమ్మక ద్రోహానికి పాల్పడింది. దారుణానికి తెగబడింది. గల్వాన్ లోయ, తూర్పు లద్దాఖ్, పాంగాంగ్ సరస్సు ప్రాంతాల్లో భారీగా బలగాలను మోహరించింది. వాస్తవాధీన రేఖ (ఎల్ ఏ సీ-లైన్ ఆఫ్ యాక్చువల్ కంట్రోల్) వద్ద అతిక్రమణలకు పాల్పడేందుకు ప్రయత్నించింది. జూన్ లో గల్వాన్ లోయ ప్రాంతంలో ఇరుదేశాల మధ్య జరిగిన ఘర్షణల్లో 20 మంది భారతీయ సైనికులు అమరు



లయ్యారు. తెలంగాణ రాష్ట్రానికి చెందిన కల్నల్ సంతోష్ బాబు చైనా దళాలను అడ్డుకునే ప్రక్రియలో అమరుడయ్యారు. ఆయనకు ఇటీవల గణతంత్ర దినోత్సవం సందర్భంగా ప్రభుత్వం మహా పరమ వీరచక్ర అవార్డును ప్రకటించి గౌరవించింది. సైన్యంలో ఇది రెండో అత్యున్నత పురస్కారం. చైనా సైనికులు కూడా దాదాపు 45 మంది మరణించారు. అమెరికా, రష్యా దేశాల వార్తా సంస్థలు ఈ విషయాన్ని నిర్ధారించాయి. తమ సైనికుల మరణాల గురించి చైనా చెప్పుకున్నా అంతర్జాతీయ సమాచార సాధనాలు కోడై కూశాయి. చాలారోజుల పాటు బుకాయించిన బీజింగ్ తాజాగా నలుగురు మరణించినట్లు అంగీకరించింది. నాడు 1962లో, నేడు 2020లో భారత్‌ను బీజింగ్ నమ్మించి మోసగించినదన్నది వాస్తవం. కానీ అప్పటికీ, ఇప్పటికీ ఒక ప్రధానమైన తేడా ఉంది. 1962 నాటి యుద్ధంలో భారత్ వెనకబడి పోగా 2020లో బీజింగ్‌ను గట్టిగా ప్రతిఘటించింది. చైనా దళాలు అడుగు ముందు వేయకుండా అనుక్షణం అడ్డుకున్నాయి. ఒకటి రెండు సందర్భాల్లో దూకుడుగా వ్యవహరించిన చైనా బలగాలుకు గట్టిగా బుద్ధి చెప్పాయి.

కొద్దిమందికే తెలిసిన వాస్తవం ఒకటి ఉంది. భారత సేనలు చైనా బలగాలు కంటే కఠినమైన యుద్ధ వాతావరణానికి అలవాటు పడినవారు. సియాచిన్ వద్ద ఎత్తులో పాకిస్తాన్ చొరబాట్లను నివారించడానికి 1984 నుంచి కూడా అనుక్షణం జీవన్మరణ సమస్యను తలపించే యుద్ధ డ్రీడ్ కు అలవాటు పడినవారు. లేహ్ లో ఉండే 14వ దళం కమాండర్ సియాచిన్, లద్దాఖ్ రక్షణ చర్యలను నిర్వహించినవారే కూడా.

తాజా వివాదంలోను అదే ధోరణి

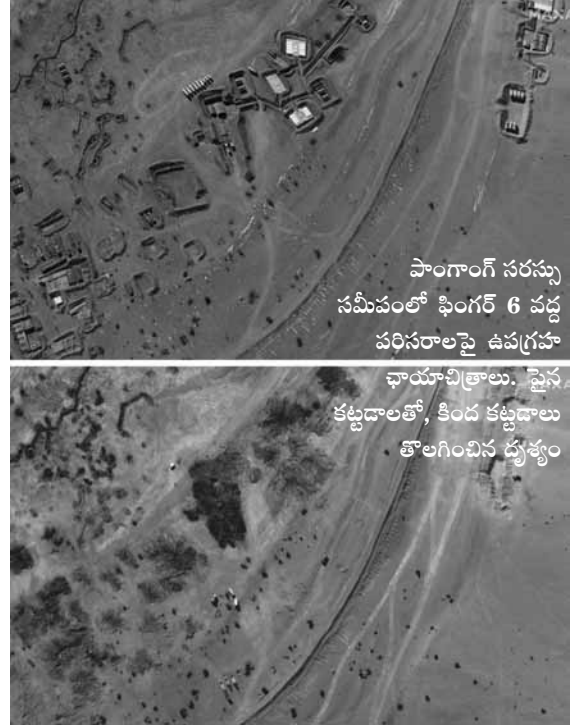
గల్వాన్, దరిమిలా పాంగాంగ్ సరస్సు వద్ద మోహరింపు వివాదం తలెత్తిన తరువాత ఉభయ దేశాల సైనికాధికారుల మధ్య తొమ్మిదిసార్లు చర్చలు జరిగాయి. పదో ధృవ చర్చలు ఫిబ్రవరి 20వ తేదీన జరిగాయి. సుదీర్ఘంగా, దాదాపు 16 గంటలు జరిగిన ఈ చర్చలలో దీర్ఘకాలికంగా నలుగుతున్న సమస్యల గురించి కూడా ఒక నిర్ణయానికి రావాలని భావించారు. ఈ నిర్ణయాలను దేశాధినేతలు కూడా చర్చించే విషయం గురించి వచ్చే సమావేశంలో సైనికాధికారులు నిర్ణయిస్తారు. ఫిబ్రవరి 17న మన విదేశ వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ కార్యదర్శి హర్షవర్ధన్ డ్రింగ్లా మాస్కోలో చెప్పినట్లు భారత్, చైనా సంబంధాలు నజావుగా నడవాలంటే సరిహద్దులలో ఉద్రిక్తతలు ఉంటే సాధ్యం కాదు. నిజానికి మాస్కో నుంచి డ్రింగ్లా చైనాకు చేసిన హెచ్చరిక. రష్యన్ డిప్లమాటిక్ అకాడెమి ఏర్పాటు చేసిన చర్చా వేదిక నుంచి ఆయన ఈ మాటలు చెప్పారు. ఇది జరిగిన మూడు రోజులకు గోర్గా, హోట్స్పింగ్, డెవ్‌చోక్ ప్రాంతాల నుంచి కూడా

వేగంగా దళాలను ఉపసంహరించే పని చేపట్టాలని చైనా మీద భారత్ ఒత్తిడి తేవలసి వచ్చింది. దీనితోనే తూర్పు లద్దాఖ్ ప్రాంతంలో కూడా ఉద్రిక్తతలు తగ్గి భారత జవాన్ పెట్రోలింగ్ కు ఆస్కారం కలుగుతుంది. మొత్తానికి చైనా మాట విన్నది. సరస్సు ఉత్తర తీరంలోని దళాలను ఫింగర్ 8 తూర్పు భాగం వరకు వెనక్కి మరలించింది. అలాగే భారత్ దళాలు కూడా థన్‌సింగ్ థాపా పోస్ట్ వరకు వెనక్కి వచ్చాయి. ముప్పుయ్ ఏళ్ల నుంచి సరిహద్దు సమస్య మీద చర్చలు మీద చర్చలు జరిగాయి. ఎన్ని మాయ మాటలు చెప్పే ప్రజ్ఞ ఉన్నా చైనా కూడా ఎల్లకాలం ప్రపంచాన్ని మోసం చేయలేదు. ప్రపంచం, దానికంటే ముందు భారత్ చైనా నైజాన్ని క్షణంగా గ్రహించింది. ఇది చైనా గ్రహిస్తే మంచిది.

బలగాల ఉపసంహరణ గురించి మన రక్షణ మంత్రి రాజ్‌నాథ్‌సింగ్ చేసిన ప్రకటన (ఫిబ్రవరి 11)ఎంతో హుందాగా కనిపిస్తుంది. ఎంతో ఆవితూచి మాట్లాడుతూ ఆయన దశల వారి సేనల ఉపసంహరణ జరుగుతుంది అని మాత్రమే అన్నారు. ఇది ప్రభుత్వ విజయం వంటి మాటలు ప్రయోగించ లేదు. సైనికులు స్వాధీనం చేసుకున్న ప్రాంతాల నుంచి వైదొలగి ఏప్రిల్ 2020 కంటే ముందు స్థితికి తీసుకువస్తామని అన్నా యథాతథ స్థితి అన్న మాటను ఆయన ఉపయోగించలేదు. కానీ ఇంతటి రాజనీతిజ్ఞతను చైనా వైపు నుంచి ఏనాడూ ప్రపంచ దేశాలు చూడలేదు. దానికి తగ్గట్టు విస్తరణ వాదం చైనా విదేశాంగ విధానంలో అంతర్భాగంగా ఉందంటే అతిశయోక్తి కాదు. తైవాన్ లేదా జపాన్, పాకిస్తాన్ లతో చైనా విధానాన్ని పరిశీలిస్తే ఇది అర్థమవుతుంది. అది ఏనాడో సిద్ధం చేసిపెట్టుకున్న ఒక ప్రణాళిక ప్రకారమే అడుగులు వేస్తున్నది కూడా.

ఆరు సమరాలు తప్పవట?

చైనా యాభయ్ ఏళ్ల కాలంలో (2013 నుంచి) చేయవలసి ఉన్న ఆరు యుద్ధాల గురించి ముందే ఒక ప్రణాళిక సిద్ధం చేసుకుంది. చైనా ప్రభుత్వ అనుకూల వెన్‌వీపో దీనిని జూలై 8, 2013న ప్రచురించింది. ఆ వ్యాసం శీర్షిక వచ్చే యాభయ్ ఏళ్లలో చైనా చేయక తప్పని యుద్ధాలు. దీని అంగ్లానువాదాన్ని హాంకాంగ్ బ్లాగ్ మిడ్‌నైట్ ఎక్స్‌ప్రెస్ తరువాత (సెప్టెంబర్ 16) ప్రచురించింది. అదే ఇండియన్ డిఫెన్స్ రివ్యూలో ప్రచురించారు. 'చైనా



ఇప్పటికీ ఐక్యంగా ఉన్న మహాశక్తి కాదు. ఈ విషయం చైనా ప్రజలకు దుర్భరమే. చైనా చిన్నారలకు అవమానం. జాతీయ ఐక్యత, అత్యగౌరవాల కోసం చైనా వచ్చే యాభయ్ ఏళ్లలో ఆరు యుద్ధాలు చేయవలసి ఉంటుంది. ఇందులో కొన్ని ఇరుగుపొరుగుతో జరిపే యుద్ధాలు. ఇంకొన్ని ఇతరులతో జరిపే సంహార యుద్ధాలు. అవి ఎలాంటి యుద్ధాలైనా కావచ్చు. కానీ అందులో ప్రతియుద్ధం చైనా ఐక్యతకు అత్యవసరమే...' అని తీర్మానించారా వ్యాసంలో. తైవాన్, వియత్నాం, ఇతర దీవుల కోసం ఒక్కొక్క యుద్ధానికి డ్రాగన్ ప్రణాళికలు రచించినట్లు అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఏ యుద్ధం ఏ సంవత్సరం నుంచి ఏ సంవత్సరం వరకు జరుగుతుందో కూడా లెక్కలు వేసుకుంది.

ఇందులో 'దక్షిణ టిబెట్'ను తిరిగి స్వాధీనం చేసుకోవడానికి ఉద్దేశించినదే మూడో యుద్ధం. మన అరుణాచల్ ప్రదేశ్‌నే చైనా దక్షిణ టిబెట్‌గా పిలుస్తూ ఉంటుంది. ప్రతికూల ధోరణితోనే అయినా ఇందులో కాస్త వాస్తవిక దృక్పథం కూడా చైనా వెలగబెట్టింది. మనం యుద్ధాలు చేసుకుంటూ పోతే అమెరికా చూస్తూ కూర్చుంటుందని అనుకోలేం. కాబట్టి దానితో కూడా ఘర్షణ తప్పదని ఆ వ్యాసం పేర్కొంటున్నది. దక్షిణ టిబెట్ కోసం యుద్ధం నేరుగా ఇరు దేశాల సేనల మధ్య జరగడం కాదు. భారత్‌లో అంతర్గతంగా విభేదాల సృష్టించడం ద్వారా సెగ రగిలించాలన్నదే దాని యుద్ధ వ్యూహం. అంటే భారత్‌ను విభజించడం ద్వారా తన పథకాన్ని అమలు చేయవచ్చునని చైనా ఉద్దేశం కావచ్చు. కొన్ని దేశాలతో సంబంధాలను



పాంగాంగ్ సరస్సు

చెడగొట్టి భారత్‌ను ఏకాకిని చేయాలన్నది కూడా దాని ఉద్దేశం. ఇలాగే ఎందుకంటే చైనా నేరుగా దక్షిణ టిబెట్ మీద సైన్యాన్ని ప్రయోగిస్తే కొన్ని ఇబ్బందులు కలగవచ్చు. తన దురుద్దేశాన్ని అమలు చేయడానికి అస్సాంలో అల్లర్లు రేపడం కూడా చైనాకు చేరువలో ఉన్న అవకాశమే. 2035 సంవత్సరానికల్లా దక్షిణ కశ్మీర్‌ను ఆక్రమించుకోవడానికి వీలుగా పాకిస్తాన్‌ను ప్రోత్సహించి ఆయుధాలు అందించడం కూడా ఇందులో భాగమే. ఇండియా, పాకిస్తాన్ ఆయుధంలో మునిగి తేలుతూ ఉంటే దక్షిణ టిబెట్‌ను ఆక్రమించుకునే పనిని చైనా చేసుకుంటుందన్నమాట.

ఇంత చరిత్ర తరువాత ఇకచైనా భారత్ వాస్తవిక దృక్పథంతో ఉండక తప్పదు. ఇరు దేశాల సైనిక కమాండర్ల మధ్య పది సార్లు జరిగిన చర్చల్లో భారత్ నిర్దిష్ట వైఖరికి కట్టుబడింది. నిర్మాహమాటంగా వ్యవహరించడం దాని ఫలితమే. పాంగాంగ్ సరస్సు ఉత్తర తీరంలోని ఫింగర్ 4 వరకు చొచ్చుకు వచ్చిన డ్రాగన్ బలగాలు ఫింగర్ 8 వరకు తగ్గవలసిందేనని భారత్ కుండబద్దలు కొట్టినట్టు చెప్పింది. చైనాకు చెందిన మూడు, భారత్‌కు చెందిన ఒక ట్యాంకులు వెనక్కి మళ్లుతున్న దృశ్యాలు వైరల్ అయ్యాయి. బలగాలు వెనక్కి పోవడం తప్ప మరో ప్రత్యామ్నాయం లేనేలేదని చైనాకు తేల్చిచెప్పింది. తాము వాస్తవాధీన రేఖను ఎట్టి పరిస్థితుల్లో అతిక్రమించబోమని, బీజింగ్ కూడా ఇదే వైఖరితో ఉండాలని నిర్దేశించింది. చైనా దుందుడుకుగా వ్యవహరిస్తే తగిన సమాధానం చెబుతామని విస్పష్టంగా హెచ్చరించింది. దీంతో చివరికి చేసేదేమీ లేక చైనా వెనక్కి తగ్గింది. మొండిగా ముందుకు వెళితే ఏం జరుగుతుందో గ్రహించింది. అభాసుపాలవుతామని కాస్త ఆలస్యంగా అయినా

అర్థం చేసుకుంది. దీంతో ఫిబ్రవరి మొదటి వారంలో పూర్తిగా వెనక్కి తగ్గింది.

గల్వాన్ ఘటన అనంతరం ఉభయ దేశాల మధ్య ఉద్రిక్తతలను ఉపశమింపచేసేందుకు రష్యా చొరవ తీసుకుంది. భారత్‌కు రష్యా చిరకాల మిత్రదేశం. గత ఏడాది సెప్టెంబరు 10న మాస్కోలో జరిగిన షాంఘై కో ఆపరేషన్ కౌన్సిల్ (ఎస్ సిసి) సమావేశం, రష్యా, ఇండియా, చైనా (ఆర్ ఐ సి - రష్యా, ఇండియా, చైనా) విదేశాంగ మంత్రుల సమావేశంలో ఉభయ దేశాల మధ్య శాంతి నెలకొనాల్సిన అవశ్యకతను రష్యా ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించింది. ఈ విషయమై భారత్, చైనా విదేశాంగ మంత్రులు జయశంకర్, వాంగ్ యీలతో రష్యా విదేశాంగ మంత్రి సెర్గి లావరోవ్ సుదీర్ఘ చర్చలు జరిపారు. ఆసియా దిగ్గజాలైన భారత్, చైనా మధ్య విభేదాలు తగవని సూచించారు. చైనా వెనక్కి తగ్గడానికి ఈ సమావేశం సైతం కొంతవరకు దోహదపడిందన్న అభిప్రాయం దౌత్యవర్గాల్లో ఉంది. అమెరికాకు కొత్త అధ్యక్షుడు వచ్చినా మిగిలిన దేశాల పట్ల కొంత సడలింపు చూపించినా చైనా ఎడల వాస్తవికమైన వైఖరికే ఆయన కట్టుబడి ఉండడం కూడా మంచిదయింది.

ప్రస్తుతానికి చైనా వెనక్కి తగ్గినా సరిహద్దుల్లో గతంలో మాదిరిగానే భారత్ అప్రమత్తంగా వ్యవహరించాలి. ఎంతమాత్రం అలసత్వం పనికిరాదు. పరిమితంగానే అయినా సరిహద్దుల్లో బలగాల మోహరింపు తప్పనిసరి. దీనితో పాటు బీజింగ్ కు దీటుగా అధునాతన ఆయుధాలను సమాకూర్చుకోవడం అవసరం. ముఖ్యంగా వంతెనలు, రహదారుల వంటి మౌలిక సౌకర్యాలను మరింత వేగంగా విస్తరించాలి. రక్షణ బడ్జెట్ను పెంచాల్సిన

అవసరం ఉంది. ఈ ఏడాది బడ్జెట్‌లో రక్షణశాఖకు రూ. 4.78 లక్షల కోట్లు కేటాయించారు. గత ఏడాది కన్నా ఇది 1.4 శాతం అధికం. గతేడాది కేటాయించిన మొత్తం రూ. 4.71 లక్షల కోట్లు. చైనా రక్షణ బడ్జెట్‌తో పోలిస్తే ఇది తక్కువే. ఈ ఏడాది కరోనా కారణంగా ఆరోగ్య రంగానికి భారీగా నిధులు మళ్లించాల్సి వచ్చింది. వచ్చే ఏడాది రక్షణ బడ్జెట్‌ను మరింత పెంచే అవకాశం ఉంది. దౌత్యపరంగా భద్రతామండలి, బ్రిక్స్ (బ్రెజిల్, రష్యా, ఇండియా, చైనా, దక్షిణాఫ్రికా) తదితర అంతర్జాతీయ వేదికలపై బీజింగ్ బందారాన్ని బయట పెట్టాలి. కేవలం సరిహద్దుల్లోనే కాకుండా ఇండో- పసిఫిక్ ప్రాంతం లోనూ చైనా ప్రాబల్యాన్ని అడ్డుకోవాలి. ఇప్పటికే ఈ దిశగా భారత్, అమెరికా, జపాన్, ఆస్ట్రేలియా భాగస్వామ్యంతో చతుర్భుజ కూటమి ఏర్పాటైంది. ఇది చైనాకు కంటగింపుగా మారింది. ఇప్పటికీ ఈశాన్య భారతంలోని అరుణాచల్ ప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని తనదిగా చైనా అడ్డగోలుగా వాదిస్తున్న సంగతి తెలిసిందే. అరుణాచల్‌ను దక్షిణ టిబెట్‌గా పరిగణిస్తామని పేర్కొంటోంది. ఈ రాష్ట్రంలో భారత రాష్ట్రపతి, ప్రధాని పర్యటించినపుడల్లా అవాకులు, చెవాకులు పేలడం చైనాకు అలవాటుగా మారింది. ఈ నేపథ్యంలో చైనాను ఎప్పుడూ ఒక కంట గమనించాల్సిన అవశ్యకత ఎంతైనా ఉంది. గతచేదు అనుభవాల కారణంగా బీజింగ్ ప్రతి చర్యను, కదిలినా నిశితంగా పరిశీలించడం తప్పనిసరి. సేనల ఉపసంహరణ గురించి పార్లమెంటులో మాట్లాడిన మన రక్షణమంత్రి ప్రస్తుత చర్య ఇరు దేశాల మధ్య సమస్యల విషయంలో దశాబ్దాలుగా నెలకొని ఉన్న ప్రతిష్టంభన తొలగించడంలో తొలి అడుగు మాత్రమేనని గొప్ప వాస్తవిక దృష్టితోనే వ్యాఖ్యానించారు. ప్రపంచ యుద్ధాల నాటి వ్యూహాలు ఇప్పుడు చెల్లవని చైనా గ్రహించడం కూడా అవసరమనిపిస్తుంది. ఈ ప్రపంచం మీద ఏదో ఒక్క దేశమే ఆధిపత్యం సంపాదించాలన్న ఆవేశం అనర్థమేనని రెండు ప్రపంచ యుద్ధాల అనంతర చరిత్ర చెప్పడం లేదా?

ఈ దేశంలో వామపక్ష ఉగ్రవాదం పేరుతో గెరిల్లా యుద్ధం చేస్తున్నవారు ఒక సూక్తిని చెబుతూ ఉంటారు. పరిస్థితులు అనుకూలంగా లేనప్పుడు అప్పటికి కాస్త తగ్గడం తెలివైన 'ఎత్తుగడ' అంటారు. భారత్‌లోని వామపక్ష ఉగ్రవాదానికి ఆదర్శం చైనాయే. వాళ్ల పరిణామంలో చెప్పాలంటే, వెనుకడుగు కూడా వ్యూహమే. ఇది ప్రపంచంలోని గెరిల్లా యుద్ధ తంత్రానికి అందించిన చైనా సొంతానికి ఉపయోగించుకోకుండా ఉంటుందంటే ప్రపంచం సమ్మలేక పోతున్నది. ఇవాళ్లి చైనా వెనుకడుగు అలాంటి వ్యూహమే అన్నది చాలామంది అనుమానం.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్



గగన 'దర్శి'

సవ గ్రహాల్లో ఒకటైన అంగారకానికి మరో పేరు - మంగళం. శాస్త్రీయ పరిభాషలో అంగారక గ్రహం మహా విలక్షణ సంపన్నం. గగన సీమలో ఎక్కడెక్కడో కోట్ల కిలోమీటర్లకు ఆవల నెలకొన్న అత్యంత విశేషం. దేశం కాని దేశంలో... ఆ ప్రదేశంలో భావ్య దృష్టికి కనిపించేవి రాక్ష రూపాలే కాక ఇసుక సంబంధ సామగ్రి, ఎగుడు దిగుడు పరిసరాలే కదా! అదే అరుణ గ్రహం దరికి మానవులు అని కాకుండా ఏ విధమైన సాంకేతిక సంతకం భువి నుంచి చేరాలన్నా, పడకొండు నిమిషాల పైమాటే. పూర్వాపరాలను అవలోకిస్తే, నిర్ణీత ప్రయోగ కాల వ్యవధి దానికి నాలుగు నిమిషాల అంతరంలో ఉంటుంది. అందుకే వ్యోమనౌకా యానం తప్పనిసరిగా మారింది. ఆశించిన విధంగా ల్యాండింగ్ పరిపూర్తి కావడానికి అమెరికా అంతరిక్ష పరిశోధనా సంస్థ (నేషనల్ ఏరోనాటిక్స్-స్పేస్ అడ్మినిస్ట్రేషన్) వినూత్న సాహస ప్రక్రియ చేపట్టి సఫలీకృతమైంది. నిర్దేశిత గ్రహం (మార్స్) మీదకు అత్యధునాతన రూపిణి 'పర్సెవెరెన్స్ రోవర్'ను ఫలప్రదంగా దించి ఘనవిజయ కేతనం ఎగుర వేయడమే సరికొత్త చరిత్ర. ఆ గ్రహం పైన ఎప్పుడైనా జీవం ఉనికి ఉందా లేదా అనే కోటానుకోట్ల డాలర్ల ప్రశ్నకు ఇప్పటికైనా సమాధానం లభిస్తుందిక. దీన్నిబట్టే ముందురోజుల్లో అన్వేషణ- పరిజ్ఞాన పరీక్ష వ్యవస్థకు సరైన దారి ఏర్పడుతుంది. ఉపరితలం, వాతావరణ స్థితిగతుల పరిశోధనా సులభ సాధ్యమే అవుతుంది. వీటన్నింటికీ వెన్నుదన్నుగా అంగార కుడిపై రోవర్ భద్రంగా దిగిందన్న ప్రత్యక్ష ప్రకటన చేసి; 200 రోజుల సుదీర్ఘ ఉత్సాహం తేర దించిన అంతరిక్ష ఆశాకిరణ మహిళా దీప్తి-స్వాతి. భారత సంతతికి సంబంధించిన ప్లయట్ కంట్రోలర్ ఈమె.

నాసా నిరుడు జులైలో ఛోరీదా నుంచి ప్రయోగించిన వ్యోమ నౌక 47 కోట్లకు పైగా కిలోమీటర్లు ప్రయాణించి గమ్యం చేరుకుంది. గాలిలో

దాని వేగ తీవ్రతను ఎప్పటికప్పుడు నియంత్రిస్తూనే, అనుకున్న చోట జాగ్రత్తగా దించడమన్నది నిజానికి ఒక పెను సవాలు. అటువంటిది ఏది ఎదురైనా ధీర ప్రవృత్తితో అధిగమించే సహజ మనో స్వభావం స్వాతిది. సమస్త ల్యాండింగ్ వ్యవస్థనూ అంతరిక్ష నౌకే స్వయం నియంత్రణ చేసుకోవడమంటే నరాలు పెటపెటా చిల్లిపోయేంత క్లిష్టతరం. దీన్నీ సుసాధ్యం చేయడం ఈమెకే చెల్లింది. శుభ సమాచారం ప్రకటితమయ్యేదాకా కాబిఫోర్నియాలోని ప్రయోగశాల ఆవరణ లోపలా బయటా అనుక్షణ ఉత్సుకత. అంతలోనే దివి నుంచి భువికి చేరుకున్నాయి... ఆ పరికరం తీసిన అంగారక గ్రహ తొలి చిత్రరాజులు. అదే దివ్య సందర్భంలో స్వాతి నుదుటి మీదా అరుణ తిలక తళుకులు. ఎంతెంతో ప్రతిష్టాత్మకమైన ఆ ప్రక్రియకు తానే మూలం, కీలకం. భారత మూలా లున్న ఈ శాస్త్రకారిణి ఆకాశ నౌకా మార్గదర్శక, నియంత్రణ బృంద నాయకురాలు.

దేశమంతా ఇలా గెలుపు కిరీటం సొంతం చేసుకోవడానికి ఈమే ఆద్యులు-బాధ్యురాలు. సంవత్సరాల పర్యంతం పరిశ్రమించడం వల్ల రూపొందిన రోవర్ కదలికలను సర్వ సమర్థంగా నియంత్రించిన బహు కొందరిలో ముఖ్యురాలు. ప్రాజెక్టు జయప్రద వాక్యం పలుకుతుంటే, స్వాతిలో ఎంత ఉద్విగ్నమో భావోద్వేగమో మాటల్లో చెప్పలేం. రాతకు అందని, వర్ణనకు లొంగని, అనుభూతి ఇదీ అని ఊహించనైనా లేనంత ప్రత్యేకత ఆ నిమిషంలో తనలో నిండింది.

స్వాతిమోహన్ మట్టింది బెంగళూరు (కర్ణాటక)లో అయినా, బాల్యం నుంచీ వర్ణనియా (అమెరికా)లోనే నివాసం. విశ్వ జ్ఞాన దర్శనం చేయాలన్న తలపు తనకు పదిహేనేళ్ల వయసు లోపే కలిగింది. ఈ తృప్తకు చిన్నితెర సైన్సు కార్యక్రమాల వీక్షణం కలగలసి, వికాస వైభవంగా అవతరించి, ముమ్మర ప్రయోగాల పరిశోధనల దిశగా

అనుగ్రహ ఆగ్రహాలకు మూలంగా భావించే గ్రహాలకి, అనంత నిరంతర కాంతిపుంజంగా వర్ణించే నక్షత్రాలకి నడుమ విస్తృత రూపమే అంతరిక్షం. అంబరం, ఆకాశం, అబ్ధం, చరాచరం, తారావధం, వియత్తలం, విహేయనం, దివి, గగనం, నభం, నాకం, భువనం, వ్యోమం, నింగి, మిన్ను, రోదసి... ఎందరు ఎన్ని పేర్లతో పిలిచినా ఎప్పటికీ అది పరమాద్భుత సందర్భనమే! ఈ భూమి, ఆ ఆకాశం మధ్య అంతర్ వీక్షణం చేసి శాస్త్ర సాంకేతిక పరిజ్ఞాన బృందానికి; అదే చుక్కల దోపలో మేఘమార్గంలో సాగి గ్రహరాశిని చేరి ఖగోళ రహస్యాలను భేదించే నిపుణ కార్యశూరతకి మానవాళి ఏమిచ్చి రుణం తీర్చుకుంటుంది? భారతీయ-అమెరికన్ యువ తేజో కిరణమూర్తి డాక్టర్ స్వాతి మోహన్... స్వాత్ము అంగారక గ్రహం మీద గగన నౌక తొలిగా అడుగిడిన పరమానాన్ని వెల్లడించగానే యావత్ భారతంతో పాటు మొత్తం ప్రపంచ హృదయమే అణువణువూ ఆనంద తరంగ నర్తనం చేసింది. అక్కడి నుంచి ఇక్కడి వరకు సంభవించిన స్వాతి కిరణ ప్రసరణం నేపథ్య వర్తమానాలను విభిన్న కోణాల్లో మనమిప్పుడు దర్శిద్దాం.

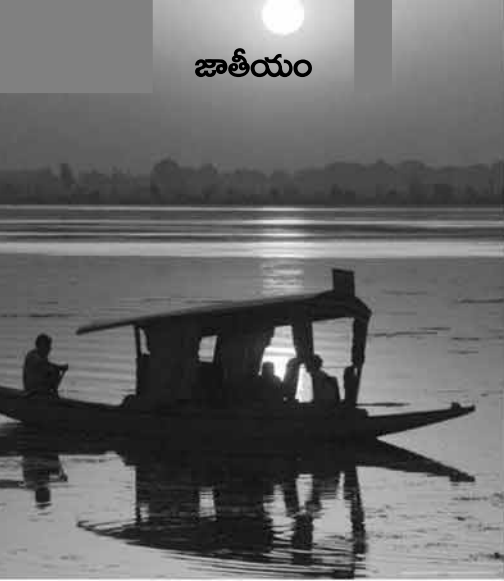


జంధ్యాల శరత్బాబు

కొనసాగింది. ఇంజనీరింగ్ చదువులు, శాస్త్రీయ అంశాల పాఠాలు జతపడి కార్నెల్ విశ్వవిద్యాలయం వైపు మళ్లించాయి. అక్కడే అంతరిక్ష పరిజ్ఞాన సమగ్ర అధ్యయనం, అటు తర్వాత ఏరోనాటిక్స్ డాక్టరేట్ గా పరమాన్నతి.

ఎన్ని చదివినా, ఎంత శోధించినా, విశ్వ రంగంలో వినూత్న ఆవిష్కరణల కోసమే ఎప్పుడూ తపాతపా. దాదాపు తొమ్మిదేళ్ల కిందట మొదలైన మార్స్ ప్రక్రియతో సంపూర్ణిగా మమేకమయ్యారు. ఇంతకు ముందు మరో రెండు ప్రాజెక్టు పనుల్లోనూ తనదైన ప్రతిభ చూపారు. ఇదివరలో మాదిరే ఇప్పుడూ చేసిన కష్టం ఫలించి, చేపట్టిన ప్రయత్నంలో సఫలత సాధించి, పేరు సార్థకం చేసుకున్నారు. 'నా సమయం, ఆలోచన, శక్తి, భవిష్యత్తు, ఆశ అంతటినీ ఒక్కటిగా కేంద్రీకరించి చేపట్టానీ ప్రక్రియని. ఇందులో నెగ్గడం వెనక నాతో పాటు సహచర శాస్త్రజ్ఞుల పాత్ర, ప్రాముఖ్యత ఎంతో. మా వ్యోమ నౌక పరికరం అక్కడ ఆ పైన చేరుకొని అరుణ గ్రహం మీద దిగేదాకా... ఆ ఏడు నిమిషాలూ నా వృత్తి జీవితంలో మరువ లేనివి. సురక్షిత చేరికకు అనువుగా క్షణాల వ్యవధిలో సమాచారం చేరవేత, ఇతరత్రా అన్ని విధాలా బాధ్యతల నిర్వహణ నాకెంతగానో వ్యక్తిగత సంతృప్తిని పెంచింది' అంటున్నప్పుడు స్వాతి నుదుటి బొట్టు సహా భారతీయుల అంతరంగంగా మిలమిల లాడింది. అదే వేళలో తన ప్రతి మాటా మనో మోహనంగా మురిపించింది.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్



భూతలస్వర్గంలో కొత్త ఉపోదయమైంది. జమ్ముకశ్మీర్ కేంద్ర పాలిత ప్రాంతంగా అవతరించిన తర్వాత కొత్తగాలి మొదలయింది. దేశంలోని మిగతా ప్రాంతాలతో సమానంగా కశ్మీరీలు అభివృద్ధి ఫలాలను అందుకునే శుభఘడియలు ఆరంభమైనాయి. ఆర్థికల్ 370, 35వ కారణంగా దశాబ్దాల పాటు కొనసాగిన అవాంఛనీయ పరిస్థితి తొలగిపోవడంతో పాటు కొత్త సంస్కరణలు అమలవుతున్నాయి. అన్ని వర్గాల ప్రజలు అభివృద్ధిలో భాగస్వాములవుతున్నారు. ఉగ్రవాదం ఉక్కుపిడికిలి సడలిపోయిన సూచనలు స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి. ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి అనే శాపంతో కుంగిన జమ్ముకశ్మీర్ ఇవాళ రాజకీయంగా, సామాజికంగా, సాంస్కృతికంగా, ఆర్థికంగా మిగతా రాష్ట్రాలతో కలసి నడిచే రోజులు దగ్గరలోనే ఉన్నాయి. తాత్కాలికంగా రద్దు చేసిన రాష్ట్ర హోదాను సరైన సమయంలో పునరుద్ధరిస్తామని కేంద్రం స్పష్టం చేసింది.

ఆ చట్టాల రద్దు ఫలితమే కశ్మీర్

2019 ఆగస్టు 5 దేశ చరిత్రను కీలక మలుపు తిప్పింది. జమ్ముకశ్మీర్కు ప్రత్యేక హోదా కల్పించే రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 370ను, దీనితో పాటు 35వ లను రద్దు చేస్తూ కేంద్రప్రభుత్వం సాహసోపేత నిర్ణయం తీసుకుంది. దీంతో పాటు, రాష్ట్ర హోదాను రద్దు చేసింది. జమ్ముకశ్మీర్, లద్దాఖ్ అనే రెండింటిని కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలుగా విభజించింది. ఒక్క సారిగా ప్రతిపక్షాలు గగ్గోల పెట్టాయి. దేశ ప్రజా స్వామ్యంలో అత్యంత చీకటిరోజు అంటూ విరుచుకు పడ్డాయి. కొన్ని దశాబ్దాలుగా జనసంఘం, దాని తరువాతి రూపం బీజేపీ చేస్తున్న ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి హోదా రద్దు వాదన సరైనదేనని ఇప్పుడిప్పుడే రుజువువుతున్నది. ప్రధాని నరేంద్రమోదీ ఎంతో సాహసోపేతంగా, వ్యూహాత్మకంగా తీసుకున్న నిర్ణయం ఇప్పుడు ఫలితాలు ఇస్తోంది. ఆర్టికల్ 370, 35వ రద్దయితే ఉపద్రవం ముంచుకొస్తుందన్న ప్రతిపక్షాల వాదన, ఆరోపణ పటాపంచలవుతున్నాయి. ఇతర ప్రాంతాలతో సమానంగా జమ్ముకశ్మీర్ అన్ని

అవకాశాలనూ అందిచ్చుకుంటోంది. ముఖ్యంగా దశాబ్దాల పాటు రాష్ట్రాన్ని కల్లోలీతం చేసిన ఉగ్రవాద కార్యకలాపాలు చాలా వరకూ తగ్గిపోయాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం వేర్పాటువాదులపై కఠిన చర్యలు చేపట్టడంతో పాటు ఉగ్రవాద కార్యకలాపాలను అదుపులోకి తేగలిగింది. ఇప్పటివరకూ ఉగ్రవాద ముద్రపడిన ప్రాంతాలు ఇప్పుడు అభివృద్ధిపథంలోకి అడుగు పెడుతున్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగ, ఉపాధి హామీ పథకాల ద్వారా లబ్ధి పొందుతున్నాయి.

సమాన అవకాశాలు

ఆర్టికల్ 370, 35వ రద్దుతో జమ్ముకశ్మీర్లో ప్రధానంగా వివక్ష పూరిత విధానాలు రద్దయ్యాయి. అన్నివర్గాల ప్రజల ప్రయోజనాలకు రక్షణ లభిస్తోంది. నివాస చట్టంలో మార్పులు తెచ్చారు. ఇంతకాలంగా వివక్షను ఎదుర్కొన్న పశ్చిమ పాకిస్తాన్ శరణార్థులు, గుర్ఖాలు, పారిశుద్ధ్య కార్మికులు, ఇతర ప్రాంతాల వారిని వివాహం చేసుకున్న రాష్ట్ర మహిళలు ఇప్పుడు డొమిసైల్ సర్టిఫికేట్కు అర్హత పొందారు.

ఇప్పటివరకూ మాజీ మంత్రులకు ఇచ్చిన అనవసర సదుపాయాలను రద్దు చేసి, రాజకీయ నాయకుల పింఛన్ మీద నియంత్రణ విధించారు.

370, 35వ రద్దు తర్వాత బయటి ప్రాంతాల వారు కూడా ఇప్పుడు ఇక్కడ స్థలాలు కొనుగోలు చేయవచ్చు. ఇతర ప్రాంతాల వారిని వివాహం చేసుకోవడం ద్వారా ఇక్కడి మహిళలు ఇప్పుడు తమ ఆస్తి హక్కును కోల్పోనక్కరలేదు. గతంలో జమ్ము కశ్మీర్లో అమలు కాని బాల్య వివాహాల నివారణ చట్టం, అందరికీ విద్య, భూమి కొనుగోలు చట్టం, బహుళ వైకల్యాల చట్టం, సీనియర్ సిటిజన్స్ చట్టం, గిరిజనుల సాధికారిత చట్టాలు, జాతీయ మైనారిటీ కమిషన్, ఉపాధ్యాయ విద్య జాతీయ కమిషన్ ఇప్పుడు ఇక్కడ కూడా వర్తిస్తున్నాయి. ప్రస్తుతం 170 కేంద్ర చట్టాలు జమ్ముకశ్మీర్కు వర్తిస్తున్నాయి.

370 రద్దు తర్వాత చేకూరిన ప్రయోజనాలల్లో కొన్నింటిని గమనిద్దాం.

పీఎం ఉజ్జ్వల యోజన కింద 12,60,685, ఉజాలా పథకం ద్వారా 15,90,873 మంది లబ్ధిదారులకు ప్రయోజనం చేకూరింది.

స్వచ్ఛభారత్ కార్యక్రమ అమలులో జమ్ముకశ్మీర్ ముందడుగు వేసింది. నూటికి నూరు శాతం ఓడీఎఫ్గా గుర్తింపు పొందింది.

ఫింఛన్ లబ్ధిదారుల సంఖ్య 7,42,781కి పెరిగింది. రాష్ట్ర పరిధిలోని ఐఎస్ఎస్ఎస్ పథకం, ప్రీ మెట్రిక్ ఉపకార వేతనాలను 4,76,670 మందికి అందించారు.

ఆయుష్మాన్ భారత్ పథకం కింద 11.41 లక్షల గోల్డ్ కార్డులు ఇచ్చారు. దీంతో 3,48,370 కుటుంబాలకు లబ్ధి కలుగుతోంది.

పీఎం కిసాన్ యోజన అమలులో జమ్ముకశ్మీర్



ముందంజలో ఉంది. ఒక్క ఏడాదిలోనే 9.86 లక్షల లబ్ధిదారులు ఈ పథకం పరిధిలోకి వచ్చారు.

సాభాగ్య పథకం కింద 3,87,501 లబ్ధిదారులకు మేలు జరిగింది.

జమ్మూలో మిషన్ ఇండ్రధనుస్ ద్వారా 1,353 మంది పిల్లలు, 381 మంది గర్భిణులకు టీకాలు అందాయి. భారాముల్లా, కుప్పారాల్లో జీఎస్ఎ కింద చేపట్టిన మిషన్ ఇండ్రధనుష్ ద్వారా 2,259 మంది పిల్లలు, 320 మంది మహిళలకు టీకాలు ఇచ్చారు.

డిసెంబర్ మాసంలో జమ్మూకశ్మీర్ నివాసులందరికీ అందుబాటులో ఉండే విధంగా ఆయుష్మాన్ భారత్ పీఎమ్-జేపీవై సహజీవ ప్రధాని మోదీ



చేసేందుకు పనులు మొదలయ్యాయి. జమ్మూ-శ్రీనగర్ ప్రాంతాల మధ్య మెట్రో ఏర్పాటు కోసం డిపీఆర్ సిద్ధం చేశారు.

కార్గిల్ ప్రాంతాన్ని కశ్మీర్ లోయతో కలిపేలా ఆసియాలోని అతి పొడవైన 14.15 కి.మీ.ల జోజిలా సొరంగ మార్గం పనులు ప్రారంభమయ్యాయి. పీఎంఓపీ పథకం కింద చీనాబ్ నది మీద ప్రపంచంలోనే ఎత్తైన 467 మీటర్ల ఎత్తు వంతెన నిర్మిస్తున్నారు.

జమ్మూ ఐటబీ తన సొంత క్యాంపస్ నుంచి పనులు ప్రారంభించింది. అలాగే జమ్మూ ఎయిమ్స్ పనులు ప్రారంభమయ్యాయి. త్వరలో కశ్మీర్లో ఎయిమ్స్ పనులు ప్రారంభం కానున్నాయి.

భూముల రిజిస్ట్రేషన్ ప్రక్రియను సంస్కరించడంలో భాగంగా 77 మంది నబ్ రిజిస్ట్రార్లను నియమించడంతో పాటు ఎలక్ట్రానిక్ స్టాంపింగ్ నిబంధనలు రూపొందించారు.

పుల్వామా ఇప్పుడు దేశ పెన్సిల్ తయారీ కేంద్రంగా మారింది. అక్కడి ఓఖా పెన్సిల్ గ్రామంగా గుర్తింపు పొందింది. అక్కడి 90 శాతం దేశ అవసరాలను తీర్చే పెన్సిల్స్ తయారవుతున్నాయి.

జమ్మూకశ్మీర్ విభజన తర్వాత విద్యుత్ విభాగంలో సంస్కరణలు తీసుకువచ్చి ఐదు కార్పొరేషన్లు ఏర్పాటు చేశారు. హైడ్రో ప్రాజెక్టుల సంఖ్య పెరిగింది. 1000 మెగావాట్ల పావల్ దల్ ప్రాజెక్టు, 624 మెగావాట్ల కిరు ప్రాజెక్టు కాంట్రాక్టులు పూర్తయ్యాయి.

కిస్థావర్ జిల్లా పరిధిలోని చీనాబ్ నది మీద రత్నే దగ్గర రూ.5,281,94 కోట్ల పెట్టుబడితో 850 మెగావాట్ల సామర్థ్యం గల జల విద్యుత్ కేంద్ర నిర్మాణానికి కేంద్రం ఆమోదం తెలిపింది. దీని ద్వారా 4 వేల మందికి ఉపాధి లభిస్తుంది.

ఎవరైనా భూముల కొనవచ్చు

జమ్మూకశ్మీర్, లద్దాఖ్లో ఎవరైనా భూమి కొనుగోలు చేయడానికి మార్గం సుగమం చేస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వం తాజాగా గెజిట్ నోటిఫికేషన్ను విడుదల చేసింది. జమ్మూకశ్మీర్ అభివృద్ధి చట్టం, సెక్షన్ 17లోని 'రాష్ట్రంలోని శాశ్వత నివాసి' అనే పదాలను తొలగించి స్థానికేతరులు భూములు కొనుగోలు చేయకూడదనే

ప్రారంభించారు.

భారీ ఎత్తున ఉద్యోగాలు

జమ్మూకశ్మీర్లో గతంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా భారీ ఎత్తున ఉద్యోగ కల్పన జరుగుతోంది. ఇటీవల 10 వేల ఉద్యోగాల కోసం నోటిఫికేషన్ విడుదల చేశారు. మరో 25 వేల ఉద్యోగాల భర్తీ కోసం ప్రతిపాదనలు సిద్ధమయ్యాయి. 2022 నాటికి అన్ని ఉద్యోగాలనూ భర్తీ చేస్తారు. వీటన్నింటికీ ప్రత్యేకంగా నిబంధనలు రూపొందిస్తున్నారు. హిమాయత్ పథకం ద్వారా 74,324 మందికి శిక్షణ ఇస్తున్నారు. శిక్షణా కేంద్రాలను భారీ ఎత్తున ఏర్పాటు చేశారు. ఈ కార్యక్రమం ప్రధాని ప్రశంసలు అందుకుంది.

జమ్మూకశ్మీర్లో పెద్ద ఎత్తున పారిశ్రామికీకరణ కోసం జరుగుతున్న ప్రయత్నాల్లో భాగంగా శ్రీనగర్లో నిర్వహించిన ప్రపంచ పెట్టుబడుల సదస్సులో రూ.13,600 కోట్ల విలువైన 168 అవగాహన ఒప్పందాల మీద సంతకాలు జరిగాయి. 6 వేల ఎకరాల్లో 37 పారిశ్రామిక ఎస్టేట్లు నెలకొల్పుతున్నారు.

పారిశ్రామిక ప్రగతికి ప్రోత్సాహం

దశాబ్దాలుగా నిర్లక్ష్యానికి గురవుతున్న జమ్మూకశ్మీర్ పారిశ్రామిక రంగానికి భారీ స్థాయిలో ఊతం ఇచ్చే విధంగా కేంద్రం రాబోయే 15 ఏళ్ల కోసం రూ. 28,400 కోట్లు వెచ్చించబోతోంది. ఈ దిశగా ఇప్పటి వరకూ వివిధ పథకాల కింద రూ.112 కోట్లు పంపిణీ అయ్యాయి. పెద్ద ఎత్తున చిన్న, పెద్ద ఎంఎస్ఎంఈ యూనిట్ల ఏర్పాట్ల కోసం ప్రోత్సాహాలు అందించనున్నారు. పెట్టుబడులను ఆకర్షించడం కోసం రాయితీలు ఇవ్వనున్నారు. కొత్త పెట్టుబడులను ఆహ్వానించడంతో పాటు ఇప్పటికే ఉన్న పరిశ్రమలను బలోపేతం చేయనున్నారు. ఈ పథకం ద్వారా 4.5 లక్షల మందికి ప్రత్యక్ష, పరోక్ష

ఉపాధి లభిస్తుంది. వ్యవసాయ, ఉద్యాన, పట్టు, మత్స్య, పశుసంవర్ధ, పాడి రంగాలను ప్రోత్సహించనున్నారు. నైపుణ్యాభివృద్ధి పై దృష్టి పెడుతున్నారు. దిగుమతులపై ఆధారపడాల్సిన అవసరాన్ని తగ్గించడంతో పాటు ఎగుమతులను ప్రోత్సహించేందుకు చర్యలు చేపడుతున్నారు. జమ్మూకశ్మీర్ను జాతీయ స్థాయిలో పోటీపడే స్థితికి తేవడమే ఈ పథకం అంతిమ లక్ష్యం.

లభ్యవృద్ధి దిశగా కీలక నిర్ణయాలు

కశ్మీర్, డోగ్రీ, హిందీ భాషలను అధికార భాషలుగా చేరుస్తూ కేంద్ర కేబినెట్ బిల్లును ఆమోదించింది. ఇప్పటికే అక్కడ ఉర్దూ, ఇంగ్లీష్ అధికార భాషలుగా ఉన్నాయి.

జమ్మూకశ్మీర్, లద్దాఖ్ కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాల అభివృద్ధి కోసం ఇటీవల రూ.520 కోట్ల ప్రత్యేక ప్యాకేజీ కేంద్రం ఆమోదం తెలిపింది. 2023-24 వరకూ దీన్ని అమలు చేస్తారు.

కశ్మీర్ కుంకుమపువ్వుకు భౌగోళిక గుర్తింపు ట్యాగ్ లభించింది. ఆపిల్ పంటకు ప్రత్యేక మార్కెట్ పథకం ప్రవేశపెట్టారు. నేరుగా నగదు చెల్లింపు ద్వారా గిట్టుబాటు ధరను చెల్లిస్తున్నారు.

లోయలో 2022 నాటికి రైలు మార్గం ఏర్పాటు



క్రాంతిదేవ్ మిత్త

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

కీలక నిబంధనను కేంద్ర హోంమంత్రిత్వ శాఖ సవరించింది. ఈ సవరణలు తక్షణమే అమల్లోకి వస్తాయని వివరించింది. వ్యవసాయ భూమిని సాగుచేసే వారు మాత్రమే కొనుగోలు చేయాలని జమ్ముకశ్మీర్ లెఫ్టినెంట్ జనరల్ మనోజ్ సిన్హా వెల్లడించారు. విద్య, వైద్య సంస్థల ఏర్పాటుకు సంబంధించి వ్యవసాయ భూములను సాగు చేయని వారు కూడా కొనుగోలు చేయవచ్చని మినహాయింపు నిచ్చారు.

విజయవంతంగా డీడీసీ ఎన్నికలు

ఆర్థికల్ 370 రద్దు తర్వాత జమ్ముకశ్మీర్ లో ఇటీవల జరిగిన జిల్లా అభివృద్ధి మండళ్ల (డీడీసీ) ఎన్నికలు దేశ ప్రజలందరి దృష్టిని ఆకర్షించాయి. మూడు దశాబ్దాలకు పైగా వేర్పాటువాదుల ఆగడాలుతో నలిగిపోయిన ఈ రాష్ట్రంలో తొలిసారిగా ప్రశాంత వాతావరణంలో ఎన్నికలు జరిగాయి. గతంలో చోటు చేసుకున్న బహిష్కరణ పిలుపులు, హింసాత్మక ఘటనలు, రిగింగ్ డీడీసీ ఎన్నికల్లో కనిపించలేదు. ప్రతి జిల్లాను 14 ప్రాదేశిక నియోజకవర్గాలుగా ఏర్పాటు చేస్తూ 20 జిల్లాల్లోని 280 సీట్లు ఏర్పాటు చేశారు. నవంబర్ 28 నుంచి డిసెంబర్ 19 వరకు ఎనిమిది దశల్లో ఎన్నికలు జరిగాయి. 1,427 మంది అభ్యర్థులు పోటీ చేశారు. గత లోక్ సభ ఎన్నికల్లో కేవలం 15 శాతం పోలింగ్ నమోదైతే డీడీసీ ఎన్నికల్లో 51 శాతం పోలింగ్ జరగడం శుభ ఫలితం.

డీడీసీ ఎన్నికల్లో బీజేపీ సత్తా చాటుకొని విమర్శకుల నోళ్లకు తాళం వేసింది. బీజేపీ సొంతంగా 75 సీట్లను గెలిచి అతిపెద్ద పార్టీగా నిలిచింది. గుప్తాద్ కుటుంబానికి 110 సీట్లు రాగా ఇందులో భాగస్వాములైన నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ 67, పీడీపీ 27 సీట్లు పొందాయి. స్వతంత్రులు 50 చోట్ల గెలవగా, కాంగ్రెస్ కు 26 సీట్లు దక్కాయి. ఈ ఎన్నికలను ప్రజాస్వామ్య విజయంగా ప్రధాని మోదీ అభివర్ణించారు. వేర్పాటువాదులకు ఎన్నికల ఫలితాలు చెంపపెట్టుగా బీజేపీ వ్యాఖ్యానించింది. కొందరు కాంగ్రెస్ నాయకులు కూడా ఈ ఎన్నికల నిర్వహణ పట్ల హర్షం వ్యక్తం చేశారు.

అభివృద్ధి ప్రధానం

జమ్ముకశ్మీర్ ప్రజల అభివృద్ధి మన ప్రభుత్వానికి అతి ప్రధానమని ఇటీవల ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ స్పష్టం చేశారు. అక్కడ ప్రజాస్వామ్యాన్ని బలోపేతం చేయడంతో పాటు అన్నివర్గాల సంక్షేమానికి ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నామని చెప్పారు. మహిళా సాధికారత, యువతకు అవకాశాలు కల్పించడం, దళితులు, బలహీన, వెనుకబడిన వారి సంక్షేమం కోసం ప్రయత్నిస్తున్నామన్నారు. రాజ్యాంగ, ప్రాథమిక హక్కుల రక్షణ, రాష్ట్ర ప్రయోజనాల కోసం పలు నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నామన్నారు. ఇటీవలి



జమ్ముకశ్మీర్ జిల్లా అభివృద్ధి మండలి ఎన్నికలను అక్కడ ప్రజాస్వామ్యాన్ని బలోపేతం చేసే చర్యగా అభివర్ణించారు ప్రధాని మోదీ. ప్రతి ఓటరు అభివృద్ధి కోసం నిరీక్షిస్తున్నారన్న విషయం స్పష్టమైందని మోదీ పేర్కొన్నారు. జమ్ముకశ్మీర్ లోని ప్రతి ఓటరు దృష్టిలో మంచి భవిష్యత్తు ఉందనే నమ్మకాన్ని చూశానని వ్యాఖ్యానించారు.

సరైన సమయంలో రాష్ట్ర హోదా : లమిత్ షా

జమ్ముకశ్మీర్ కు రాష్ట్ర హోదాను పునరుద్ధరించాలంటూ వస్తున్న డిమాండ్లపై కేంద్ర హోంమంత్రి అమిత్ షా ఇటీవల కీలక ప్రకటన చేశారు. లోక్ సభలో జమ్ముకశ్మీర్ పునర్యవస్థీకరణ సవరణ బిల్లు 2021 ఆమోదం సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ సరైన సమయంలో రాష్ట్ర హోదా కల్పిస్తామని చెప్పారు. రాష్ట్ర హోదా ఇవ్వబోమని ఈ బిల్లులో ఎక్కడా చెప్పలేదని ఆయన గుర్తు చేశారు. ఈ అంశంపై ప్రతిపక్షాలు అనవసర రాద్ధాంతం చేయొద్దని హితవు పలికారు. కశ్మీర్ లో హింస, అశాంతి పరిస్థితులు మళ్లీ రాబోవని ఆయన అన్నారు. ఆర్థికల్ 370 రద్దు తర్వాత కశ్మీర్ అభివృద్ధిపై కేంద్రం దృష్టి సారించినట్లు వెల్లడించారు. కశ్మీర్ ని అభివృద్ధి చేయడమే లక్ష్యమని తెలిపారు.

దారికొస్తున్న రాజకీయ పక్షాలు

ఆర్థికల్ 370 రద్దు తర్వాత తమ ప్రత్యేక సామ్రాజ్యాలు కూలిపోయినట్లు గగ్గోలు పెట్టిన నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్, పీపుల్స్ డెమోక్రటిక్ పార్టీ సహా వేర్పాటు వాద సంస్థలు మారిన పరిస్థితులను ఇప్పుడిప్పుడే అవగతం చేసుకుంటున్నాయి. శాంతి భద్రతలను అదుపులో ఉంచడంలో భాగంగా చాలాకాలం పాటు నిర్బంధంలో ఉన్న మాజీ ముఖ్యమంత్రులు ఫరూఖ్ అబ్దుల్లా, ఓమర్ అబ్దుల్లా, మెహబూబా ముస్తీలతో పాటు ఇతర నాయకులను విడుదల చేశారు. వీరంతా జమ్ముకశ్మీర్ స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి, ఆర్థికల్ 370 పునరుద్ధరణ లక్ష్యంగా ఏకమై పీపుల్స్ అలయన్స్ ఫర్ గుప్తాద్ డిక్టేషన్ (పీఎబీడి) పేరుతో ఓ కూటమిని ఏర్పాటు చేశారు.

ఆర్థికల్ 370 పునరుద్ధరణ జరిగేవరకూ త్రివర్ణ పతాకం ఎగరవేయనని మెహబూబా ముస్తీ చేసిన వ్యాఖ్యలు తీవ్ర దుమారం రేపాయి. ఈ వ్యాఖ్యలపై బీజేపీ, కాంగ్రెస్ పార్టీలు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశాయి. జమ్ము కశ్మీర్ ఇండియాలో అంతర్భాగం అని వ్యాఖ్యానించిన ఓమర్ అబ్దుల్లా, భారత్ తో సత్సంబంధాలు లేకుండా రాష్ట్రానికి భవిష్యత్ ఉండబోదనే నిర్ధారణకు వచ్చానన్నారు. పైకి ఎన్ని మాటలు అంటున్నా మారిన పరిస్థితుల్లో వీరంతా క్రమంగా రాజకీ వచ్చినట్లు స్పష్టమవుతోంది.

తెరచుకుంటున్న ఆలయాలు

ఉగ్రవాదం, హిందువుల వలసల కారణంగా 31 సంవత్సరాల క్రితం తలుపులు మూసివేసిన శ్రీనగర్ లోని హబ్బా కదల్ ప్రాంతంలో ఉన్న శీతల్ నాథ్ ఆలయం వసంత వంశమి సందర్భంగా భక్తుల కోసం తిరిగి తెరుచుకుంది. ఇస్లామిక్ ఉగ్రవాదం బెదిరింపుల వల్ల ఈ ఆలయం బలవంతంగా మూసేశారు. శీతల్ నాథ్ ఆలయం తిరిగి తెరచుకోవడం కశ్మీర్ లో తిరిగి శాంతియుత వాతావరణం ఏర్పడటానికి నిదర్శనమని స్థానిక హిందువులతో పాటు ముస్లింలు కూడా ఆనందం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. మూడు దశాబ్దాల క్రితం కట్టుబట్టలతో లోయ విడిచిన కశ్మీర్ పండితుల కుటుంబాలు క్రమంగా తిరిగిరావడానికి ఎంతో కాలం పట్టదని కొందరు వ్యాఖ్యానించడం విశేషం.

ఆలయం తిరిగి తెరవడం వల్ల అక్కడి ప్రజల్లో విశ్వాసాన్ని పెంపొందించేలా ఉందని, కశ్మీర్ ప్రాంతం ఇప్పుడు సురక్షితమైనదన్న సందేశాన్ని ఇస్తోందని అక్కడి ప్రజలు ఆనందం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. హిందువులు లోయకు తిరిగి వచ్చేలా మరిన్ని చర్యలు తీసుకోవాలని దేవాలయానికి చెందిన ఆశ్రమ సభ్యులు ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నారు.

పుంజుకుంటున్న పర్యాటక రంగం

జమ్ముకశ్మీర్ లో పరిస్థితులు క్రమంగా కుదుట పడుతున్న నేపథ్యంలో రాష్ట్రానికి ప్రధాన ఆదాయ వనరుగా ఉన్న పర్యాటక రంగం తిరిగి ఊపందుకునే అవకాశాలు కనిపిస్తున్నాయి. తాజాగా ఇండియన్ రైల్వే కేటరింగ్ అండ్ టూరిజం కార్పొరేషన్ (ఐఆర్ సిటీసీ) ప్రకటించిన ఏడు రోజుల 'శ్రీనగర్-గుల్ మార్గ్-పెహల్ గావ్-శ్రీనగర్' ప్యాకేజీ అందరినీ ఆకర్షించింది. ఇందుకోసం ఒక్కో పర్యాటకునికి రూ. 35,000 నిర్ణయించారు. ఈ పర్యటనలో శ్రీనగర్ షాలిమర్ తోటలు, శంకర్ నారాయణ్ టెంపుల్, గౌర్ మార్గ్ (గుల్ మార్గ్), పెహల్ గావ్ లోని కుంకుమ తోటల్లో విహారం, అవంతిపురా పర్యటన, థాజ్ హాస్ గ్లేసియర్ తీరాన గుర్రపు స్వారి, శ్రీనగర్ లో శికారా రైడ్ ఉంటాయి. మొదటిరోజు శ్రీనగర్ ఎయిర్ పోర్టులో పికప్ చేసుకుంటారు. చివరిరోజు తిరిగి శ్రీనగర్ ఎయిర్ పోర్టులో దించుతారు.





ఆందోళన పేరిట అసత్యాలు

విశాఖ ఉక్కు (రాష్ట్రీయ ఇస్పాత్ నిగం లిమిటెడ్- ఆర్ఎస్ఎస్ఎల్) లాభాల్లో నడుస్తోందా, నష్టాల్లో నడుస్తోందా? సంస్థ నుంచి ప్రభుత్వ వాటాల ఉపసంహరణ లేదా ఆందోళనాజీవులు ముద్దుగా పిలుచుకుంటున్న ప్రైవేటీకరణ మంచిదా, ప్రభుత్వ రంగంలో కొనసాగించడం మంచిదా? వంటి విషయాలు కాసేపు పక్కనపెట్టి ఆలోచిస్తే ఇదొక నిరాధారమైన ఆందోళన. ఎందుకంటే, అసలు ఆర్ఎస్ఎస్ఎల్లో ప్రభుత్వ వాటాల ఉపసంహరణ గురించి గానీ, ప్రైవేటీకరణ ప్రతిపాదన గురించి గానీ కేంద్రం ఎలాంటి ప్రకటన చేయలేదు. ఎలాంటి నిర్ణయం తీసుకోలేదు. అయినా ఆలా లేదు, చూలా లేదు కొడుకు పేరు అదేదో అన్నట్లుగా ఎర్రజెండాలు, అధికార, ప్రతిపక్ష పార్టీలు కేంద్ర ప్రభుత్వం విశాఖ ఉక్కును అమ్మేస్తోందని ప్రజల్లో సెంటిమెంట్ను రెచ్చగొట్టి రాజకీయ దురుద్దేశంతో జిజ్ఞాసి లక్ష్యంగా ఆందోళనలు చేస్తున్నాయి. స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలు జరుగుతున్న సమయంలో రాష్ట్రాన్ని పాలించిన, పాలిస్తున్న ప్రాంతీయ పార్టీల అరాచక పాలన నుంచి ప్రజల దృష్టిని మరల్చేందుకు కలిసి ఆడుతున్న నాటకం విశాఖ ఉక్కు ఆందోళన. ఈ ఆందోళనల అసలు లక్ష్యం విశాఖ ఉక్కు పరిరక్షణ కాదు, ప్రాంతీయ, కుటుంబ పార్టీల పరిరక్షణ అనేది నిజం.

కేంద్ర ఆర్థికమంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ 2021-22 బడ్జెట్లో ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల నుంచి పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ ప్రతిపాదన చేశారు. ఇందులో దాచింది ఏమీ లేదు. బడ్జెట్ ప్రసంగంలో నిర్మల చెప్పిన మాటలను జాగ్రత్తగా గమనిస్తే ఎక్కడా విశాఖ ఉక్కు గురించి ప్రస్తావించలేదు. నిజానికి విశాఖ ఉక్కు పేరునే కాదు, ఎప్పటినుంచో ఆందోళనాజీవులు అదేపనిగా ఆందోళన చెందుతున్న జీవిత బీమా సంస్థ (ఎల్ఐసీ) సహా దేశంలోని మరే ఇతర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ పేరును ఆమె ప్రస్తావించలేదు. 2021-22 ఆర్థిక సంవత్సరంలో నాన్ స్ట్రాటజిక్ పబ్లిక్ సెక్టార్ అండర్టేకింగ్స్ (వ్యూహాత్మక ప్రభుత్వరంగ సంస్థ)ల్లో పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ ద్వారా 2 లక్షల 75 వేల కోట్ల రూపాయలు సమకూర్చుకోవాలనే ప్రతిపాదనను మాత్రమే సభ ముందుంచారు. అంతేగాని, ఫలాన ప్రభుత్వరంగ సంస్థ నుంచి ఇంత మొత్తంలో పెట్టుబడులను ఉపసంహరించుకుంటామనే ప్రతిపాదన ఏదీ ఆమె ప్రసంగంలో లేదు. దేశంలో మొత్తం 340 ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలుంటే అందులో 300 వరకు నాన్ స్ట్రాటజిక్ సంస్థలున్నాయి. అందులో పెట్టుబడుల ఉపసంహరణకు ఎంపిక చేసిన సంస్థలు ఎన్ని ఉన్నాయో, అవేవో ఎవరికీ తెలియదు. ఒకవేళ ఆర్థికమంత్రి అలాంటి ప్రతిపాదన చేసినా అది బడ్జెట్ ప్రతిపాదన మాత్రమే. బడ్జెట్ ఇంకా పార్లమెంట్ ఆమోదం పొందలేదు. ఆందోళనాజీవులకు నిజంగా విశాఖ ఉక్కు పరిరక్షణే ప్రధానమైతే రాజ్యాపభ,

లోక్సభల్లో తమ వాదనను బలంగా వినిపించవచ్చు. కానీ అలా చేయకుండా వీధుల్లో వీరంగం వేయడం ఎందుకో, ఎవరి కోసమో వేరే చెప్పనక్కర లేదు.

బడ్జెట్ ప్రతిపాదన అనంతరం నిర్మల వాటాల ఉపసంహరణ ప్రక్రియకు సంబంధించి కొంత వివరణ కూడా ఇచ్చారు. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలలో వాటాల ఉపసంహరణ ఇలా అనుకుంటే అలా జరిగిపోదని.. అనేక వదపోతలు, సాధ్యాసాధ్యాలు చూసుకున్న తర్వాతనే అంతిమ నిర్ణయం ఉంటుందని వివరించారు. అయినా, దేశ వ్యతిరేక ఫోబియాతో బాధపడుతున్న ఆందోళనా జీవులు, అరాచకశక్తులు సెంటిమెంట్స్ను రెచ్చగొట్టే విధంగా ఆందోళన చేస్తున్నాయి.

నిజమే, విశాఖ ఉక్కు ఒక పరిశ్రమ మాత్రమే కాదు. తెలుగు ప్రజల స్వాభిమాన ఆకాంక్షకు, ఆత్మగౌరవానికి ప్రతీక. ఉభయ తెలుగు రాష్ట్రాలలోనే కాదు, దేశ విదేశాల్లో ఉన్న తెలుగువారందరికీ విశాఖ



రాజనాల బాలకృష్ణ
సీనియర్ జర్నలిస్ట్

ఉక్కుతో ఒక విడదీయరాని బంధం ఉంది. 1960 ద్వితీయార్థంలో మొదలైన ఉద్యమంలో ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని మూడు ప్రాంతాల ప్రజలు, ముఖ్యంగా యువత పాల్గొన్నారు. 'విశాఖ ఉక్కు-ఆంధ్రుల హక్కు' అనే నినాదంతో పెద్దఎత్తున ఆందోళనలు చేశారు. సుదీర్ఘకాలం పాటు జరిగిన ఈ ఆందోళనలో ముప్పుయికి పైగా యువకులు ప్రాణత్యాగం చేశారు.

విశాఖ ఉక్కు ప్రస్థానాన్ని గమనిస్తే.. 1960వ దశకం ద్వితీయార్థంలో ఉద్యమం మొదలైతే.. 1970 ప్రథమార్థంలోగానే అప్పటి ప్రధాని ఇందిరా ప్రభుత్వం దిగిరాలేదు. ఈలోగా అమృతరావు అమరణ నిరాహార దీక్ష, విద్యార్థుల బలిదానాలు, రాజకీయ రాయబారాలు, బేరసారాలు చాలా జరిగాయి. ఇందిరా ఆమోదం తెలిపిన ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణం 1980లలో గానీ ప్రారంభం కాలేదు. అటు తిరిగి ఇటు తిరిగి 1990లలో పీవీ నరసింహారావు చేతుల మీదుగా ఉక్కు ఉత్పత్తి ప్రారంభమైంది. అంటే, విశాఖ ఉక్కు పరిశ్రమ నుంచి ఉక్కు బయటకు రావడానికి సుమారు పాతికేళ్లకు పైగానే పట్టింది. ఉత్పత్తి ప్రారంభం అయిన తర్వాత అయినా పరిశ్రమ ప్రస్థానం సాఫీగా సాగిందా, అంటే అదీ లేదు. మూడు పదుల ప్రస్థానంలో కనీసం మూడుసార్లు మూత దాకా వెళ్లి ప్రభుత్వాల చొరవతో బయటకు వచ్చింది. అదీగాక, విశాఖ ఉక్కు వాస్తవ రూపం దాల్చే నమయానికి భారత తొలి ప్రధాని జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ సోవియట్ రష్యా ఆదర్శంగా చేపట్టిన ప్రభుత్వరంగ పారిశ్రామిక విధానంలోని డొల్లతనం బయటపడింది. చాలావరకు ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు తెల్ల వినుగులుగా, ఖజానాకు భారంగా మారాయి. ఈ నేపథ్యంలోనే అప్పటి ప్రధాని పీవీ

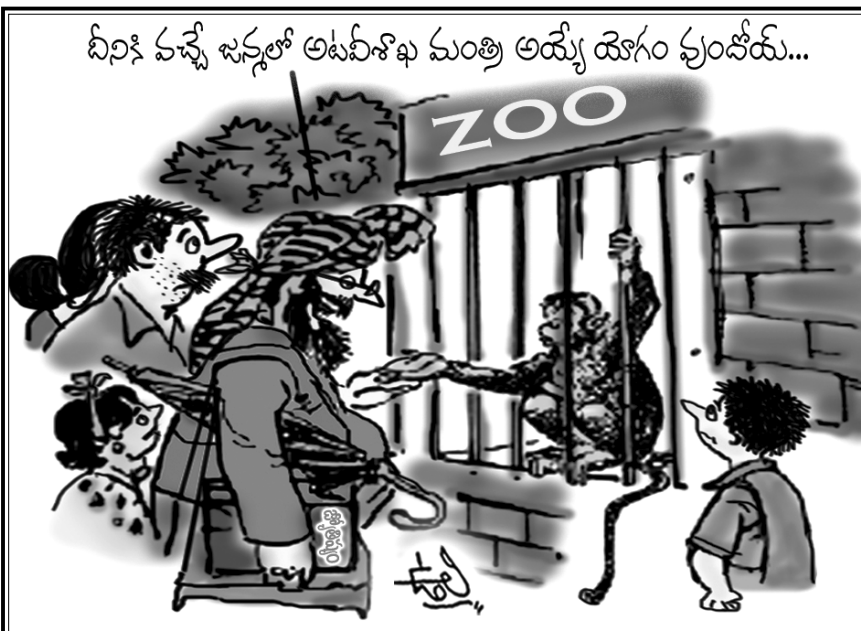


నరసింహారావు ఆర్థిక సంస్కరణలకు శ్రీకారం చుట్టారు. నెహ్రూ విధానాలను పక్కకు నెట్టి పట్టిక్, ప్రైవేటు భాగస్వామ్యాన్ని ప్రోత్సహించే విధంగా సరళీకృత ఆర్థిక విధానాలను అమలు చేశారు. అప్పటి నుంచి ఇప్పటి వరకు వచ్చి, పోయిన ప్రభుత్వాలన్నీ కూడా ప్రభుత్వరంగ సంస్థల పోషణ భారాన్ని తగ్గించుకుని సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యంగా అడుగులు వేస్తున్నాయి. ప్రస్తుత ఎన్డీయే ప్రభుత్వానికి ముందు పదేళ్లు సోనియా డైరెక్షన్‌లో దేశాన్ని పాలించిన ప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్ ప్రభుత్వం, అదే విధంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ సహా ఇతర రాష్ట్రాలలో అధికారంలో ఉన్న ప్రాంతీయ, కుటుంబ పార్టీలు ఓటుబ్యాంకు రాజకీయాలకు ఆర్థికవ్యవస్థను బలిచాయి. దేశ భవిష్యత్‌ను వణంగా పెట్టి బుజ్జగింపులు, తాయిలాలతో దేశాన్ని అమ్మయినా అధికారాన్ని నిలుపుకునేందుకు సిద్ధమయ్యాయి. అదే పంథాలో ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో రాజకీయాలు సాగిస్తున్న టీడీపీ, వైసీపీలు విశాఖ ఉక్కు పరిశ్రమ పరిరక్షణ పేరిట వామపక్ష పార్టీలను, విశాఖ ఉక్కు విషాద చరిత్రకు మూలకారణం అయిన వామపక్ష కార్మిక

సంఘాలను వెంటేసుకుని ఆందోళన పేరిట అరాచకాన్ని సృష్టిస్తున్నాయి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ మాజీ ప్రధాన కార్యదర్శి ఒకరు పేర్కొన్నట్లుగా.. స్పష్టమైన ప్రణాళిక, ఆర్థిక వనరులు, ముడి వదార్థాల లభ్యత (ఇంతవరకు విశాఖ ఉక్కుకు ముడి ఇనుమును సరఫరా చేసే సొంతగనులు లేవు. సంస్థ మనుగడ పదే పదే ప్రశ్నార్థకం కావడానికి ఇది కూడా ఒక కారణం) అన్నిటిని మించి చిత్తశుద్ధి లేకుండా సెంటిమెంట్ లేదా రాజకీయ ఒత్తిళ్లకు తల్గొ ప్రారంభించే ప్రభుత్వ రంగ, ఆ మాటకొస్తే ప్రైవేటు రంగ పరిశ్రమ అయినా మనుగడ సాగించడం అయ్యే పని కాదు. అందుకే.. ఎన్నేళ్లు అయినా, ఎంతగా ఆక్సిజన్ అందించినా విశాఖ ఉక్కుతో పాటుగా అనేక ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు తెల్లవినుగుల ముద్ర నుంచి బయటకు రాలేకపోతున్నాయి. అలాగే, ఒక పరిశ్రమ స్థాపనలో వివరీత జాప్యం, అవకతవకలు చోటుచేసుకుంటే ఇక అంతే సంగతులు. అందుకు విశాఖ ఉక్కు ఒక సజీవ ఉదాహరణ. అయితే, విశాఖ ఉక్కు పరిరక్షణ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకునే ఏ నిర్ణయం అయినా ఆర్థిక అంశాలతో పాటుగా, ప్రజల మనోభావాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవడం అవసరం. అదేవిధంగా, రాష్ట్ర ప్రయోజనాలకు భంగం కలగకుండా చూసుకోవలసిన బాధ్యత కూడా కేంద్రంపై ఉంటుంది.

సత్యం గడప దాటేలోగా అసత్యం ప్రపంచాన్ని చుట్టి వస్తుందంటారు. ఇప్పుడు కూడా అదే జరుగుతోంది. అది కూడా ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో, విశాఖ ఉక్కు విషయంలోనే కాదు, దేశమంతటా అరాచక శక్తులు అదే ప్రయత్నంలో ఉన్నాయి. కుట్రలు, కుతంత్రాలు సాగిస్తున్నాయి. దేశాన్ని అప్రతిష్ట పాల్టేసేందుకు దేశ, విదేశీ అరాచక శక్తులు అన్నీ ఏకమయ్యాయి. ఇందులో మరింత విషాదం ఏమంటే జాతీయ పార్టీలుగా చెప్పుకుంటూ ప్రాంతీయ, ఉప ప్రాంతీయ పార్టీలకు తోక పార్టీలుగా మనుగడ సాగిస్తున్న కాంగ్రెస్, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలు; రోజురోజుకు ఉనికిని, విశ్వాసాన్ని కోల్పోతున్న ప్రాంతీయ పార్టీలు అసత్యాన్ని ఆయుధంగా చేసుకుని దేశంలో అరాచకాన్ని



గతంలో దేశ రాజధాని ఢిల్లీలో సాగిన షాహిన్‌బాగ్ ఆందోళన, ప్రస్తుతం అదే ఢిల్లీ సరిహద్దుల్లో రైతుల పేరిట మధ్య దళారీలు, రాజకీయ బేహారులు, దేశవ్యతిరేక ఉగ్రవాద సంస్థలు ఉమ్మడిగా సాగిస్తున్న ఆందోళనల తీరుతెన్నులను, ఇప్పుడు రాష్ట్రంలో సాగుతున్న విశాఖ ఉక్కు ఆందోళన స్వరూప, స్వభావాలను పరిశీలిస్తే జెండాలు, నినాదాలు వేరైనా అందరి ఎజెండా ఒక్కటేనని స్పష్టమవుతుంది.

సృష్టించే ప్రయత్నాలను ప్రోత్సహిస్తున్నాయి. అరాచక శక్తులతో చేతులు కలిపి రాజకీయ ప్రయోజనాలకు అర్రులు చాస్తున్నాయి.

ఒక దాని వెంట ఒకటిగా ఆ ప్రయత్నాలు విఫలమవుతూనే ఉన్నాయి. రఫేల్ యుద్ధవిమానాల కొనుగోలు విషయంలో రాహుల్ గాంధీ సాగించిన అసత్య ప్రచారం గత లోక్ సభ ఎన్నికల్లో ఎలాంటి ఫలితం చూపిందో వేరే చెప్పనక్కర్లేదు. అప్పటికే ఐసీయూలో ఉన్న కాంగ్రెస్ పార్టీని రాహుల్ సాగించిన అసత్య ప్రచారం దెబ్బ దింపుడు కక్షేం వరకు తీసుకుపోయింది. అయినా ఆయన అసత్యాన్నే ఆయుధంగా చేసుకున్నారు. వ్యవసాయ చట్టాల విషయంలో చెప్పిన అబద్ధాన్నే మళ్లీ మళ్లీ చెపుతూ అసత్య ప్రచారాన్ని సాగిస్తున్నారు.

గతంలో దేశ రాజధాని ఢిల్లీలో సాగిన షాహిన్‌బాగ్ ఆందోళన, ప్రస్తుతం అదే ఢిల్లీ సరిహద్దుల్లో రైతుల పేరిట మధ్య దళారీలు, రాజకీయ బేహారులు, దేశవ్యతిరేక ఉగ్రవాద సంస్థలు ఉమ్మడిగా సాగిస్తున్న ఆందోళనల తీరుతెన్నులను, ఇప్పుడు రాష్ట్రంలో సాగుతున్న విశాఖ ఉక్కు ఆందోళన స్వరూప, స్వభావాలను పరిశీలిస్తే జెండాలు, నినాదాలు వేరైనా అందరి ఎజెండా ఒక్కటేనని స్పష్టమవుతుంది. అలాగే, అసత్యమే అందరి ఆయుధం. అసత్య ప్రచారం ఆధారంగానే ఆందోళనలు సాగుతున్నాయి. ఇంకా స్పష్టంగా చెప్పాలంటే ఈ ఆందోళనలన్నీ బుద్ధిజీవులుగా చలామణి అవుతున్న ఆందోళనాజీవులు. ఇవి దేశ వ్యతిరేక, అరాచక, వేర్పాటువాద శక్తులతో చేతులు కలిపి సాగిస్తున్న ఆందోళనలే తప్ప మరొకటి కాదు. వీరందరి లక్ష్యం ఒక్కటే. దేశంలో అల్లర్లు సృష్టించి జాతీయవాదాన్ని పలచన చేయడం. జాతీయవాదాన్ని ధైర్యంగా, ధృఢంగా ముందుకు తీసుకుపోతున్న ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ ప్రజాకర్షణను పలచన చేయడం. ఇందుకు కారణం లేకపోలేదు. జాతీయంగానే కాదు, అంతర్జాతీయంగా కూడా మోదీ ప్రతిష్ట పెరుగుతోంది. మరోవైపు జాతీయవాద భావజాల వ్యాప్తి వేగంగా సాగుతోంది. దానితో పాటు, మోదీ పట్ల భారత ప్రజల విశ్వాసనీయతను ప్రపంచ దేశాలు గుర్తిస్తున్నాయి, కీర్తిస్తున్నాయి.

అలాగే, దేశంలో మోదీ సారథ్యంలో బలపడుతోంది బీజేపీ మాత్రమే కాదు, దేశవ్యాప్తంగా హిందూ జాతీయవాదం పూర్వ వైభవ స్థితికి

చేరుతోంది. జాతీయవాద శక్తులు ఏకమవుతున్నాయి. అత్యనిర్భర్ బాటలో దేశం అజేయశక్తిగా ఎదుగుతోంది. ఇది సహజంగానే పితృదేశ (చైనా) భక్తులకు, వామపక్ష అతివాద శక్తులకు, విదేశీ మానస పుత్రులకు, మతోన్మాద ఉగ్రవాదులకు, ఈ అందరికీ వుమ్మలంగా నిధులు సమకూరుస్తున్న విదేశీ మిషనరీలకు, ఆ నిధులతో సాగుతున్న ప్రాంతీయ, కుటుంబ పార్టీలకు, ఇంకా అనేక మంది వ్యక్తులు, సంస్థలకు కంటగింపుగా, కడుపుమంటగా మారింది. అందుకే, ఢిల్లీ నుంచి విశాఖ దాకా అసత్య ప్రచారం ఆందోళనల రూపంలో సాగుతోంది.

జరుగుతున్న పరిణామాలను గమనిస్తే దేశ

వ్యతిరేక శక్తులలో విద్వేషం ఏ స్థాయికి చేరిందో తెలుస్తుంది. ఇందుకు సంబంధించి అస్సాంలోని దుబ్రీ నియోజకవర్గం నుంచి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న 'ఎబయూడిఎఫ్' లోక్ సభ సభ్యుడు బరుద్దీన్ అజ్మల్ చేసిన ప్రకటన ఒక చిన్న ఉదాహరణగా నిలుస్తుంది. త్వరలో జరగనున్న అస్సాం అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ పార్టీతో పొత్తుకు ఆయన చెప్పిన కారణం వింటే ఈ ఆందోళనాజీవుల అసలురంగు బయట పడుతుంది. అస్సాంలో అధికారంలో ఉన్న బీజేపీని గద్దె దించేందుకు తమ పార్టీ ఎలాంటి త్యాగాలకైనా సిద్ధమని ఆయన ప్రకటించారు. అందులో భాగంగానే కాంగ్రెస్ తో పొత్తు కుదుర్చుకున్నామని బరుద్దీన్ పేర్కొన్నారు. ఈయనకు పాక్ అనుకూల ముస్లిం నాయకుడు అని పేరుంది. ఇలా దేశమంతటా హిందూ జాతీయవాద వ్యతిరేక ఇస్లామిక్, క్రైస్తవ మతోన్మాద వ్యక్తులు అసత్య ప్రచారంతో అరాచకం సృష్టించేందుకు సాగిస్తున్న ప్రచారంలో భాగంగానే విశాఖ ఉక్కు పరిరక్షణ పేరిట సాగుతున్న ఆందోళనను కూడా చూడవలసి ఉంటుంది. ★

FORM IV

(See Rule 8)

The Registration of Newspapers (Central) Rules, 1956.

Place of Publication	:	HYDERABAD
Periodicity of Publication	:	WEEKLY
Printer's Name	:	Nagol Sreenivas Reddy
Nationality	:	INDIAN
Address	:	10-3-304/13, C/o Ashwini Poly Clinic, Humayun Nagar, Hyderabad-500 028. Telangana.
Publisher's Name	:	Nagol Sreenivas Reddy
Nationality	:	INDIAN
Address	:	10-3-304/13, C/o Ashwini Poly Clinic, Humayun Nagar, Hyderabad-500 028. Telangana.
Editor's Name	:	Dr. Goparaju Narayana Rao
Nationality	:	INDIAN
Address	:	Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli Kachiguda, HYDERABAD - 500 027
Names and Address of individuals who own the news paper and partners or Shareholders holding more than one percent of the total capital	:	JAGRITI PRAKASHAN TRUST(Regd.) Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli Kachiguda, HYDERABAD - 500 027

1. I Nagol Sreenivas Reddy hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

1-3-2021

HYDERABAD

Sd/-

Publisher

• మంచిసూర్గం •

అహం పనికిరాదు

విశ్వాన్ని ఏదో అదృశ్యశక్తి పాలిస్తోందని గ్రహించడం కష్టమైన పనికాదు. ప్రకృతిలో ప్రతిదీ ఒక క్రమవద్దతిలో ఉంటుంది. దీనినే వేదాల్లో 'రుత' అంటారు. సూర్యచంద్రులు, నక్షత్రాలు, రాత్రింబవళ్లు... వీటన్నింటికీ నిర్దిష్టమైన క్రమం, చలనం ఉన్నాయి. ఇలా బాహ్య ప్రపంచంలోనే కాక మనిషి అంతర్గత ప్రపంచంలోనూ క్రమబద్ధత ఉంది. గుండె కొట్టుకోవడం, శ్వాస పీల్చుకోవడం, వీటిలో దేనికైనా ఒక్క క్షణం జాప్యం జరిగినా ఏమవుతుందో తెలుసు. మనిషి సంపూర్ణ శక్తిమంతుడిగా ఉన్నప్పుడే, గతాన్ని, నేను అనే అహాన్ని అంతం చేస్తే, వర్తమానంలో జీవించడం బోధపడుతుంది. తెలిసిన దాని నుంచి స్వేచ్ఛ పొందడమే మరణం. ఏదో ఒకరోజు అనారోగ్యం, వృద్ధాప్యం వస్తాయి. అలా రాకుండా తప్పించలేం. చేసిన కర్మలకు నేను బాధ్యుణ్ణి వాటి నుంచి జీవించుకోలేను. ఏదో ఒకరోజు నన్ను మృత్యువు కబళిస్తుంది. దాని నుంచి బయటపడ లేను. ఈ పంచ సూత్రాల గురించి ఆలోచించి నన్ను మనిషి తన దుశ్చేష్టల నుంచి విముక్తి పొందుతాడు. పారమార్థిక పథంలో అడుగిడతాడు. తద్వారా తప్పించుకోలేని వాటిని భయరహితంగా ఎదుర్కోగలిగే మనోబలాన్ని పెంచుకుంటాడు. బాల్యాన్ని ఆస్వాదిస్తూ, కొమరాన్ని అనుభవిస్తూ, వార్ధక్యంలో ఆ అనుభూతుల్ని నెమరు వేసుకుంటూ, బంధాలమాయ నుంచి బయటపడి, వర్తమానంలో జీవించడం తెలిసిన వారికి 'మరణ భయం' తృణప్రాయం.



• అసలు నిజం •

పరమ పావనం - రామనామం

భగవన్నామ స్మరణకు మించిన ఉత్తమ సాధన కలియుగంలో లేదని శాస్త్రాలు తెలుపుతున్నాయి. ప్రతీ భగవన్నామంలో ఒక నిగూఢ అంతరశక్తి, మహిమ ఉంటుంది. మనకున్న ఏడుకోట్ల మహామంత్రాలలో రెండక్షరాల "రామ" మంత్రం ఎంతో శ్రేష్టమైందని మనుస్మృతి తెలుపుతుంది. ఇది హరిహరతత్వం కలిసిన మహామంత్రం. 'ఓం నమో నారాయణాయ' అనే అష్టాక్షరి మంత్రంలో "రా" అను అక్షరం జీవాక్షరం. (ఈ మంత్రంలో 'రా' తొలిగిస్తే ఓం నమో నారాయణాయ అర్థం లేనిదవుతుంది) 'ఓం నమశ్చివాయ' అనే పంచాక్షరి మంత్రంలో "మ" జీవాక్షరం. (ఈ మంత్రంలో 'మ' తొలిగిస్తే ఓం నశ్చివాయ అంటే శివుడే లేదని అర్థం) ఈ రెండు జీవాక్షరాల సమాహారమే "రామ". శివేశ్వర ఐక్యశక్తియే 'రామ'మంత్రం. అందుకే రామమంత్రం సర్వశక్తివంతమైన, శ్రేష్టమైన ముక్తిప్రసాద మంత్రంగా శాస్త్రాలు తెలియజేస్తున్నాయి. వందకోట్ల శ్లోకాలతో వాల్మీకి రామాయణం రచించారు. వాటిని పరమశివుడు అందరికీ పంచాదు. 33 లక్షల 33 వేల 333 శ్లోకాల వంతున పంచగా ఒక శ్లోకం మిగిలిపోయింది. దాన్ని ముగ్గురికి పంచగా రెండక్షరాల మిగిలాయి. వాటిని శివుడు తనకై తీసుకున్నాడని కథనం. ఆ రెండక్షరాలే "రామ".



• సంప్రదాయం - శాస్త్రీయత •

జ్ఞాన సాధన

మోక్షమార్గాన్ని గ్రహించి ఆ మార్గం ద్వారా గమ్యస్థానం చేరుకోవడానికి ఉపకరించే ప్రక్రియే "సాధన". ధ్యానం, భక్తి, జపం, నామస్మరణ మొదలైన వాటితో చిత్తవృత్తుల వైవిధ్యం తొలగించుకోవడానికి చేసే ప్రయత్నమే సాధన. ప్రకృతి ఒడిలోనుండి దైవఒడిలోనికి పరునించడమే సాధన.

మనకోసం, మన సంస్కారాల శుద్ధికోసం ఎన్నో జన్మలనుండి వస్తున్న వాసనలు, రాగద్వేషాలు, కామక్రోధాలు మొదలైనవి తొలగించుకోవడానికే సాధన. ఇవన్నీ తొలిగితేనే మనసు శుద్ధి అవుతుంది. మనసు పరిశుద్ధమౌతేనే ఆత్మజ్ఞానం అలవడుతుంది. అందుకే మనోశుద్ధికి సాధన అత్యంత అవసరం. మన రుషులు, శాస్త్రాలు సూచించినమార్గం - సాధన చతుష్టయం. యథార్థవస్తు దర్శనానికి నాలుగు సాధనాలు అవసరం. సాధనాచతుష్ట సంపన్నులే జ్ఞానప్రకాశాన్ని పొందగలరు. "సాధన చతుష్టయ సంపన్నుడే బ్రహ్మవిద్యాకధికారి" సాధన చతుష్టయమంటే నాలుగు అంశాలతో కూడిన సాధన.

1. వివేకం 2. వైరాగ్యం 3. షట్ సంపత్తి 4. ముముక్షుత్వం. ప్రపంచంలో ఉండే వస్తువులు, విషయాలపై ఆకర్షణ ఉంటుంది. ఇవన్నీ శాశ్వతంకావని గ్రహిస్తే, వాటిపై అనురక్తి పోయి, విరక్తి కలుగుతుంది.

అలాంటిభావన వైరాగ్యానికి దారితీస్తుంది. సాధనాచతుష్టయం వల్ల మనోనిగ్రహం కలుగుతుంది. అప్పుడు సాధకుడు సర్వాన్నీ ఆత్మగానే చూస్తాడు. శ్రవణ, మనన, నిధిధ్యాసలవల్ల సమాధిస్థితి లభిస్తుంది. ఆత్మ స్వరూపాన్నే ధ్యానించడం వల్ల, ఆత్మసాక్షాత్కారమై, తనే బ్రహ్మ అవుతాడనేది క్రమంగా సాధనవల్ల కలిగే ఫలమని శాస్త్రవచనం. దీనికోసం ముందుగా సద్గురువునుండి ఆత్మవిద్య నేర్చుకోవాలి. నేర్పినదాన్ని మనసుకు పట్టించుకొని, దాన్ని ఆచరణలో పెట్టాలి. మనసు మలినంగా ఉండటంవల్ల ఎప్పుడూ చలిస్తూ, చంచలంగా ఉంటుంది. అలాంటి మలినమైన మనసుతో దేన్నీ సరైన దృష్టితో చూడలేం. అందుచేత ముందుగా భక్తిద్వారా మనసును ఏకాగ్రం చెయ్యాలి. ఆ తర్వాతే ఆ మాలిన్యాన్ని వదిలించుకోవాలి. దానికోసం శాస్త్ర సమ్మతమైన కర్మలను చేస్తూండటం వల్ల, క్రమంగా చిత్తం శుద్ధమై, నిర్మలంగా ఉంటుంది. అలా నిర్మలం, ఏకాగ్రం అయిన మనసులో అన్నివిషయాలూ స్పష్టంగా కనిపిస్తాయి. ఇలా, సాధనక్రమం తప్పకుండా కొనసాగిస్తూంటే, ఆ సాధనే తర్వాత మార్గాన్ని సాధనాచతుష్టయం నిర్దేశిస్తుంది. మనసుస్థితి, సత్సర్వజన్యమో గుణాల కలయిక ఎలాఉందో, దాన్నిబట్టి ఉంటుంది. బ్రహ్మచర్యం, గృహస్థాశ్రమం, వానప్రస్థం, సన్యాసం అనేవి నాలుగూ ఆశ్రమాలు. ఒకవ్యక్తి మానసికస్థితి, ఈ ఆశ్రమాల జీవనవిధానంపై ఆధారపడి ఈ వర్ణాశ్రమ ధర్మాలు ఏర్పడ్డాయి. దానికి అనుగుణంగానే సాధన జరగాలి. కర్మానుష్ఠానం జరగాలి. మనసును అదుపులో ఉంచుకొని, సాధనాచతుష్టయంలో అడుగిడాలి. నీరు పల్లానికి వెళ్లటానికి ఏ శ్రమా అక్కర్లేదు. అదే ఎత్తుకు పంపాలంటే శ్రమ ఉంటుంది. మనిషి అవసరానికి, కోరికకు కూడా అదే తేడా ఉంది. అవసరాలు తీర్చుకోవటం పల్లానికి ప్రపహించే సరైన, కోరిక ఎత్తుకు పంపే నీరు లాంటిది. మనిషికి వచ్చే ఆలోచనలన్నీ అతను అవసరం అనుకుంటున్నవే. ఏ రోజు వూజులో ఆరోజు కావాలను కుంటున్న అవసరాలే ఆలోచనలుగా వస్తాయి. అవసరం లేనిది ఆలోచనగా రాదు. అవసరంగా భావించింది ఆలోచన నుండి పోదు. నిజమైన అవసరాలేమిటో తెలుసుకొని పరిమితం చేసుకుంటే జ్ఞాపకాలు, ఆలోచనలు వాటంతట అవే తగ్గుతాయి. నాలుగు రోజులు అభ్యాసం చేస్తే ఏ విషయమైనా అలవాటుగా మారుతుంది. అలవాటుగా మారిన విషయం మనకు సహజంగా అనిపిస్తుంది. అదే స్వభావంగా మారుతుంది. అందుకే కోరికలు, అవసరాలను గుర్తించటం అభ్యాసం చేస్తే మనసు బాధపెట్టని అలవాట్లతో హాయిగా జీవనం సాగించవచ్చు !





గర్వభంగం

అరణ్యవాన కాలంలో పాండవులు నారాయణాశ్రమవనం చేరుకుని కొన్నాళ్లు అక్కడే గడిపారు. ఒకనాడు ఉత్తర దిశనుంచి చల్లని పిల్లగాలి వీచింది. ఆ గాలితోపాటూ దివ్యపరిమళం విరజిమ్ముతున్న వెయ్యి దళాలు కల పద్మం ఒకటి ద్రోపది ఒళ్లో పడింది. ఆమె ఆ పువ్వును చూసి మురిసిపోయింది.

“భీమసేనా! ఈ పువ్వు చూడు. ఎంత సువాసన! ఎంత అందం!! ఈ చెట్టు విత్తనం దొరికితే మన కామ్యక్రవనంలో వేసి పెంచుకుందాం. ఈ పువ్వులు ఎక్కడున్నాయో చూసి తీసుకురండి” అంది.

ద్రోపది కోరిక తీర్చడం కోసం భీమసేనుడు ఆ పూల చెట్టు ఉన్న స్థలాన్ని వెతుకుతూ వెళ్లాడు. అలా వెళ్లి ఒక వనం చేరుకున్నాడు. ఆ వనంలో దారికి అడ్డంగా ఒక కోతి పడుకుని ఉంది. దాన్ని భయపెట్టి పారిపోయేటట్లు చేద్దామని భీముడు గట్టిగా అరిచాడు.

అప్పుడు ఆ వానరం కళ్లు తెరిచి, “నా ఒంటల్లో బాగాలేదు. పడుకున్నాను. కదలలేను. పిచ్చిపిచ్చిగా శబ్దాలు చెయ్యకు. వివేకం గల మనుషులు ప్రాణుల పట్ల కనికరం కలిగి ఉండాలి. బుద్ధిమంతులు మృగాలను హింసించకూడదు. అయినా ఎక్కడికి పోదామని వచ్చావు? ఇది దేవలోకానికి పోయే మార్గం. మానవులు దీన్ని దాటిపోవటం సాధ్యం కాదు. తిరిగి వచ్చిన దోవనే వెళ్లిపో” అంది. వానరం అలా అనేసరికి భీముడికి ఒళ్లు మండింది. “అసలు నువ్వెవరు? నన్నుడ్డగించడానికి నీకు గల అధికార మేమిటి? నేను కుంతీదేవి కుమారుణ్ణి. వాయు నందనుణ్ణి అని తెలుసుకో. దారి ఇవ్వు” అని బిగ్గరగా గర్జించాడు.

“నేను ఒక సాధారణమైన కోతినే. కాని నువ్వీ దారిని వెళితే దెబ్బతింటావు. జాగ్రత్త” అంది వానరం.

“నీ సలహా నాకు అక్కర్లేదు. మర్యాదగా తప్పుకో” అన్నాడు భీముడు.

“నాకు లేవడానికి శక్తి లేదు. నేను ముసలిదాన్ని కాదూ, కూడదూ అంటే నువ్వే నన్ను దాటి వెళ్లు” అంది వానరం.

“జంతువులను దాటి పోగూడదని మా శాస్త్రం. లేకపోతే హనుమంతుడు సముద్రాన్ని లభించినట్టు, నిన్ను ఈ పర్యటాన్నీ ఒక్క ఉడుటున దాటిపోగలను ఏమనుకున్నావో!” అన్నాడు భీముడు గొప్పగా.

“నాయనా! కోపం తగ్గించుకో. గొప్పలకు పోకు. ముసలివాణ్ణి ముందే చెప్పాను. నిలిచే శక్తి లేదు. నా మీదినుంచి దాటిపోవటానికి ఆక్షేపణ ఉంటే, దయచేసి నా తోక కొంచెం జరిపి తోవ చేసుకుని వెళ్లు” అంది వానరం.

తన భుజబలం చూసి గర్వపడుతున్న భీముడు ‘అదెంత పని!’ అనుకుని ఆ కోతి తోక పట్టుకుని జరపబోయాడు. కాని ఆ వాలం కదలేదు. భీముడు తన బలమంతా ఉపయోగించి మళ్లీ మళ్లీ ప్రయత్నించాడు. లాభం లేకపోయింది. తోక పైకి ఎత్తడమైనా సాధ్యం కాలేదు. ఆ క్షణంలో భీముడికి తన ఎదుట ఉన్నది సామాన్య వానరం కాదని అర్థమైంది.

“అయ్యా ! మీరెవరు? నన్ను మన్నించి మీ శిష్యుడిగా స్వీకరించండి” అని వేడుకున్నాడు.

“పాండవవీరా! సర్వలోకాలకూ ప్రాణాధారమైన వాయుదేవుని పుత్రుణ్ణి, హనుమంతుణ్ణి నేనే. యక్షులూ, రాక్షసులూ సంచరించే ఈ తోవలో నువ్వు వెళ్లే నీకు అపాయం వస్తుందని అడ్డగించాను. నీకు కావలసిన సౌగంధ్య వృక్షం- అదిగో కనిపిస్తోంది చూడు” అని భీమసేనుణ్ణి దగ్గరకు తీసుకున్నాడు హనుమంతుడు.

మారుతి చేసిన అలింగనంతో భీముడు పడిన శ్రమ అంతా పోయి అధిక శక్తి సామర్థ్యాలు వచ్చాయి.

“వీరుడా! నీ నివాసానికి తిరిగి పో. అవసరం కలిగినప్పుడు నన్ను తలుచుకో. నీకు మేలు జరుగు తుంది. నువ్వు యుద్ధరంగంలో ఎప్పుడు సింహనాదం చేస్తావో అప్పుడు నీ కంఠస్వరంతో నా కంఠం కూడా కలిపి శత్రువుల గుండెలను చీలుస్తాను. నీ తమ్ముడు అర్జునుడి రథం మీద జెండాపైన నేనుంటాను. మీకు జయం కలుగుతుంది” అని దీవించాడు హను మంతుడు.

హనుమంతుడి ఎదుట కుప్పిగంతులు వేయాలనుకున్న భీముడి గర్వం అణిగిపోయింది. అజ్ఞానంతో తాను చేసిన తప్పిదానికి పశ్చాత్తాపం చెందాడు. భక్తితో ఆయనకు నమస్కరించి తిరుగు ప్రయాణమయ్యాడు. ★

కల్మషం లేని భక్తి

ఒక రోజు పూరి జగన్నాథుడిని దర్శించుకో దానికి ఆ రాజ్యానికి చెందిన రాజు ఆలయానికి వెళ్లాడు. అది సాయంత్రం వేళ. అప్పటికి చాలా ఆలస్యం అయింది. ఆలయం మూసివేయబోతున్నారు. అక్కడే ఉన్న పూల దుకాణం యజమాను రాలు తనవద్ద ఉన్నవన్నీ అమ్మేసింది. కేవలం ఒకే ఒక పువ్వు మాత్రమే మిగిలి ఉంది.

రాజు ఆ పువ్వుని అడిగారు. ఆమె ఆ పువ్వుని ఆయనికి ఇవ్వబోతున్న సమయంలో ఒక ధనవంతుడైన వ్యాపారి వచ్చి రెట్టింపు రేటు ఇస్తాను ఆ పువ్వుని ఇమ్మని అన్నాడు. అప్పుడు ఆ ఒక్క పువ్వు కోసం వరుస వేలం ప్రారంభమైంది.

చివరికి రాజు తన మొత్తం రాజ్యాన్ని పూల దుకాణం ఆమెకు ఇచ్చి ఆ ఒక్క పువ్వును వేలంలో దక్కించుకొన్నాడు. దాన్ని జగన్నాథుడికి అర్పించి అదే గుడిలోని మండపంలో సామాన్యుడిలా పడుకున్నాడు. రాత్రి జగన్నాథుడు రాజు కలలోకి వచ్చి, అంతటి బరువును మోయలేను. ఆ పువ్వును తన తల నుండి తొలగించమని కోరారు. అప్పుడు ఆ రాజు భగవంతునితో స్వామి.. ఈ సృష్టి మొత్తాన్ని చిటికెన వేలుతో ఎత్తగల మీకు ఈ పువ్వు ఎందుకింత భారం అయిందని ప్రశ్నించాడు. జగన్నాథుడు అన్నాడు రాజా! నేను ఈ మొత్తం సృష్టిని ఎత్తగలను. కాని నీ భక్తి బరువు మోయలేక పోతున్నాను. రాజా! నా మీద భక్తితో నాకు సమర్పించడం కోసం ఒక పువ్వును పొందటానికి నీ మొత్తం రాజ్యాన్ని త్యాగం చేసావు. ఇంతటి భారీ మూల్యం గల భక్తిని మోయ్యడం చాలా కష్టం. అంతేకాదు రాజ్యంలేని నీవు, రేపు ఎలా బతుకుతావు? అని కూడా అలోచించకుండా కల్మషం లేని భక్తితో నన్ను ప్రసన్నం చేసుకున్నావు. నీ భక్తికి చాలా సంతోషం. వెళ్లి నీ రాజ్యాన్ని నీవే ఎలుకో అని చెప్పి జగన్నాథుడు అంతర్ధానమై పోయాడు. ★



ఒకరకంగా తనకీ, నాకూ పెద్ద తేడా ఏమీ లేదనిపిస్తోంది. బాల్కనీలోంచి చూస్తే కత్తిరించిన ఒక పెద్ద నీలం రంగు ముక్కలా కనిపిస్తుంది ఆకాశం నాకు. తనకి మాత్రం వంటింటి కిటికీలోంచి చిన్న నీలం రంగు ముక్కలా కనిపిస్తుంది. బాల్కనీ గోడమీద కొలువుదీరిన పూలకుండీలు నన్నుకుపోయే గాలిని పరిమళభరితం చేస్తాయి. తన చుట్టూ ఉన్న గాలి కూడా రకరకాల రుచుల పరిమళమే. అప్పుడప్పుడూ చికాకులో పడ్డప్పుడు, మాడువాననలు కూడా తనని చుట్టుముట్టి ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తాయనే విషయం బాల్కనీ దాకా విస్తరించిన వాననను బట్టి గ్రహింపు కలిగేది నాకు.

ఒకసారి వాళ్లాయననుకుంటాను. అరవటం కూడా వినబడింది. పెళ్లయిన కొత్తలో మాడు వాననొచ్చినా, ఆయన అరుపులు మాత్రం వినపించేవి కావు. చిలుకా గోరింకాల్లా కనిపించే వాళ్లు. చిలుకా గోరింకలంటే గుర్తొచ్చింది. తనొక శుభ ముహూర్తం లోనే ఈ ఇంట్లోకడుగు పెట్టిందనుకుంటాను. తనొచ్చి చేరిన కొద్ది రోజులకు నేనొచ్చాను. నిజానికి నన్నూ తనే ఇక్కడికి చేర్చింది. నేనూ, నా జతగాడు. ఆ రోజులు హాయిగానే గడిచాయి.

తను ఇటు కేసి రానపుడు కూడా పెద్ద నీలం రంగు ముక్క అందంగానే కనబడేది. ఆక్కడ విరిసిన ఇంద్రధనుస్సు చువ్వల సందుల్లోంచి మా ఇద్దరి మీదికి ప్రసరించి గిలిగింతలు పెట్టినట్టుండేది. నా జతగాడికి మాత్రం దూరంగా కనిపించే అడవిలోనికి స్వేచ్ఛగా ఎగిరిపోవాలనే ఆరాటంగా ఉండేది. ఎన్నాళ్లయినా ఇద్దరం ఎగిరిపోయి స్వేచ్ఛగా బతకాలనేవాడు.

ఏమైందో ఏమో! ఒకరోజు తుపాను రాత్రి తెల్లవారటంతోనే నా జతగాడి బతుకు కూడా తెల్లారిపోయింది. కంటికిమింటికి ఏకధాటిగా ఏడ్చాను. తను కూడా జతగాడ్ని కోల్పోయిన నా పరిస్థితికి కన్నీటి పర్యంతమైంది. అప్పటి నుంచి బాల్కనీ చూరుకు ఒంటరిగా వేలాడటమే నా ఉనికైంది.

తను మాత్రం ఇల్లంతా తిరుగుతున్నట్టే అనిపించినా, వంటింట్లోనే ఎక్కువగా గడుపుతూ ఉండేది. పిల్లలను శుభ్రంచేస్తూ, లాలపోస్తూ, రోగాలకు నొప్పులకు సకల సేవలు చేస్తూ, పిల్లలు పెద్దాళ్లు పెళ్లీడు కొచ్చినా, వంటింటినుంచి తను పెద్దగా బయటపడ్డ దాఖలా లేదు. తన జతగాడు ఇంట్లోనే ఉన్నా తన మనసులో లేనట్టే కనిపించేది. ఎందుకో అర్థమయ్యేది కాదు. ఎప్పుడైనా నన్ను కనిపెట్టుకుని ఉండటంలో ముందే ఉండేది. ఎంత పని ఒత్తిడిలో ఉన్నా ఉదయమూ సాయంత్రమూ నన్నొసారి పలకరించి వెళ్లందే తన మనసు కుదుటపడేది కాదు.

తనొచ్చి నా చువ్వల ఇంటిని తట్టినపుడు నాకూ అట్లాగే ఉండేది. రోజులో ఎక్కువభాగం తన వంటింటివైపు తిరిగి చూడటం నాకిష్టంగా ఉండేది. తను నా వైపు రావటం గమనిస్తే, ఆనందంతో రెక్కలిప్పి అటూ ఇటూ తిరిగేదాన్ని. నా జతగాడ్ని కోల్పోయాక తను నావైపు ఎక్కువసార్లు ఏకాగ్రత కనపర్చటం కాస్త ఉపశమనంగా ఉండేది. తను రావటంలేదని తెలిసినపుడు తలెత్తి పెద్ద నీలంరంగు ముక్క కేసి చూపు సారించి జతగాడ్ని ఊహించు కుంటూ కళ్లు తడి చేసుకోవటం అలవాటయింది. పూలకుండీల్లోని ఎర్ర గులాబీలు గాలికి ఊగుతూ కొంత గాయాన్ని మానుపుతున్నట్టుండేవి.

ఎప్పుడైనా బుద్ధి పుట్టినప్పుడు పిల్లలు కూడా వచ్చి పలకరించటం ఆనందంగానే ఉండేది. ఎక్కువసార్లు నన్ను అల్లరి చేయటానికి ప్రయత్నించి నపుడు మాత్రం విపరీతమైన కోపమొచ్చేది. లోపల అడ్డంగా అమర్చిన తీగ మీద అనహనంగా తిరిగేదాన్ని. ముక్కుతో నిలుపుతీగల్నీ, అడ్డతీగల్నీ గట్టిగా కరిచిలాగేదాన్ని. ఒక చిన్న కప్పులో పెట్టిన నీటిని కాలితో తన్నేదాన్ని. తినటానికి పెట్టిన ఏదో పండును ముక్కుతో కసిగా కొరికి పిల్లల వైపు విదిలించేదాన్ని. అవన్నీ నా విన్యాసాలుగా పరిగణించి పిల్లలు ఎగతాళిగా నవ్వుటం నా కోపానికి ఆజ్యం పోసేది. నా తీగలమధ్యకి ఏదో కర్రపుల్లను చొనిపి నన్ను పొడవటం నాకు బాధగా ఉండేది. ఈ ధృత్యం చూసిన తను తీవ్రంగా మందలించేది. దూరం జరిగిపోయి ఇంట్లోకి పరిగెత్తేవాళ్లు పిల్లలు. తీగల్లో ఇరుక్కున్న కర్రపుల్లను తొలగించి నాకేమీ కాలేదని నిర్ధారణ చేసుకున్నాక ఊపిరి పీల్చుకునేది తను. ఒలికిపోయిన ప్లాస్టిక్ కప్పును మళ్లీ శుభ్రమైన నీటితో నింపేది. తాజా పళ్లను లోపలపెట్టి తినమని సైగ చేసేది. తన మీదున్న గౌరవంతో పండును కొరికేదాన్ని. అప్పుడు తన కళ్లల్లో మెరిసే మెరుపు పిల్లల ఆకతాయితనాన్ని ఇట్టే మరిచిపోయేలా చేసేది. నా ఆనందాన్ని తెలియజేస్తూ రెక్కలు టపటప లాడించేదాన్ని.

నా రెక్కల విస్తరణకు సరిపడే జాగా కాదని పించింది ఈ ఇనుప తీగల అల్లిక. రెక్కలు మరింత విశాలం చేసుకుని నా జతగాడ్ని వెతుక్కుంటూ నీలం రంగు ఆకాశంలో కలిసిపోవాలని చాలాసార్లని పించేది. తన ఒంటరితనాన్ని పోగాట్టే మంచి స్నేహితురాల్ని నేనేనని తెలిసి, నా ప్రయత్నాల్ని విరమించేదాన్ని. నా ఇంటిని శుభ్రంచేసే క్రమంలో చాలాసార్లు పంజరం తలుపు తెరిచేపెట్టేది. తుర్రుమని ఎగిరిపోవాలని బలంగా అనిపించేది. తనకు ఒంటరితనాన్ని మిగిల్చి పారిపోవటం ఇన్నేళ్ల నా పక్షి సావాసంలో ఎందుకో ఇష్టమొందేది కాదు. ఇప్పుడు తనకి నేనే జతగాడ్ని. తనకు ఏ చిన్నబాధ కలిగినా బాల్కనీలోకే పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చేది. తన

శ్రీగిరిరాజు
ధర్మసంరక్షణ పరిషత్తు
కథల పోటీలో
ప్రత్యేక బహుమతి
పొందినది

పంజరం



దుఃఖభారాన్నంతా నన్ను చూస్తూ దించుకొనేది. బాల్కనీలో నా ఎదురుగా నిలబడి పెద్ద నీలంరంగు ఆకాశం ముక్కును చూడటమే తనకి బాగా ఇష్టమని నాకు త్వరలోనే అర్థమైంది. నాతో కలిసి వీక్షించటం తనకు బాగా ఇష్టంగా ఉండేది.

వంటింటి కిటికీలో చిన్న నీలంరంగును తనతో కలిసి వీక్షించేందుకు తన జతగాడు రావాలని చాలా బలంగా కోరుకుంటుంది. అతను మాత్రం తనకు కావాల్సిన ఆహార పదార్థాలకోసం అర్ధర్లు ఇస్తూనో, పేపరులో వార్తలు చదువుతూనో, పిల్లలతో ఆటల్లో గడుపుతూనో ఉండేవాడు.

ఈ మధ్య ఎందుకో ఇంటిల్లిపాదీ నెలల తరబడి

ఇంట్లోనే గడుపుతున్నారు. మనవల్లిద్దరూ బడికి వెళ్లటం మానేశారు. కొడుకులూ, కోడళ్లూ ఆఫీసుకెళ్లటం మానేశారు. పెళ్లయిన కొత్తలో తరచుగా వంటింట్లోకి ప్రవేశించి సరదాపడే అతని అలవాటు మనవళ్లతో కలిసి ఆడుకోవటానికే బాగా అలవాటు పడిపోయింది. కొన్నిగంటలు మాత్రం హాల్లో కూర్చుని పిల్లలు కంప్యూటర్లో ఏదో పాఠాలు వింటున్నట్టుండేది. తన పిల్లలేమో కోడళ్లతో కలిసి ఆఫీసుకు సంబంధించిన వనేదో ఇంట్లోంచి చేస్తున్నట్టే అర్థమైంది.

తన వని విధానంలో మాత్రం ఎలాంటి మార్పాలేదు. గత రెండు మూడు నెలలుగా

తప్ప, మిగతా విషయాలన్నీ స్పష్టంగానే కనిపించేవి. తన పనిలో సహాయం చేసే వాళ్లెవరూ లేరని మాత్రం అర్థమైంది.

ఎప్పుడూ తనొక మాటంటూ ఉండేది. “చిన్నప్పటి నుంచీ నాకీ చాకిరీ తప్ప లేదు. గంపెడు ఆడపిల్లల తల్లి పెంపకంలో నా కడగొట్టు బాల్కమంతా సొంతింట్లో పనిమనిషిలానే గడిచింది. నేను పక్క మీదనుంచి లేవగానే ఎవరైనా వేడి వేడి కాఫీ చేతికందిస్తే బాగుండని ఎంతో ఆశపడేదాన్ని. పొద్దున్నే నాకు నచ్చిన అల్పాహారాన్ని నా ముందు పెట్టి, కొసరి కొసరి తినిపించే అమ్మంటే ఎంత హాయిగా ఉంటుంది అనుకునేదాన్ని. పెళ్లయి ఈ ఇంట్లోకడుగు పెట్టినతర్వాత ఆయనగారు స్వయంగా తన చేత్తో కాఫీ కలిపి నా బెడ్ దగ్గరకు తీసుకొచ్చి అందిస్తే ఎంత అద్భుతంగా ఉంటుంది అనిపించేది. అప్పుడప్పుడూ వంటింట్లోకి దూరి వెనకనుంచి కౌగిలించుకుని మెడ వంపులో నులి వెచ్చని శ్వాసనే కాదు, ఒక రోజంతా నా కోసమే వేడి వేడి పదార్థాలు తయారు చేసి ప్రేమగా వడ్డిస్తే ఎంత ఆనందంగా ఉంటుంది. ఇట్లాంటి నా కోరికలన్నీ తీరని కోరికలుగానే మిగిలిపోయాయి. పిల్లలు పెద్దాళ్లయినా, నా ప్రవచనం చిన్నదిగానే ఉండిపోయింది. అందులోంచి ఇన్నేళ్లు గడిచినా వంటిల్లు మాత్రం తొలగి పోలేదు.” అని ఒకరోజు ఎంతగానో వాపోయింది తను.

గత వారం రోజులుగా, సుడిగాలిలా ఇలా వచ్చి

అలా వెళ్లిపోతుండేగానీ ఎప్పుడీలా నా వైపు తేరిపార చూస్తూ, నాతో ప్రేమగా నాలుగు మాటలు చెప్పటం మర్చిపోయింది. ఈ రోజేమైందో తెలియదు. ఎర్రబడ్డ కళ్లను తుడుచుకుంటూ చేతిలో ఉన్న జామపండును నా పంజరం తలుపులు కొద్దిగా తెరిచి లోపలికి నెట్టింది. మునుపైతే వెంటనే ముక్కుతో పొడిచి ఆహారం పట్ల నా సమ్మతిని తెలియజేసేదాన్ని. తీగ మీద నుంచి ఇంచుకూడా కదలేదు. అలిగానని అర్థమైందో ఏమో!

“ఏం చిట్టీ? ఏమైంది? నిన్ను సరిగా పట్టించుకోవటం లేదని కోపమా? ఏం చేయను చెప్పు. గమనిస్తూనే ఉన్నావుగా. అందరూ ఇంటిపట్టునే తిష్ట వేయటం వల్ల నాకెంత చాకిరీ పెరిగిందో. ఇల్లు ఊడవం, అంటు తోమటం బట్టలుతకటం. పొడిపెట్టాలను ఇస్తే చేసి వార్డ్ రోబులో సర్దటం. ఇంట్లోనే ఉన్నా ఉదయం స్నానాలు, సాయంత్రం స్నానాలు. పూట పూటకూ రకరకాల వంటలు. మనవళ్లూ, మనవరాళ్లకు స్నానాలు చేయించి, బట్టలు మార్చటం, ఆన్ లైన్ క్లాసుల్లో ఇచ్చిన బండెడు హోమ్ వర్క్ను దగ్గరుండి చేయించటం నాకే పట్టటం, సరిగా చేయకపోతే నేనే పేజీలకు, పేజీలు రాసి పెట్టి ‘మా మంచి నానమ్మా’ అనిపించుకోవటం,

తలుపులు

సత్యనారాయణ చిత్తలూరి



పనిభారం బాగా పెరిగినట్టనిపిస్తోంది. నా వైపు అంత తరచుగా రావటం తగ్గించటం వల్ల ఊహించగలిగాను. ఎప్పటికంటే ఎక్కువగా వంటింట్లో బాగా బిజీ అయింది. రకరకాల రుచుల వాళ్ల గొంతెమ్మ కోరికలన్నీ వంటింట్లోనే ఎక్కువభాగం గడిపేలా చేస్తున్నాయి. వండటం, కడగటం, మళ్లీ వండటం. పాత్రలవే కానీ, వంటలు విరివిగా మారుతున్నాయి. చాకిరీ విపరీతంగా పెరిగింది. ఎవరి పనిలో వాళ్లు బిజీగా ఉన్నట్టు కంప్యూటర్ ముందు నటిస్తున్నారేమో అనిపించేది. బాల్కనీలోంచి కళ్లు తిప్పి క్షుణ్ణంగా హాల్‌ంతా పరిశీలించేదాన్ని. ఎవరికివాళ్లు బెడ్రూమ్‌లో దూరి తలుపులేసుకున్నప్పుడు

ప్రేమకృష్ణ



ఒకటా? రెండా? కాళ్ళకి చక్రాలు కట్టుకుని హాల్లోకి, వంటింట్లోకి, వాష్ రూంలోకి, బాల్కనీలోకి రంగుల రాట్నంలా తిరుగుతూనే ఉన్నాను. వర్క్లెస్ హోమంటూ ఇంటిల్లిపాది పని విధానం మారినా, వర్క్ ఫ్రమ్ వంటిల్లే నా పని విధానంగా మిగిలి పోయింది. నీకు తెలియందేముంది చిట్టి? నాతోపాటే ఈ ఇంట్లోకడుగు పెట్టినదానివి” అని దీర్ఘంగా నిట్టూర్చిచ్చింది తను.

“నడుమ నా ఆకలి దప్పికల్ని గమనిస్తూ, పనిపిల్లలా నాకూ చాకిరి చేయటంలోనూ నీ శ్రమ కదా ఉంది.” అని మనసులోనే అనుకుంటూ “అవును.. అవును.” అనే మాటను మాత్రం చిలుక పలుకులా పైకనేయగలిగాను. ఆ ఒక్క పలుకుతో తన ముఖంలో చాలా కాలానికి చిరునవ్వు మెరిసింది. కనీసం నేనైనా తన చాకిరిని గుర్తించగలిగాననే సంతృప్తి.

ఇంటిల్లిపాది కోసం ఇంట్లో అంతగా రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుంటున్నా తనకు దక్కవలసినంత గౌరవం దక్కుతుందా? తన కష్టాన్ని గుర్తించక పోయినా ఫర్వాలేదు. తన గొడ్డు చాకిరిని బేకిట్ గ్రాంటెడ్గా తీసుకుని. “అన్నీ తెచ్చి పెట్టాక వండి పెట్టటానికేమిటో? అయినా నువ్వేమైనా ఉద్యోగం చేసి ఊళ్లేదేమన్నా ఉందా? ఇంట్లో ఉండే పనేగా?” బాల్కనీలో పేపరు చదువుకుంటూ అలవోకగా ఆయనన్న మాటలకు నా గుండెనే రంపంతో కోసినంత పనైంది. పంజరం తలుపులోకి చేయి దూర్చి నా ప్లాస్టిక్ గిన్నెలో నీళ్లు సర్దుతున్న తను స్థానికులలా నిలబడిపోయింది. గిన్నెలో పడాల్సిన నీటి ధార తన కళ్ళలోంచి రాలిపడుతోంది. మౌనంగా పంజరం తలుపు మూసి హాల్లోకి పరుగెత్తుకెళ్లింది. వంటింటి తలుపు శబ్దం ధడెల్మని వినబడింది. ఏమీ జరగనట్లు

మాయదారి పురుగేదో మనుషులందర్నీ ఇండ్లలోనే కట్టిపడేసిందట. వీధులూ, నగరాలూ, పల్లెలూ మనుష సంచారం లేక నిర్మానుష్యమయి పోయాయి. అడవి జంతువులకూ, పశువులకూ, పక్షులకూ పూర్తి స్వేచ్ఛ లభించింది. దాని ఫలితమే బాల్కనీలోకి నా నేస్తగాళ్ల ప్రవేశం. నా పంజరం చుట్టూ గిరికీలు కొడుతూ నానా సందడి చేస్తున్న నా జాతి నేస్తగాళ్లను చెదరగొట్టకుండా నన్ను ప్రేమగా బయటకు ఆహ్వానిస్తున్న తన ఉద్దేశం నాకర్థమైంది.

పేపరులోంచి తలెత్తి హాలు వైపు, నా వైపు చూశాడతను. రెక్కలు గట్టిగా విదిలించి, ముక్కుతో ఇసుప చువ్వను క్షుణ్ణిగా కొరికి నా నిరసనను తెలిపాను. గతుక్కుమని తలదించుకుని పేపరులో ముఖం చాటేసుకున్నాడు.

గంపెడు చాకిరిని నెత్తినేసుకుని లేచింది మొదలు, రాత్రి పొద్దు పోయేదాకా హాల్లోకి, వంటింట్లోకి తిరిగే అలుపెరుగని రంగులరాట్నమే తను. ఇంతా చేసి పక్క మీదికి చేరితే, “ఎంతసేపూ పిల్లల అవసరాలు చూడటమేగానీ, ఇంట్లో నేనాకడినున్నాను. నాకో అవసరముంటుంది అనే ఆలోచనందూ నీకనలు?” చింత చచ్చినా పులుపు చావని మాటలు గుండెను బుల్లెట్టులు జల్లెడ చేస్తాయి. ఉన్న పళంగా నడుం వాల్చిన పక్క అంపశయ్యలా మారిపోతుంది. పక్కనున్న పెనిమిటి పక్కలోనే బల్లెమై గుచ్చుకున్న ట్లండేడి. ఎన్ని నిద్రపట్టని రాత్రులు బాల్కనీలో నీ ఎదురుగా కరిగిపోయాయి. నీకు తెలియదా చిట్టి? అంటూ నిన్న తాను చెప్పినప్పుడు ఏడుపొచ్చింది.

ఈ రోజు పొద్దున్నే నా పంజరం తలుపును ఎప్పటిలాగే తెరిచి పెట్టెందనుకున్నాను. నాకిష్టమైన జామపండునొకదాన్ని అరచేతిలో పెట్టుకుని బయటకు రమ్మన్నట్లు సైగ చేసింది. నాకు ఆనందంతోపాటూ,

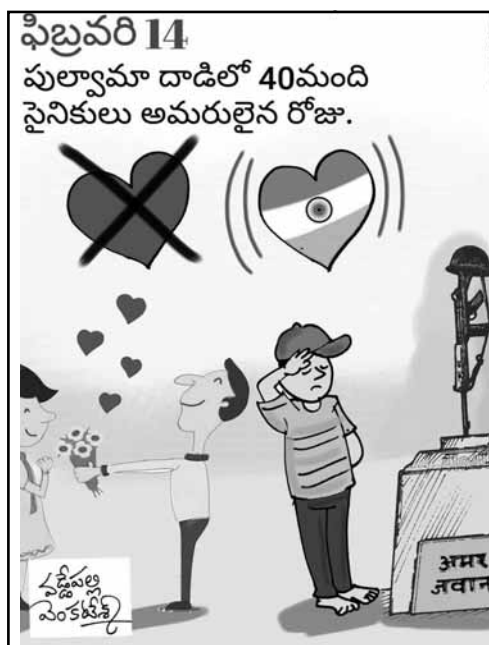
అంతులేని ఆశ్చర్యం కలిగింది. తలుపు తెరిచినప్పుడల్లా ఎగిరి పోయి నీలరంగు పెద్ద ముక్కలో కలిసి పోవాలన్న నా బలమైన కోరిక ఇప్పడెందుకో బలహీనపడింది. కాలు కదపటం కూడా కష్టంగా అనిపిస్తోంది. రెక్కలు మరీ. కొన్ని క్షణాలు తటపటా యించాను. తలెత్తి తనవైపు చూసాను. బయటకొచ్చేయమన్నట్లు మళ్లీ సైగచేస్తూ నవ్వుతోంది తను. మూసి ఉన్న హాలు తలుపుల వైపు వెనక్కి తిరిగి చూస్తూ ఎవరూ బాల్కనీ కేసి రావటం లేదని నిర్ధారించుకుంది. మళ్లీ నవ్వుతూ సైగ చేసింది బయటకు రమ్మన్నట్లుగా.

అరచేతిలోని జామపండును ఎత్తి చూపుతూ “నీకిష్టమైన పండు కదా. ఎంత ఎర్రగా దోరగా పండి ఉందో చూశావుగా. మనవళ్ల దృష్టికందకుండా నీకోసమే దాచి పెట్టి తెచ్చాను. ఇంద తీసుకో” అంటూ తన

చేతి వేళ్లతో పైకెత్తి పట్టింది.

జామపండు నిగనిగలు నా నోరూరిస్తున్నాయి. పూలకుండీలోని మొక్కలు పూలతో స్వాగతం పలుకుతున్నాయి. ఉన్నట్టుండి బాల్కనీలో కలకలం. ఎక్కడినుంచొచ్చారో మా జాతి నేస్తగాళ్లు. బాల్కనీ ఇనువ రెంయాలింగ్ మీద బిలబిలమంటూ వాలిపోయారు. వాటి రెక్కలాలికి పూలమొక్కలు ఊగుతున్నాయి. ఊహించని ఈ పరిణామాన్ని ఆశ్చర్యచకితయై చూస్తోందామె. రెండు రోజుల ముందునుంచే పక్కనే ఉన్న అడవిలోంచి మా జాతి నేస్తాలిలా దండు కట్టి బాల్కనీలోకి ప్రవేశిస్తూ నా పంజరం చుట్టూ సందడి చేయటం నాకు తెలుసు. పంజరంలోంచి ఎలాగైనా బయటపడమని, నన్ను తమతో కూడా తీసుకెళ్లటానికే మేముచ్చామని నన్ను ఆహ్వానిస్తున్నట్లుగా నా చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేస్తూ గడిపేవి. పనిఒత్తిడిలో వంటింట్లోనే మగ్గుతూ ఇదంతా గమనించలేదు తను.

మాయదారి పురుగేదో మనుషులందర్నీ ఇండ్లలోనే కట్టిపడేసిందట. వీధులూ, నగరాలూ, పల్లెలూ మనుష సంచారం లేక నిర్మానుష్యమయి పోయాయి. అడవి జంతువులకు, పశువులకూ, పక్షులకూ పూర్తి స్వేచ్ఛ లభించింది. దాని ఫలితమే బాల్కనీలోకి నా నేస్తగాళ్ల ప్రవేశం. నా పంజరం చుట్టూ గిరికీలు కొడుతూ నానా సందడి చేస్తున్న నా జాతి నేస్తగాళ్లను చెదరగొట్టకుండా నన్ను ప్రేమగా బయటకు ఆహ్వానిస్తున్న తన ఉద్దేశం నాకర్థమైంది. కానీ మనసంతా అలుముకున్న దిగులేదే నా రెక్కలకు సంకెళ్లు వేస్తోంది. మెల్లగా గెంతి తన చేతి మీద వాలాను. జామ పండు వైపోసారి చూసి, తన ముఖం వైపు తల తిప్పాను. అదే చిరునవ్వు మెరుపులా తన ముఖంలో. నేను వాలినచేతిని నోటి దగ్గరగా వాల్చు కుని నా చిలుక ముక్కుపై తన్మయంతో మద్దుపెట్టింది. జామపండును ఇష్టంగా నోట కరుచుకుని నా నేస్తగాళ్ల సమూహం వైపు ఎగిరాను. కత్తిరించిన పెద్ద నీలం రంగు ముక్కలా ఉన్న ఆకాశం మరింత విశాలమవు తోంది. బాల్కనీ చిన్నదవుతోంది. తన ప్రేమ వల్ల నా పంజరం తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. కానీ తన పంజరం తలుపులే ఎప్పుడు తెరుచుకుంటాయో తెలియని దిగులు మాత్రం, నా జతగాడి వియోగ మంత దుఃఖంగా ఉంది నాకు.



నా మనసులోని మాట!

ఇక చాలు

ఈ నేలలో విదేశీ విత్తనాలు చల్లకు
విదేశీ వ్యామోహంలో
స్వదేశాభిమానం చచ్చిపోతున్నది

ఇక చాలు

ఈ సంస్కృతిలో
పడమటి దేశాల మత్తును మేళవించకు
ఆ బీట్స్ శబ్దాలలో
భారతీయత అడుగంటుతున్నది

ఇక చాలు

ఈ సంప్రదాయంలో
సముద్రాలవతలి అలవాట్లను కలపకు
జాతీయత ఇంకిపోతున్నది

నిన్ను గౌరవిస్తాను

నీ సంస్కృతిని గౌరవిస్తాను

కానీ నన్ను

నీ ప్రవాహంలో కలుపుకుంటానంటే

అసలు సహించను

అగ్నులు పుక్కిలిస్తాను

వాల్మీకి రామాయణం నా దేశం

వ్యాస భారతం నా ఇతిహాసం

నేను నేనుగా ఉంటూనే

నిఖిలాన్ని కౌగిలించుకుంటాను

నిన్ను నిన్నుగా గౌరవిస్తూనే

నీతో కలిసి విశ్వమానవతా గీతాన్ని ఆలపిస్తాను

నా మనసులో మాట

ఇదే

ఇదే

ఇదే



డా॥ తిరునగరి
9392465475



మహారాష్ట్ర గవర్నర్
భగత్ సింగ్ కోశ్యారి

పాపమంతా గవర్నర్

భారత రాజ్యాంగం సమాఖ్య వ్యవస్థకు పట్టం కట్టింది. ఈ విధానంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కలిసిమెలిసి పనిచేయాలి. పరస్పరం సహకరించుకోవాలి, గౌరవించుకోవాలి. పార్టీలపరంగా, సిద్ధాంతాలపరంగా, విధానాలపరంగా ఎన్ని విభేదాలు ఉన్నప్పటికీ సమన్వయంతో ముందుకు సాగాలి. రాజ్యాంగ పరంగా రాష్ట్రంలో గవర్నర్ కేంద్ర ప్రతినిధి పాత్రను పోషిస్తారు. మరింత స్పష్టంగా చెప్పాలంటే కేంద్రంలో రాష్ట్ర ప్రతినిధిగా, రాష్ట్రంలో కేంద్ర ప్రతినిధిగా ఆయన వ్యవహరిస్తారు. జాతీయస్థాయిలో రాష్ట్రపతి పాత్రను రాష్ట్రంలో గవర్నర్ పోషిస్తారు. రాష్ట్రపతిని దేశానికి ప్రథమ పౌరుడిగా గౌరవిస్తారు. అదేవిధంగా రాష్ట్రంలో గవర్నర్ ప్రథమ పౌరుడిగా వ్యవహరిస్తారు. దీనిని బట్టి రాజ్యాంగం గవర్నర్ కు ఎంత ప్రాధాన్యం ఇచ్చిందో అర్థమవుతుంది. ఏ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పటికీ అధికారిక సమావేశాల్లో ఆయన రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని తన గవర్నమెంట్ (మై గవర్నమెంట్)గా సంబోధిస్తారు. ఇంతటి కీలకమైన పదవి కాబట్టి గవర్నర్ కు అధికారిక ప్రోటోకాల్ (గౌరవ మర్యాదలు) ఎక్కువగా ఉంటుంది. ఈ విషయాలన్నీ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రులకు తెలియనివి కావు. కానీ కొందరు ముఖ్యమంత్రులు ఉద్దేశ పూర్వకంగానే గవర్నర్లను విస్మరిస్తూ, వారి పట్ల ఉదాసీనంగా వ్యవహరిస్తున్నారు.

మహారాష్ట్ర పశ్చిమ బెంగాల్ ముఖ్యమంత్రులు ఉద్ధవ్ రాట్, మమతా బెనర్జీ తమ రాష్ట్రాల గవర్నర్ల పట్ల అమర్యాదకరంగా వ్యవహరిస్తున్నారన్న విమర్శలు బలంగానే వినిపిస్తున్నాయి. వారికి తెలిసే, కావాలని కించపరుస్తున్నారన్న ఆరోపణలను కొద్దిపాటియలేం. తాజాగా మహారాష్ట్ర గవర్నర్ భగత్ సింగ్ కోశ్యారి పట్ల ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్యవహరించిన తీరు ఆశ్చర్యపరిచింది. ప్రథమ పౌరుడి ప్రయాణ విషయంలో అసంబద్ధంగా వ్యవహరించి అప్రతిష్టను మూటగట్టుకుంది. ఫిబ్రవరి పదో తేదీన గవర్నర్ కోశ్యారి డెహ్రాడూన్ వెళ్లేందుకు ముంబయిలోని ఛత్రపతి శివాజీ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయానికి వెళ్లి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విమానంలో ఆసీనులయ్యారు. కొద్దిసేపటి తర్వాత పైలెట్ వచ్చి విమానం బయలు దేరడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అనుమతి లేదని చెప్పారు. దీంతో కోశ్యారి మరో ప్రైవేట్ విమానంలో డెహ్రాడూన్ కు బయలుదేరారు. ప్రథమ పౌరుడి పర్యటనకు సంబంధించి గవర్నర్ కార్యాలయం ముందుగానే సమాచారం అందించినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉద్దేశ పూర్వకంగానే ఉదాసీనంగా వ్యవహరించిందన్న ఆరోపణలను తోసిపుచ్చలేం. దీనిపై ముఖ్యమంత్రి రాట్ వివరణ పొంతన లేకుండా ఉంది. గవర్నర్ కోశ్యారిని వ్యక్తిగత పర్యటన ఏమీ కాదు. పూర్తి అధికారిక పర్యటనే కావడం గమనార్హం. ఉత్తరాఖండ్ రాష్ట్రంలోని మున్సిరీలో గల లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి జాతీయ పోలీసు అకాడమీలో ఆయన 122వ బ్యాచ్ శిక్షణ అధికారుల సమావేశానికి

అధ్యక్షత వహించాల్సి ఉంది. ఇంతటి ముఖ్య కార్యక్రమానికి హాజరయ్యే గవర్నర్ ప్రయాణానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందస్తుగా ఏర్పాట్లు చేయాల్సి ఉంది. అలాంటిదేమీ లేకపోగా ఆకుకు అందకుండా... రీతిలో మాట్లాడటం గవర్నర్ పట్ల ప్రభుత్వ చులకన భావానికి నిదర్శనం. కోశ్యారి ఆపామాషీ నేత కాదు. సొంత రాష్ట్రంతో పాటు జాతీయ రాజకీయాల్లో తల పండిన నేత. ఉత్తరాఖండ్ ముఖ్యమంత్రిగా, ఆ రాష్ట్ర విపక్షనేతగా, భారతీయ జనతా పార్టీ జాతీయ ఉపాధ్యక్షుడిగా పనిచేసిన సీనియర్ నాయకుడు. శాసనసభ్యుడిగా, శాసనమండలి సభ్యుడిగా, లోక్ సభ, రాజ్యసభ సభ్యులుగా దేశంలోని నాలుగు చట్టసభల్లో పనిచేసిన విశేష అనుభవం గడించిన నేత. దేశంలో అతిపెద్ద రాష్ట్రమైన మహారాష్ట్రతోపాటు పక్కనే ఉన్న గోవాకు తాత్కాలిక గవర్నరుగా అదనపు బాధ్యతలు నిభాయిస్తున్నారు. పైకి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మనీషూసి మారేడుకాయ చందాన ఏదో వివరణ ఇస్తున్నప్పటికీ గవర్నరును అవమానించడం వెనక తెరవెనక వేరే కారణం ఉందన్న వాదన వినపడుతోంది. శాసనమండలికి గవర్నర్ కోటాలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 12 మందిని నామినేట్ చేయాల్సి ఉంది. దీనికి సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆయన వద్దకు ప్రతిపాదనలు పంపింది. దాన్ని గవర్నర్ కావాలనే ఉద్దేశపూర్వకంగా తొక్కి పెట్టారన్నది ప్రభుత్వం వైపు నుంచి వినిపిస్తున్న అభియోగం. అందువల్లే ప్రథమ పౌరుడి పట్ల అనుచితంగా వ్యవహరించారన్నది విశ్లేషకుల

అభిప్రాయం. ఇందులో సత్యమెంతో ఎవరికీ పూర్తిగా తెలియదు. ఇదే నిజమైతే ఈ సమన్వయ పరిష్కరించుకోవడానికి ప్రభుత్వానికి రాజ్యాంగ పరంగా అనేక మార్గాలు ఉన్నాయి. అంతేతప్ప ఇంత 'చిల్లర'గా వ్యవహరించాల్సిన అవసరం లేదు. ఈ స్థాయికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దిగజూరాలైన అవసరం లేదు. వ్యక్తిగతంగా తీసుకోవాల్సిన అవసరం అంతకన్నా లేనేలేదు. తన ప్రతిపాదనను గవర్నర్ నిర్దిష్ట గడువులోగా ఆమోదించాలన్న నిబంధన లేదు. అంతమాత్రాన ఈ విషయంలో ఆయన ఏమీ సర్వ స్వతంత్రుడు కారు. ఆయనకూ కొన్ని పరిమితులు ఉన్నాయి. తన ప్రతిపాదనను పునఃపరిశీలించాల్సిందిగా గవర్నర్ ను కోరే హక్కు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉంది. అప్పుడు దానిని ఆమోదించడం మినహా ప్రథమ పౌరుడికి మరోమార్గం లేదు. అప్పటికీ సమన్వయ పరిష్కారం కాకపోతే విషయాన్ని రాష్ట్రపతి దృష్టికి తీసుకుపోవచ్చు. ఏ గవర్నరు అంతటి పరిస్థితి తెచ్చుకోరు. ఇలాంటి చట్టపరమైన, రాజ్యాంగపరమైన ప్రత్యమ్నాయాలను విస్మరించి దిగజూరుడు రాజకీయాలకు తెరలేపడం ఉద్ధవ్ రాట్ వంటి సీనియర్ నేతకు తగని పని. రాష్ట్ర ప్రోటోకాల్ వ్యవహారాల మంత్రి, శివసేన రాష్ట్ర యువజన విభాగం చీఫ్ అయిన ఆదిత్యరాట్ గవర్నర్ ప్రయాణ ఏర్పాట్లపై మౌనాన్ని వీడలేదు. ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, విమానయాన శాఖకు సంబంధించిన వ్యవహారమని రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి సంజయ్ కుమార్ పేర్కొనడం విచిత్రంగా ఉంది. యావత్ అధికార

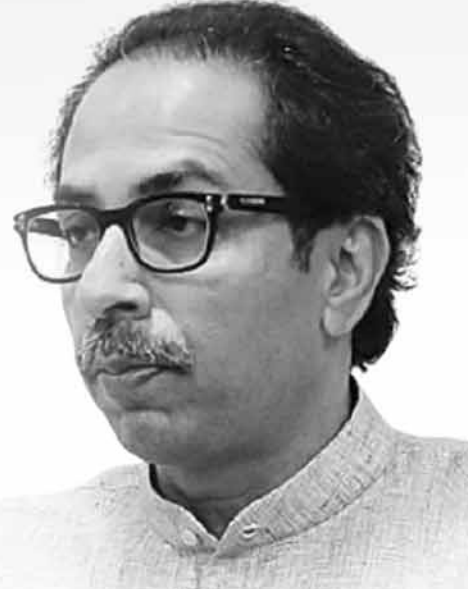
రదేనా?

యంత్రాంగానికి అధినేత అయిన ఆయన ఆ విధంగా స్పందించడం సరికాదు. మాజీ ముఖ్యమంత్రి, విపక్షనేత, భాజపా అగ్రనేత దేవేంద్ర ఫడణవీస్ ఈ ఘటనను తీవ్రంగా ఖండించారు. రాజ్యాంగాధినేత అయిన గవర్నర్ పట్ల హుందాగా వ్యవహరించాల్సిన ప్రభుత్వం చిల్లర రాజకీయాలకు పాల్పడిందని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. నిన్న మొన్నటి వరకు సంకీర్ణ సర్కారులో కీలకమైన శాసనసభ స్పీకరుగా పనిచేసి, ఇటీవల రాజీనామా చేసి రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడిగా బాధ్యతలు చేపట్టిన నానా పటోలే సైతం ఈ విషయంలో ప్రభుత్వ వైఖరిని తప్పుపట్టారు.

గవర్నరుకు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి మధ్య గల వివాదానికి స్పీకర్ అంశం కూడా ఒక కారణమన్న వాదన వినపడుతోంది. ఉద్ధవ్ రాణే నాయకత్వంలోని మహా వికాస్ అఘాధి (ఎంవీఏ) ప్రభుత్వంలో శివసేన, శరద్ పవార్ సారధ్యంలోని నేషనలిస్ట్ కాంగ్రెస్ పార్టీ (ఎన్సీపీ), కాంగ్రెస్ భాగస్వాములు. ఒప్పందంలో భాగంగా శివసేనకు సీఎం, పవార్ పార్టీకి డిప్యూటీ సీఎం పోస్టులు లభించగా మూడో పెద్ద పార్టీ అయిన కాంగ్రెస్కు కీలకమైన స్పీకర్ పోస్టు లభించింది. విదర్భ ప్రాంతానికి చెందిన పార్టీ ఓబీసీ నాయకుడు నానా పటోలే సభాపతి బాధ్యతలు చేపట్టారు. రాష్ట్ర కాంగ్రెస్కు కొత్తరక్తం ఎక్కించే ప్రక్రియలో భాగంగా ఆయనకు పార్టీ అధిష్టానం పీసీసీ పగ్గాలు అప్పగించింది. ఖాళీ అయిన స్పీకర్ పదవికి ఎన్నిక నిర్వహించాలని కోరుతూ గవర్నర్ కోశ్వారి నేరుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి లేఖ రాశారు. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం పెడచెవిన్ పెడుతూ వచ్చింది. మార్చి నుంచి కీలకమైన ఆసెంబ్లీ బడ్జెట్ సమావేశాలు నిర్వహించాల్సి ఉంది. స్పీకర్ ఎన్నికకు సంబంధించి సంకీర్ణ సర్కారులో ఇంకా 'రాజకీయంగా' లెక్కలు చిక్కులు వూర్చిగా

తొలగిపోలేదు. అందుకే సర్కారు జాప్యం చేస్తోంది. డిప్యూటీ స్పీకర్తోనే సభను నడిపించాలన్న ఆలోచనా చేస్తోంది. సంకీర్ణ సర్కారులో మూడో భాగస్వామి అయిన కాంగ్రెస్ తనకు లభించిన పదవులతో సంతృప్తిగా లేదు. తనకూ డిప్యూటీ సీఎం పదవి కావాలని పార్టీ కొంతకాలంగా డిమాండ్ చేస్తోంది. ఇప్పటికే శివసేన, పవార్ పార్టీకి చెందిన ఇద్దరు డిప్యూటీ సీఎంలు ఉన్నారు. తాజాగా కాంగ్రెస్ కొత్త డిమాండ్తో సంకీర్ణ సర్కారులో రాజకీయ వాతావరణం వేడెక్కింది. ఈ నేపథ్యంలో స్పీకరును ఎన్నుకోవాలన్న గవర్నర్ లేఖ ప్రభుత్వ పెద్దల్లో అసహనానికి ఒక కారణమన్న అభిప్రాయం రాజకీయ వర్గాల్లో వ్యక్తమవుతోంది. ఒక్క మహారాష్ట్రలోనే కాదు, తూర్పు రాష్ట్రమైన పశ్చిమ బెంగాల్లో ఆ రాష్ట్ర గవర్నర్ జగదీష్ ధనకర్ పట్ల ముఖ్యమంత్రి మమతా బెనర్జీ సర్కారు కూడా అనుచితంగా వ్యవహరిస్తోంది. గవర్నరును ప్రథమ పౌరుడిలా కాకుండా ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పరిగణిస్తోంది. చీటికిమాటికి గిల్లి కజ్జాలకు దిగుతోంది.

ఉద్యమాలకు సంబంధించి ప్రముఖుల ట్వీట్లు విషయంలోనూ మహారాష్ట్ర సర్కారు అనుచితంగా వ్యవహరిస్తోంది. రైతుల ఉద్యమాలపై ట్వీట్లు చేయాల్సిందిగా కొందరు ప్రముఖులపై ఒత్తిళ్లు వచ్చాయన్న ఆరోపణలపై నిఘా విభాగం దర్యాప్తు చేపట్టనున్నట్లు రాష్ట్ర హోంమంత్రి అనిల్ దేశ్ముఖ్ ప్రకటించడం వివాదాస్పదమైంది. ప్రముఖుల ట్వీట్ల వెనక భాజపా ప్రయోం ఉందంటూ కాంగ్రెస్ చేసిన ఆరోపణలపై హోంమంత్రి ఆగమేఘాలపై స్పందించారు. సచిన్ టెండూల్కర్, లతా మంగేష్కర్ వంటి ప్రముఖులు ఇటీవల కాలంలో కేంద్రానికి మద్దతుగా ట్వీట్లు చేసిన విషయం తెలిసిందే. బ్యాడ్మింటన్ క్రీడాకారిణి సైనా నెహ్రూల్, బాలీవుడ్ ప్రముఖుడు అక్బయ్ కుమార్ ట్వీట్లు చేశారు. వీరిపై కేంద్రం ఒత్తిడి తెచ్చి తనకు అనుకూలంగా ట్వీట్లు చేయించిందని కాంగ్రెస్ ఆరోపించింది. ఈ మేరకు పీసీసీ అధ్యక్షుడు నానా పటోలే ఆరోపణ చేయగా తగుదునమ్మా అంటూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం స్పందించడం



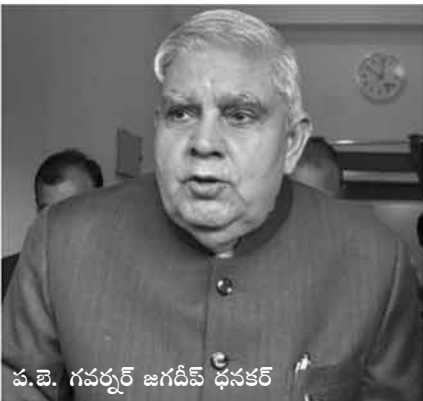
ఉద్ధవ్ రాణే

ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ఇది పౌరుల భావ ప్రకటన స్వేచ్ఛపై దాడిగా పేర్కొనవచ్చు.

వివిధ సామాజిక అంశాలపై తమ అభిప్రాయాలను వెల్లెబుచ్చే స్వేచ్ఛ, హక్కు ఎవరికైనా ఉంటుంది. ఇది రాజ్యాంగం కల్పించిన భావ ప్రకటనా స్వేచ్ఛ. దీనిపై దర్యాప్తు చేయడానికి మహారాష్ట్ర సర్కారు ముందుకు రావడం అనాలోచిత చర్య. సమాజంలోని ఆయా రంగాల ప్రముఖులకు సమస్యలపై స్పందించే హక్కు ఉంటుంది. కేంద్రం చెబితే ట్వీట్లు చేయాల్సిన అవసరం వారికి లేదు. వారేమీ చిన్నపిల్లలు, అమాయకులు కారు. తమ తమ రంగాల్లో నిష్ణాతులు. వేరొకరు చెబితేగానీ వాస్తవాలు తెలుసుకోలేనంత స్థితిలో వారు లేరు. అన్నింటికీ మించి వారిపై కేంద్రం ఒత్తిడి చేయించిందన్న ఆరోపణలకు ఎలాంటి ఆధారాలు లేవు. విదేశీ ప్రముఖులు చేసే అరాచక ట్వీట్లను ప్రశంసిస్తున్న మహా సర్కారు, దేశం కోసం నిలిచే జాతీయవాదుల గొంతూ నొక్కేందుకు ప్రయత్నించడం అనుచితం. అత్యున్నత భారత పురస్కారాలను అందుకున్న ప్రముఖుల విషయంలో అసలు 'దర్యాప్తు' అనే పదమే ఉచ్చరించడం తగనిపని.

ఈ విషయాన్నే సూటిగా ప్రశ్నించారు భాజపా జాతీయ అధ్యక్షుడు జయప్రకాశ్ నడ్డా, రాష్ట్ర మాజీ ముఖ్యమంత్రి దేవేంద్ర ఫడణవీస్. ఈ ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వ పెద్దల వద్ద సరైన సమాధానం కరవైంది. అందుకే నంగినంగిగా మాట్లాడుతోంది. విషయాన్ని పక్కదారి పట్టించేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది. ఈ విషయంలో తొందరపాటుగా వ్యవహరిస్తే రాష్ట్రసర్కారు అందుకు తగిన మూల్యం చెల్లించక తప్పదు.

వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్



ప.బె. గవర్నర్ జగదీష్ ధనకర్



మమతా బెనర్జీ

అపరిమిత

కోరికలు, ఆశలు ఉండడం తప్పుకాదు. అవి లేనివారంటూ ఎవరూ ఉండరు. ఆకాంక్ష, ఆశారహితులైన వారి జీవితం తావి లేని పూవు లాంటిది. అవే జీవితనావకు చుక్కాని వంటివి. అయితే ఆ ఆశలు అత్యాశగా లేదా దురాశగా మారకూడదని, కోరికలు కళ్లాలు లేని గుర్రాలు కాకూడదని అంటారు. కోరికలే గుర్రాలైతే విపరీత, విపత్కర పరిణామాలను ఎదుర్కోవలసి ఉంటుంది. అందుకు పురాణాలు నుంచి ఆధునిక కాలం వరకు ఎన్నో ఉదాహరణలు ఉన్నాయి. పురాణాలలో వరాలనే కోరికలుగా అనుకుంటే, ముందువెనుక ఆలోచించకుండా అడిగిన వరాల (కోరికల) పర్యవసానాలను కథలు కథలుగా వింటున్నాడే. అసలు కోరికలే కోరకూడదనడం వింతడమే అవుతుంది. యుక్తాయుక్త విచక్షణను పాటించి కోరదగిన వాటినే కోరుకోవాలని వాటిని బట్టి స్పష్టమవుతుంది. అసంబద్ధ కోరికలకు అత్యాశ, అసంతృప్తి తోబుట్టువుల లాంటివి. అత్యాశ కోరికలను ప్రేరేపిస్తే, అవి ఎంతగా సిద్ధించినా అసంతృప్తి వెంటాడుతూనే ఉంటుంది. తీరని కోరికలు దుఃఖానికి హేతువులని, కోరికలే లేకుంటే దుఃఖానికే అవకాశం ఉండదని చెబుతారు.

అసలైన శత్రువులు అరిష్టధూలు అంతఃకరణలోనే ఉన్నారు, వాటిలో మొదటి కామం (కోరిక) అని చెబుతారు. విషయా సక్తులకు కోరికలు కలుగుతాయి. అవి తప్పుకాకపోయిన హద్దులు దాటక మన అధీనంలోనే ఉండాలి. అందుకు భిన్నంగా జరిగితే మనిషి వాటి వెంట పరుగులు తీస్తూ, ఫలితంగా ధర్మమార్గం తప్పువలసి వస్తుంది. అవి కొన్నిసార్లు జీవితగమనాన్నే చిన్నాభిన్నం చేసే ఆస్కారం ఉంది. అవినీతి ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్నవారు, అక్రమార్గపరులు దీనికి కిందికే వస్తారు.

అనేక కోరికలు తీర్చుకునే క్రమంలో పొందే ఆనందం, సుఖం తాత్కాలికమే. ఒకదాని తరువాత మరొకటి పుట్టుకొస్తూనే ఉంటుంది. నీటి కోసం ఎండమావుల వెంట పరిగెత్తినట్లు కోరికలను పట్టుకొని పాకులాడడం అవివేకం అంటారు పెద్దలు. మనిషి సుఖపడేందుకు ఎన్ని దారులు ఉన్నాయో, దుఃఖ పడేందుకు అంతకుమించిన కారణాలు ఉన్నాయని విజ్ఞులు చెబుతారు. అలవిమాలిన కోరికలు వాటిలో



డా॥ ఆరవల్లి జగన్నాథస్వామి
సీనియర్ జర్నలిస్ట్

భాగమే. అసంబద్ధ కోరికలు మనిషిని చింతల్లోకి నెట్టవచ్చు. అసలు ఏమీ లేనప్పుడు కొంత ఆసరా కోరుకునేవారు అది దక్కిన తరువాత మరిన్ని కావాలనుకోవడం, తమతమ స్థాయిని, యోగ్యతను మరచి ఉన్నతమైన వాటిని ఆశించడం దీని కిందికే వస్తుంది. అలా అని సాధించిన దానితో సంతృప్తి చెందాలని ఎవరూ చెప్పరు. అంకితభావం, పట్టుదల, కృషితో సమాజహితం కోసం నిర్దేశిత లక్ష్యసాధన చేరు. ఇంకొకరికి ఇబ్బంది కలిగిస్తూ తనకు మాత్రమే ఉపయోగపడేలాంటి కోరికలు పుట్టుకు రావడం చేరు.

‘అశాయాః ఖలు యే దాసాః తే దాసాః సర్వదేహినామ్!’

అశా దాసీవృతా యేన తస్య దాసాయతే జగతే!! (దురాశకు దాసులైన వారు సర్వప్రాణివర్గానికి దాసులై ఉండాల్సి ఉంటుంది. అదే దురాశకు దూరంగా ఉండేవారికి లోకమంతా అణగి ఉంటుంది) అని ఆరోక్తి.

తృప్త అంటే అత్యాశ, అపరిమిత కోరికలు. ఒక కోరిక తీరితే మరొకటి పుడుతూనే ఉంటుంది. ‘ఇదొక్కటే కోరిక’ అని ఎప్పటికప్పుడు అంటుంటారు కానీ ఎక్కువమంది విషయంలో దానికి అంతమంటూ ఉండదు.

మనిషి తన శక్తియుక్తులతో పట్టుదలతో కోరికలను సాకారం చేసుకుంటున్నాడు. అయినా కోర్కెల చిట్టా పుట్టుకొస్తూనే ఉంటుంది. అవి నిర్మాణాత్మకం, సమాజహితం అయితే ఆమోదయోగ్యమే కానీ వ్యక్తిగత ప్రయోజనాల కోసమో, ఇతరులకు ఇబ్బంది కలిగించేవో అయితే గర్హనీయమే. ‘అందరూ సుఖంగా, ఆరోగ్యంగా

బాగుండాలి’ లాంటి వాటికి బదులు ‘నేను బాగుండాలి లేదా ఫలానా వ్యక్తి బాగుండాలి’ అనే కోరిక అలాంటిదే. దీనిని స్వార్థం, అత్యాశ అని కూడా అంటారు. అలా కాకుండా సర్వప్రాణి శ్రేయస్సును కాంక్షించడమే జీవితానికి సార్థకత అని పెద్దలు చెబుతారు.

తనతో సహా అష్ట భార్యలు కలిగిన శ్రీకృష్ణుడు తనకొక్కదానికే సొంతం కావాలన్నది సత్యభామ బలమైన కోరిక. ఆయన ‘సత్యా విధేయుడు’ అనే లోకుల మాటలను మరింత నిజం చేసి ఆయన తన ‘గీటు’ దాటకుండా చేసుకోవాలన్న కాంక్షతో ‘పుణ్యకప్రతం’ ఆచరించింది. తన సంపదతో తిరిగి తన భర్తను పొందాలనుకుంది. దానగ్రహిత (నారదుడు) నుంచి ‘పతి’ని తిరిగి పొందాలను కుంటే, ఆమె ఐశ్వర్యగర్వం శ్రీకృష్ణుడిని తులతూచలేక పోయింది. ఫలితంగా ‘జగన్నాథుడు’ అంగడి వస్తు వయ్యాడు. మితిమీరిన అత్యవిశ్వాసంతో కూడిన కోరిక గల ఆమె ఆయనను ‘నాథుడు’గానే పరగణించింది తప్ప ‘జగన్నాథుడు’గా సంభావించలేదు.

ఎదుటవారిని నాశనం చేయాలన్న విపరీత కోరికతో వరం పొందిన భస్మాసురుడు వరదాత శివుడిపైనే దాడికి యత్నించి అహుతైన కథ (భస్మాసుర హస్తం) కథ తెలిసిందే.

కోరికలను జయించినవారు ఆదర్శమూర్తులు



కోరికలతో అరిష్టాలు



అవుతారు. 'చేసుకున్న వారికి చేసుకున్నంత...' అన్నట్లు దక్కవలసిందే దక్కతుంది. శివుడి ఆజ్ఞలేనిదే చీమైనా కుట్టదంటారు. మనిషి కర్మానుభవాలను బట్టి భగవంతుడి ఆగ్రహానుగ్రహాలు ఆధారపడి ఉంటాయి.

కోర్కెలు ఉన్నంత మాత్రాన తీరుతాయనిలేదు. గొంతెత్తు కోర్కెలు ఒక్కొక్కసారి వికటించవచ్చు. 'రాముడికి వనవాసం, భరతుడికి పట్టాభిషేకం' అని కైకేయి కోరిన వరాలలో మొదటిది నెరవేరినా, రెండవది విఫలమైంది. తనయుడు భరతుడు తల్లికోరికను మన్నించక 'పాదుకా పట్టాభిషేకం' చేశాడు. మరోవంక కోరరాని కోరికతో కైకేయి సౌభాగ్యాన్ని కోల్పోయింది. యువరాజు పట్టాభిషేకం నాడే వనవాస ప్రయాణానికి ఏ కోశానా బాధపడలేదు. రాముడు తండ్రి 'తనకు అప్పగించింది వనవాసంలో మునుల శుశ్రూష, సంరక్షణ. తమ్ముడు భరతుడికి కేటాయించినది పురజనుల శ్రేయస్సు' అనే భావించాడు. కైకేయి కోరికను తప్పు పట్టలేదు. 'పితృవాక్య పరిపాలన' తప్పు ఆయనకు వేరే కోరికలు, ఆశలు లేవు.

'నాహ మర్థ పరోదేవి లోకమా వస్తు ముత్యహే!
విద్ధిమా మృషి భిస్తుల్యం కేవలం ధర్మ మాస్థితమ్!!
(నాకు ధనాశలేదు. రాజ్యకాంక్ష అంతకంటే లేదు.

సంపాదించినా ఏమి లాభం? ఒక పైనా అయినా తీసుకుపోగలమా? ఊపిరి ఉన్నంత వరకు పరిమిత కోరికలతో నలుగురికి ఉపయోగపడేలా బతకాలన్నది ఆప్తవాక్యం.

'ఇంటిలోని ధనము నిదినాది యనుచును

మంఠినోన దాచు మంకుజీవి

కొంచెబోడు వెంట గుల్లకాసును

రాదు' (మూర్ఖమానవుడు ఇంట్లోని

ధనాన్ని ఆశతో మట్టిలో దాస్తాడు.

వెళ్లేటప్పుడు చెల్లని కాసు కూడా ఆతని

వెంట రాదు) అని వేమన చెప్పాడు. ఈ

తాపత్రయానికి కారణం కోరికలే.

తరతరాలకు సరిపడేంత ఆర్థించాలన్న

యావత్ తన సుఖసంతోషా లను దూరం

చేసుకుంటున్నాడు.

మనిషి ఏదైనా కార్యం తలపెట్టినప్పుడు

ఒకటికి రెండుసార్లు ఆలోచించాలి. కోరే కోరికలూ

ఆ కోవ కిందికే వస్తాయి.

అన్నారు ఒక సినికవి. మనిషి పూర్ణాయుష్షు సూరేళ్లు అనుకుంటే అందులో సగం కాలం నిద్రకే సరిపోతుంది. మిగిలిన దానిలో కొంత బాల్యం, వృద్ధాప్యంలో గడుస్తుంది. మరికొంత కాలం పనిపాటలకు ఖర్చయిపోతుంది. దీనిని ప్రకృతి ధర్మంగా భావించినప్పటికీ, కోరికెప్పు కొనే కష్టాలతో జీవులకు సుఖం ఎక్కడ? ఎప్పుడు? అనేది అందరినీ వేధించే ప్రశ్న. కానీ చాలా మంది ఆశలు, కోరికల వలయం నుంచి బయట పడలేకపోతున్నారు.

అత్యాశ, అమిత కోరికలు కేవలం ఆర్థిక పరంగానే కాదు. అన్ని రంగాలకు విస్తరించింది. వర్తమాన రాజకీయ రంగాన్నే ఉదాహరణగా తీసుకుంటే... ప్రతిపక్షాన్నే లేకుండా చేయాలనే అధికార పక్ష కోరిక / ఆకాంక్ష అలాంటిదే. ఇలాంటి ధోరణిని దృష్టిలో పెట్టుకొనేనేమో, 'ఈ లోకంలో తమ ఆనందాన్ని కోరుకునేవాళ్లకన్నా ఎదుటివారి బాధల్ని కోరుకునేవాళ్లే ఎక్కువ. దీనికి వ్యతిరేకంగా వ్యవహరిస్తే ఈ లోకం ఎప్పుడో స్వర్గం అయిపోయేది' అని బెర్ట్రాండ్ రస్సెల్ అనే విదేశీ ప్రముఖుడు ఎన్నడో వ్యాఖ్యానించారు.

అత్యాశ వినాశకరమైన మహావ్యాధి లాంటిదని, దీనికి చికిత్స లేదని (అశానామ మహావ్యాధిః అ చికిత్సః వినాశకః) అని పెద్దల మాట. సంతోషం కలిగించే పనిపైనే సర్వశక్తులు కేంద్రీకరిస్తే అద్భుత సామర్థ్యం అలవడి సర్వ కోరికలు తీరుతాయని, సంతోషానికి గల రహస్యం అదేననే ఒక తత్వవేత్త హితవు పరిగణనీయం. ★

నిజమైన దారిద్ర్యం ఏమిటి? అని ప్రశ్నించుకుంటే.. ఉన్నదానిని తృప్తిగా

అనుభవించలేకపోవడం, కోరికల వెంట పరుగులు తీయడమే అంటుంది సుభాషితం. ఏ

పూటకు ఆ పూట సంపాదనతో కంటినిండా నిద్రించే వారి కంటే సంపద పోగుపడి ఉన్నా

ఇంకా కావాలనుకుంటూ సంపాదన వెంట పడేవారే బహు పేదలు. 'తరిగిపోయే జీవితం కోసం

తరగనంతటి సంపాదన ఎందుకన్నది సందేహోత్పక ప్రశ్న.

లోకులను నాకు అనుకూలంగా మార్చుకునే ఉద్దేశం లేదు. ధర్మాన్ని అవలంబించే మునిలాంటి వాడిని) అని వివరణ ఇచ్చాడు.

'సంపాదించినకొద్దీ కోరికలు, వాటిని తీర్చుకోవడానికి కష్టాలు పెరుగుతాయని, అందుకే తృప్తికి, వైరాగ్యానికి మించిన సంపద, సంతోషం ఉండదు' అని బోధించారు షిర్డీ సాయి.

'అత్యాశే నిజమైన దారిద్ర్యం'

నిజమైన దారిద్ర్యం ఏమిటి? అని ప్రశ్నించుకుంటే.. ఉన్నదానిని తృప్తిగా అనుభవించలేకపోవడం, కోరికల వెంట పరుగులు తీయడమే అంటుంది సుభాషితం. ఏ పూటకు ఆ పూట సంపాదనతో కంటినిండా నిద్రించే వారి కంటే సంపద పోగుపడి ఉన్నా ఇంకా కావాలనుకుంటూ సంపాదన వెంటపడేవారే బహు పేదలు. 'తరిగిపోయే జీవితం కోసం తరగనంతటి సంపాదన ఎందుకన్నది సందేహోత్పక ప్రశ్న. ఎంత

'సగుణనిర్గుణ కార్యముల్ సలుపు సుమతి సేత పరిణతి గడు ప్రతీక్షిందగును బరుషకర్మ విపాకంబు ఫలముదనుక హృదయము దహించు శల్యంబు రీతి జగతి' (మంచిదో, చెడ్డదో ఒక కార్యం తలపెట్టినప్పుడు బుద్ధిమంతుడు లోతుగా ఆలోచించాలి. ఆనాలోచిత పనుల పర్యవసానం జీవితాంతం హృదయంలో ముల్లులా బాధిస్తూనే ఉంటుంది) అన్నారు భర్తృహరి. అంటే పశ్చాత్తాపం కలిగించే ఏ పని చేయరాదని భావం. ఆకాశానికి నిచ్చిన వేసి గాలిమేడలు కడుతూ, వాస్తవంలో మనోవేదన చెందడం కంటే అందివచ్చిన అవకాశాలను సద్వినియోగం చేసుకోవడం ఉత్తముల లక్షణమనే హితవు అందులో ఇమిడి ఉంది.

'జీవితమున సగ భాగం నిద్దురకే సరిపోవు/ మిగిలిన ఆ సగ భాగం చిత్తశుద్ధి లేకపోవు'



నిన్న తుపాకీ... ఇవాళ

సరిహద్దులూ కబళించే తెగ అన్నమాట (ప్రభుత్వ వ్యతిరేకత అంటే సంఘ పరివార్ విషయంలోనే). ఇలాంటి వాళ్లందరినీ కలిపి ఒక వర్గం మీడియా 'మేధావులు' అని పిలుస్తూ ఉంటుంది. వీళ్ల ఎజెండాకి చిరునామయే టూల్ కిట్.

డిఎన్ఎ అనే పత్రిక, వెబ్ సైట్ బృందం ఈ మధ్య ఆ నక్సల్ బాడి గ్రామాన్ని సందర్శించింది (ఫిబ్రవరి 19 నాటి నివేదిక). 1962లో చైనాతో జరిగిన యుద్ధంలో భారత్ కు మిగిలిన చేదు అనుభవం తరువాత మన దేశంలో వామపక్ష సిద్ధాంత ఆరాధకులు, విశ్లేషకులు చైనాను శ్లాఘించే పనిని భుజాన వేసుకున్నారు. అప్పటిదాకా సోవియట్ రష్యా భక్తులే ఉండేవారు. 1962 దరిమిలా చైనా భక్తబృందం కూడా మొలుచుకొచ్చింది. చైనా అధ్యక్షుడు ఇండియా అధ్యక్షుడంటూ గోడల మీద రాతలు కూడా వెలిసేవి. ఇందులో నుంచి పుట్టిన ఒక తెగే 1967లో నక్సల్ బాడి ఉద్యమం ఆరంభించింది. అది జరిగింది ఈ నక్సల్ బాడిలోనే. అందుకే వాళ్లని నక్సలైట్లు అంటూ ఉంటారు. అన్నట్టు నక్సల్ బాడిలో మావో జెండాగ్ విగ్రహం ఇప్పటికీ ఉంది.

రాజకీయాలంటే రక్తపాత రహితంగా జరిగే యుద్ధం. ఇక యుద్ధం అంటే రక్త సహిత రాజకీయాలే

అన్నాడట నక్సల్స్ ఆరాధ్యదైవం మావో. ఆయన సిద్ధాంతాలని అమలు పరచడానికి నక్సల్ ఉద్యమాన్ని ఇక్కడ ఆరంభించినవారే చారు మజుందార్, కానూ సన్యాల్. పేదలకు హక్కులు దఖలు పరచాలంటే ప్రభుత్వాన్ని తుపాకీతో, తుపాకీ మందుతో హడలు గొడితేనే సాధ్యమన్నది వారి ప్రగాఢ నమ్మకం. ఐదున్నర దశాబ్దాలుగా సాగుతున్న నక్సల్ 'విప్లవం' తరువాత దాదాపు వందముక్కలయింది. ఇంకా ముక్కలవుతూనే ఉంది. కొన్ని సంస్థలు చారు మజుందార్ పంథాను విడిచిపెట్టవలసిందేనని భావించాయి కూడా. ఇప్పుడు అడవులు కాదు, నగరాల కేంద్రంగా సాయుధ విప్లవం నడపాలన్నది వారి వ్యూహం. తాజాగా అర్బన్ నక్సల్స్ పంథా ఏమిటంటే అడవికి బదులు ట్విటర్ ని ఆశ్రయించడం, తుపాకీ బదులు టూల్ కిట్ ని నమ్ముకోవడం.

నక్సల్ బాడిలో రెండు తరాల క్రితం నక్సలిజం పుట్టింది. అక్కడ చాలామంది నక్సల్ నాయకులుగానే ఉనికిని చాటుకుంటూ ఉంటారు. అయితే నేటితరం మాత్రం ఈ ఆలోచన నుంచి సుదూరంగా జరిగి పోయారు. మావో, ఇతర నాయకుల శిలా విగ్రహాలు యువతరం దృష్టిలో కేవలం రాళ్లు, బొమ్మలు. ఆలోచనావిధానం మార్పుకోవలసిన అవసరం

ముండాచ్చిన చెవుల కంటే, వెనకొచ్చిన కొమ్ములు వాడి అన్నది సామెత. అది నక్సల్ అనే మాట విషయంలో తుపాకీలో తూటాలా సరిపోతుంది. ఇప్పుడు నక్సల్ అన్న పదం కంటే అర్బన్ నక్సల్ అన్న పదం ఎక్కువమందికి తెలుసునేమో! దీనికి కారణం, నక్సలైట్ ఉద్యమ జనస్థలి నక్సల్ బాడి (పశ్చిమ బెంగాల్) ఆ జాడలని వదిలించుకోవాలని చూడడం అలాంటి పరిణామమేమో! అలాగే గెరిల్లా (రహస్య ఉద్యమానికి పేరు. అయితే గెరిల్లా ఉద్యమాన్ని అంచనా వేసేటప్పుడు పొరబడరాదు) అనే మాట స్థానంలో అర్బన్ గెరిల్లా అన్న కొత్త మాట కూడా పుట్టుకొచ్చింది. అంటే అడుగులలో కాకుండా నగరాలలో కడుపులో చల్ల కదలకుండా యూనివర్సిటీలలో ప్రాఫెసర్లుగా, లాయర్లుగా, జర్నలిస్టులుగా, ఎన్ జీవో నిర్వాహకులుగా కాలం గడుపుతూ, ప్రభుత్వాలకి వ్యతిరేకంగా రోడ్లూ,



నేను పుట్టుకతో సిక్కును అయినందుకు గర్వపడతాను. కెనడా సిక్కులను ఎంతో ప్రేమిస్తాను. కానీ నేను ఖలిస్తానీ ఉగ్రవాదిని కాదు. దాని సానుభూతి పరుడిని కూడా కాదు. అయితే కెనడాలో, అలాగే ఈ నభ (పార్లమెంట్)లో ఖలిస్తాన్ మద్దతుదారులైన సిక్కులు ఉన్నారు.' భారత సంతతికి

కెనడాలో, ఆ పార్లమెంటులో ఖలిస్తానీ మద్దతుదారులు!

చెందిన కెనడావాసి, పార్లమెంట్ సభ్యుడు రమేశ్ సింగ్ సాంఘా ఫిబ్రవరి 17వ తేదీన సభను ఉద్దేశించి చేసిన ప్రసంగంలో (వర్బువల్) ఇలా కుండబద్దలు కొట్టినట్టు చెప్పారు. ఒక దేశ సొంత వ్యవహారాలని చూడకుండా, భారత్ మీద ఖలిస్తానీలు విషం చిమ్ముతున్నారని అని కూడా రమేశ్ సింగ్ నిరొహమాటంగా ప్రకటించారు.

2018లో కెనడా రహస్య గూఢచారి నివేదిక కూడా 'సిక్ (ఖలిస్తాన్) ఉగ్రవాదం' అంటూ ప్రస్తావించిన సంగతిని రమేశ్ సింగ్ గుర్తు చేశారు. ఈ పదాన్ని తరువాత ప్రభుత్వం తొలగించింది. అందుకు కృతజ్ఞతలు అంటూనే, ఆయన 'అలాంటి పదాన్ని తొలగించాలంటూ ఎంపీలు, మంత్రులు ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తీసుకురావలసి రావడం

అత్యంత అవమానకరం' అని కూడా అభిప్రాయ పడ్డారు. భారత్ లో కార్యకలాపాలు నిర్వహిస్తున్నప్పటికీ కొందరు ఖలిస్తానీ మద్దతుదారులు 2018లో కెనడా ప్రభుత్వం వారి మీద ఉగ్రవాదులు అని ముద్ర వేయడాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు.

'భారతదేశంలోనే స్వతంత్ర దేశం ఏర్పాటు చేయడానికి జరుగుతున్న హింసాత్మక చర్యలకు కెనడాలోని కొందరు వ్యక్తులు మద్దతు ఇస్తున్నారు' అని కెనడా గూఢచారి నివేదిక స్పష్టం చేసింది. 'ఆ చర్యలన్నీ 1982-1993 మధ్య జరిగాయి. ఆ సమయంలోనే కొందరు వ్యక్తులు, సంస్థలు కలసి పలు ఉగ్రవాదదాడులకు పాల్పడడం కనిపిస్తుంది. 331 మందిని పొట్టన పెట్టుకున్న కనీవిసీ ఎరుగని 1985 నాటి ఎయిరిండియా విమాన ప్రమాదానికి

టూల్ కిట్



గురించే ఇప్పుడు అక్కడ చర్చ జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వ వ్యతిరేకత, ప్రభుత్వాల కార్యక్రమాల మీద నిరసన వలచబడిపోయాయి. అక్కడి యువత ఇప్పుడు ప్రభుత్వోద్యోగాల కోసం పోటీ పరీక్షలకు హాజరవుతున్నది. మాకు తుపాకులు అక్కరలేదు, కంప్యూటర్లు కావాలి అంటున్నారు.

‘నేను సైన్యంలో చేరాలని అనుకుంటున్నాను’ అని ఒకరు, ‘నేను ప్రభుత్వోద్యోగంలో చేరడానికి పరీక్షలు రాస్తున్నాను’ అని మరొకరు అంటే, ఇంకొకరు ఏకంగా అసలు ‘నక్సల్ బాడి రూపు మార్చాలి’ అన్న అభిప్రాయంతో ఉన్నారు. అక్కడి వారంతా గతంలో జరిగిన హింసాకాండను మరచిపోయి, శాంతియుతంగా బతకాలని కోరుకుంటున్నారు. అలాంటి కొన్ని అరాచకాల కారణంగా నక్సల్ బారి మొదలై ఉండవచ్చు. కానీ నేడు మాత్రం వారు మార్పునే కోరుతున్నారు. కొందరు తమ పిల్లల భవిష్యత్తు కోసం నగరాలకు పోయి బతుకుతున్నారు. చాలామంది ప్రజాస్వామ్యం గొప్పదనం తెలుసుకున్నారు. దేశ ప్రగతిని అర్థం చేసుకున్నారు. ఈ విషయం దేశమంతటికీ ఎంత తొందరగా తెలిస్తే అంత మంచిది. ★

కుట్ర కెనడాలోనే జరిగింది.’ అని కూడా అదే నివేదిక తేటతెల్లం చేసింది. ప్రస్తుతం అలాంటి ఉగ్రవాద చర్యలు ప్రపంచంలో తగ్గినప్పటికీ, అందుకు సంబంధించిన సిద్ధాంతానికి మద్దతు ఇచ్చే వ్యక్తులు, సంస్థలు ఇప్పటికీ ఉన్నాయని కూడా ఆ నివేదిక తెలిపింది. ఉదాహరణకి కెనడాలోని బబ్బర్ ఖాల్సా ఇంటర్నేషనల్, ఇంటర్నేషనల్ సిక్ యాత్ ఫెడరేషన్ సంస్థలు. అవి ఉగ్రవాదానికి మద్దతు ఇస్తున్న సంస్థలుగా పేరుపడ్డాయి. ఈ తరహా వ్యక్తులను, సంస్థలను రక్షించడానికి ఎంపీలు ప్రయత్నిస్తున్నారని రమేష్ సింగ్ ఆరోపించారు. వీళ్లని చరిత్ర క్షమించదని కూడా ఆయన ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. నిజానికి రమేష్ సింగ్ ఏదైనా నిష్కర్షగా మాట్లాడే వ్యక్తి అని అర్థమవుతుంది. ఆయన లిబరల్ పార్టీకి చెందినవారు. అంటే ప్రస్తుత అధికార పార్టీ. ఈమధ్య ఆయనను పార్టీ నుంచి బహిష్కరించారు. కారణం, ట్రుడ్ ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడమే. ఈ ప్రభుత్వం ఖలిస్తానీ ఉదగ్రవాదులకు నీడను ఇస్తున్నదని ఆరోపించారు.

కానీ భారతదేశంలో మాత్రం రైతుల ఉద్యమానికి ఖలిస్తానీల మద్దతును వరంగా భావిస్తున్నాయి కొన్ని సంఘాలు. ఉద్యమించినది ప్రధానంగా సిక్కులు. ప్రస్తుతం వారి మనోస్థితిని ఆసరా చేసుకుని తిరిగి ఖలిస్తాన్ ఉద్యమానికి బలం చేకూర్చాలన్న కుతంత్రమే ఆ మద్దతు వెనుక ఉంది. దానినే రమేష్ సింగ్ వెల్లడించారు. సత్యం బయటకు వస్తుంది. కొంచెం ఆలస్యం కావచ్చు. ఇప్పుడు భారతదేశంలో నవ యువగళం వచ్చిందంటూ కొన్ని పత్రికలు అకాశానికెత్తేస్తున్న దారి తప్పిన యువత అంతా ఈ ఖలిస్తాన్ ఉగ్రవాద సంస్థ సమర్థకులేనన్న సంగతి విస్మరించలేం. అది ఈ దేశ విభజన కోరుతోంది. ★



73 వ సంవత్సరం స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం

జాగృతి చందా
రెన్యూవల్ చేసుకునేవారికి
ప్రత్యేక తగ్గింపు
కరోనా కారణంగా ప్రత్యేక సౌకర్యం

1 సం॥ చందా రెన్యూవల్ చేసుకునే వారికి రూ.100/-

(రూ. 650/-లకు బదులుగా రూ. 550/-లు),

5 సం॥ చందా రెన్యూవల్ చేసుకునేవారికి రూ.200/-

(రూ.3000/-లకు బదులుగా రూ.2800/-లు)

తగ్గింపు కలదు.

రెన్యూవల్ చేయునప్పుడు పాత మొబైల్ నెంబర్ తో పాటు
చందా కోడ్ ను కూడా తప్పక రాయాలి,



1 సం॥ చందా రెన్యూవల్ రూ.550/-

కోసం పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ లేదా

<http://payit.cc/S8242>

లింక్ ని ఉపయోగించండి

5 సం॥ చందా రెన్యూవల్ రూ. 2800/-

కోసం పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ లేదా

<http://payit.cc/S8309>

లింక్ ని ఉపయోగించండి



ఈ అవకాశం 2021 మార్చి 31

వరకు మాత్రమే.

(2020 జనవరి 1 నుండి 2021 మార్చి 31 మధ్యకాలంలో

చందా పూర్తవుతున్న వారికి మాత్రమే ఈ తగ్గింపు కలదు.)

కొత్తగా 1 సం. చందా కట్టేవారికి రూ. 650/-,

5 సం.ల చందా కట్టేవారికి

రూ. 3000/- లు మాత్రమే.

మీ చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్

లేదా వాచీ క్రింది లింక్ లను ఉపయోగించండి.



1 సం. చందా రూ. 650/-

<http://payit.cc/S14814>

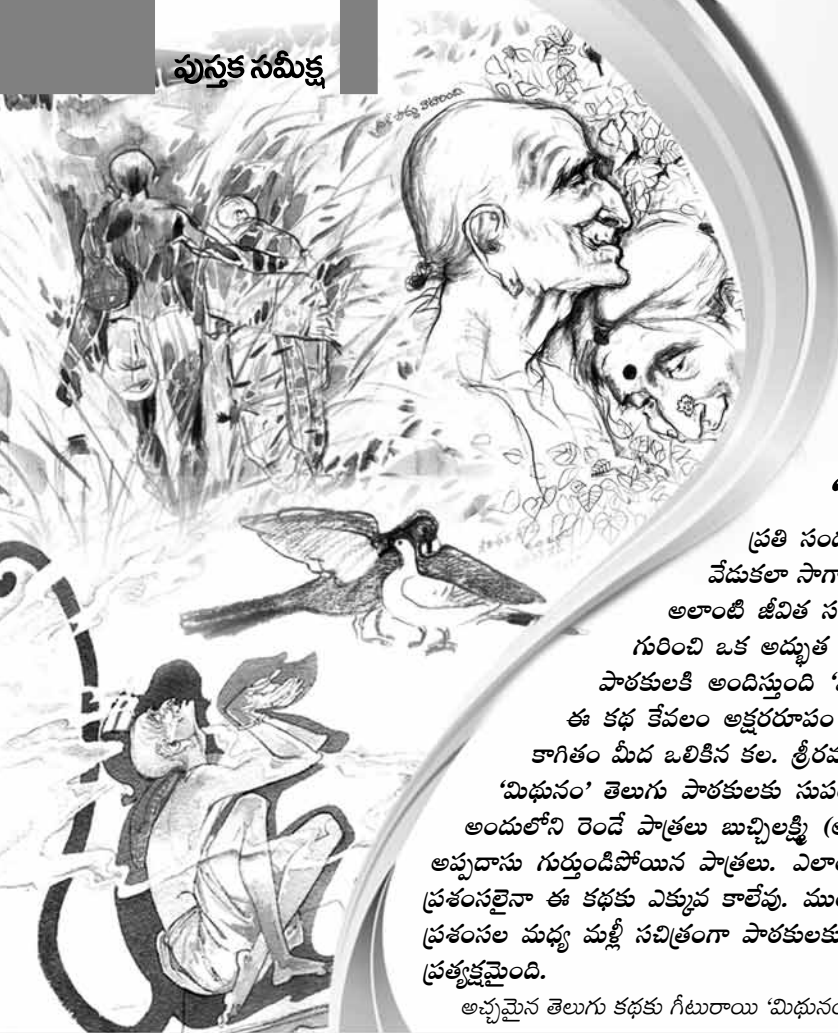


5 సం.ల చందా రూ. 3000/-

<http://payit.cc/S14813>

వివరాలకు : 040-27561453, 9959997013

పూర్తి వివరాలు 4వ పేజీలో..



కలం, కుంచెల 'మిథున' రాశి

'బతుకులో

**ప్రతి సందర్భం ఓ
వేడుకలా సాగాలి..'**

అలాంటి జీవిత సందర్భ

**గురించి ఒక అద్భుత స్వప్నాన్ని
పాఠకులకి అందిస్తుంది 'మిథునం'.**

**ఈ కథ కేవలం అక్షరరూపం కాదు,
కాగితం మీద ఒలికిన కల. శ్రీరమణ రచన**

'మిథునం' తెలుగు పాఠకులకు సుపరిచితం.

**అందులోని రెండే పాత్రలు బుచ్చిబళ్ళి (అమ్మ),
అప్పదాసు గుర్తుండిపోయిన పాత్రలు. ఎలాంటి
ప్రశంసలైనా ఈ కథకు ఎక్కువ కాలేవు. ముంచెత్తిన
ప్రశంసల మధ్య మళ్లీ సచిత్రంగా పాఠకులకు
ప్రత్యక్షమైంది.**

అచ్చమైన తెలుగు కథకు గీటురాయి 'మిథునం'. పెద్ద కథ.

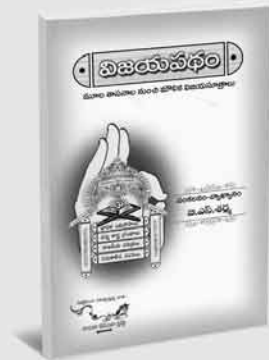
కానీ ఇంగ్లీష్ పదాలు నాలుగైదే. అది ఈ కథకు ఒక శోభ. కథలో ప్రతిబింబించిన జీవితం, కూర్చిన వాతావరణం, పాత్రచిత్రణ; అన్నింటినీ మించి సునిశిత హాస్యం మనసును చక్కిలిగింతలు పెట్టగలవు, కళ్లని బాష్పాలతో అలంకరించగలవు. నిజ జీవితం నుంచి వండిన హాస్యమది. ఏ సన్నివేశాన్నీ కృతకం కానీయలేదు రచయిత. ప్రతి పోలికా ఇతివృత్తపు లక్షణరేఖను దాటి వెళ్లదు. అన్ని చెట్లూ, పాదులూ ఉన్న పెరడు. 'కాలు పెడితే కన్నుల పండుగగా ఉంటుంది'. ఆ పెరటి మధ్య ఇల్లు. ఆ కుటీరంలో ఆ ఇద్దరే. అరటిచెట్లూ అమ్మకొంగు పట్టుకు నిలబడ్డ పిల్లలూ వాటి పిలకలూ మనకు చూపిస్తారు రచయిత. ఇదొక సొగసైన పోలిక. అలాగే ఒక గడసరి పోలికను కూడా వెంటనే చదువుతాం. దబ్బ, నిమ్మ పక్కపక్కనే ఉన్నా అంటిమట్టనట్టు తోడికోడళ్లలా ఉంటాయట. తులసికోట చుట్టూ మందారాలు, మంకెనలు పరిచారికల్లా నిలబడి ఉన్నాయట.

విజయం, పరాజయం -చరిత్రకు బొమ్మా బొరుసు. చరిత్ర నిర్మాణంలో ఆ రెండింటిదీ సమ భాగమే. విజయం తలకెక్కితే, అపార్థం చేసుకుంటే పరాజయానికి చోటివ్వడమే. పరాజయం నుంచి పాఠం నేర్చుకుంటే మళ్లీ విజయపథంలోకే. ఆ రెండింటిలో ఏది ప్రాప్తించినా దానికి మూలం మనిషి ఆలోచనే. దృష్టికోణమే ఇందుకు గీటురాయి. ఈ అంశం ప్రత్యక్షంగా కనిపించేది కాదు. కానీ మానవాళి మొత్తం ప్రస్థానాన్ని శాసించినవి విజయం, పరాజయం. విజృంభణ కలిగిన మనిషి, అతడి జాతి విజయం కోసం తపించడం కనిపిస్తుంది. అదే సరైనది. నిత్యమైనది. బీఎస్ శర్మ సంకలనం-వ్యాఖ్యానం 'విజయపథం: మూల శాసనాల నుంచి మౌలిక విజయసూత్రాలు' ఇలాంటి ఆలోచనామృతాన్ని అందించిన పుస్తకం.

ఈ పుస్తకంలో ముప్పయ్యే రెండు విషయాలను చక్కగా తవ్వి తీశారు సంకలనకర్త. వీటిలో ఒక జాతి ఆత్మను ఆవిష్కరించేవి మొదలు, వ్యక్తి వికాసాన్ని తీర్చిదిద్దిన అంశాల వరకు ఉన్నాయి. ఒక పాలకుడి అంతరంగాన్ని నిర్మించే సూత్రాలు మొదలు ఆరోగ్యసూత్రాల వరకు పరిచయమవుతాయి. 'ఆలోచన ఎలా చెయ్యాలి?', రాజ్యానికి చెవులు.. కళ్లు', 'కాలమే పరిష్కారం', 'నాయత్వం-

ప్రజాసంబంధాలు', 'విజయం- విజయ రహస్యం', 'రామరాజ్యం', ఋగ్వేదం అందించిన విజయ రహస్యం', స్వర్గర్థం, 'శాంతిమంత్రం'... ఇంకా ఎన్నో. అన్ని అంశాలు రమణీయమే. స్ఫూర్తిదాయకమే. ఇవన్నీ రామాయణ భారతాల నుంచీ, కౌటిల్యాని అర్థశాస్త్రం వంటి మహా రచనలను నుంచి సేకరించినవే. ఏ మంచిమాలైనా అది ఎంత పాతదని కాదు, ఏ భాషా పదమని కాదు.. దాని జాడ కాలం మీద ఎంత సుదీర్ఘంగా ఉందన్నదే ప్రధానం.

రుగ్వేదం వేల సంవత్సరాల క్రితం పుట్టింది. ఈ వేదభాగం అందించిన 'విజయరహస్యం' ఇప్పుడు అందించడంలో ఔచిత్యం కనిపిస్తుంది. ఎందుకంటే ఈ దేశానికి పట్టిన సర్వ దురవస్థలకు కారణం ఆ విజయ రహస్యాన్ని విస్మరిస్తూ రావడమే. సాక్షాత్తు భగవంతుడే ఒక బృందాన్ని అంటే ఈ జాతినే అనుకుందాం, ఉద్దేశించి చెప్పిన హితవాక్యంగా భావించదగిన భావమిది అంటారు రచయిత. 'సంగచ్ఛద్వం సంవదద్వం...' అంటూ మొదలయ్యే ఆ మంత్రం అర్థం- 'ఒకరితో ఒకరు కలుస్తూ ఉండండి! మాట్లాడుకొనండి! మీ మనసులలోని ఆలోచనలన్నీ ఒకే విధంగా ఉండాలి! పూర్వం దేవతలంతా ఏ విధంగా ఐకమత్యంగా ఉండేవారో, ఆ విధంగా ఉంటూ ఎవరి వాటాలు వారు



విజయపథం: మూల శాసనాల నుంచి మౌలిక విజయసూత్రాలు'

సంకలనం-వ్యాఖ్యానం : **బీఎస్ శర్మ**

ప్రతులకు: **సాహిత్య నికేతన్, నవోదయ బుక్ హౌస్**
పేజీలు 158, వెల రూ. 150/-

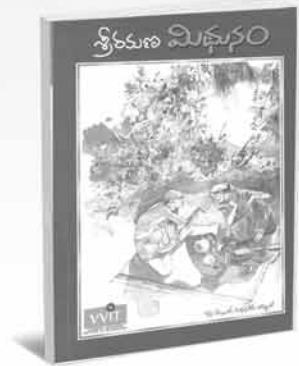
అనుభవించండి!' ఎంత ఉదాత్తత! ఎంత సామాజిక న్యాయం! ఏకాత్మతతో ఉండి. జాతి మొత్తం కలసి సాధించిన విజయఫలాలను అందరికీ పంచాలని అంటోందీ మంత్రం. రాజనీతికి సంబంధించిన అంశాలు మరీ ఎక్కువ మందితో కలసి ఆలోచించడం, లేదా ఒక్కడే ఆలోచించి నిర్ణయాలు తీసుకోవడం

అప్పుడాసుకి అంతా జాగ్రత్తే. ఆయన వెళ్లేదాకా ఆకులు కోయకూడదట. బచ్చలి ఆకు, తమలపాకు ఒకేలా ఉంటాయట. ఆమె కోస్తే కందకూరలో తమలపాకు, తాంబూలంలోకి బచ్చలి ఆకు ఇచ్చే ప్రమాదం ఉందట. కరివేప చెట్టు నుంచి దూస్తే నేరుగా వెళ్లి చారు గిన్నెలో పడాలటాయనకి.

ఆ పెరడు ఆ ఇద్దరి ఆత్మలో ఆత్మ. ఆ మొక్కలకి తమ పిల్లల పేర్లే పెట్టి, వాటితోనే పిలుచుకుంటూ, వారు దూరంగా ఉన్న సంగతిని పక్కన పెడుతూ ఉండగలరు. ప్రకృతి నుంచి మనిషి పొందే మాటల కందని ఒక సాంత్వనని రచయిత ఆ రెండు పాత్రల ద్వారా పాఠకుల అనుభవానికి తేవడానికి నిరుపమానమైన ప్రయత్నం చేశారు. కొన్ని జీవితసత్యాలను భర్తకు తెలియచేయడానికి ఆమె కొన్ని పేర్లు చెబుతూ వాటి మీద ఒట్లు వేస్తుంది. అవి తమ సంతానం పేర్లే కాదు, తమ పెరడులోని మొక్కలూ చెట్ల పేర్లు కూడా. ఒక సందర్భంలో స్నానం చేసాచ్చి ఇప్పటికే అరగంట ఆలస్యం అంటాడు అప్పుడాసు. ఏమైనా నౌకరీ వెలగబెడుతున్నావా అంటుందామె. 'ఇదంతా (చెట్ల సంరక్షణ) నౌకరీ కాదటే! మిడిమేలపు దొరలకంటే ఏ పూట కష్టానికి ఆ పూట పువ్వుల్లో పెట్టి ప్రతిఫలం ముట్టచెప్పే ఈ కొలువులో పని చెయ్యడం ఎంత సుఖం' అంటాడాయన. సంతానం, వారి ప్రేమ,

అనుబంధాలు అన్నీ నిజమే. కానీ ఏకాంతం, అందులోని స్వేచ్ఛ మాటేమిటి? అదే ఇందులో కనిపిస్తుంది. దొరికిన దోర జామపండును ఇద్దరూ కలసి తినడం, కొబ్బరి పచ్చడి చేసే సందర్భంలో అప్పుడాసును అటకెక్కించి కొబ్బరి తురుము (కోరు)ను కాపాడుకునే సన్నివేశం రమణీయంగా ఉంటాయి. అసలు బాల్య వివాహం సమయంలో పల్లకిలో తనకు అప్పుడాసు రహస్యంగా ఇచ్చిన వేరుశనగ కాయల రుచి ఏడుపడుల దాటినా ఆమెకు మరపునకు రాలేదు. రోజూ ఆయన నోరు చేసుకుంటాడు. ఆమె జాడిస్తూ ఉంటుంది.

దోసపాదు విరక్కాసింది దిట్టి పిడత పెట్టాలంటుందామె. నువ్వు ముప్పొద్దులా వన విహారం చేస్తుంటే ఇక వేరే దిట్టిబొమ్మ ఎందుకు అని చురక. అందుకామె 'ఆ ద్రాక్షారం సంబంధం చేసుకుని ఉంటే, ఈ వంటలక్క బాధ ఉండేదే కాదు' అని తగిలిస్తుంది. అయినా ఒకరి మీద ఒకరికి అపారమైన అనురాగం. దేవత వంటి ఆ ఇల్లాల పసుపు కుంకాల కంటే భర్త స్వేచ్ఛా జీవితమే గొప్పదని అనుకున్నది. తన కంటే ముందే ఆయన కన్నుమూయాలని కోరుకుంది, ఆ పుణ్యస్థ్రి. ఇదెందుకు? మూలిక చూసిన పాములా మిన్నకుండిపోయేటట్లు చేసే 'ద్రాక్షారం సంబంధం' అస్త్రం అసలు గుట్టు ఏమిటి? ఇవన్నీ కథ చదివి తెలుసుకుంటే బాగుంటుంది.



మిథునం (కథ)

రచన : శ్రీరమణ, బొమ్మలు: గిరిధర్ గౌడ్
ప్రతులకు: నవోదయ బుక్ హౌస్, కాచిగూడ, హైదరాబాద్ 27.
పేజీలు 70, వెల రూ: 180/-

తెలుగులో అద్భుతమైన కథలు ఉన్నాయి. అందులో మిథునం కూడా చేరుతుంది. కాబట్టి ఈ కథ చదవక పోతే మనం కొంత కోల్పోతాం. శ్రీరమణగారి రాత, గిరిధర్ గౌడ్ గీత అమ్మీ, అప్పుడాసులకు దగ్గరగానే ఉన్నాయి. కనిపించని అన్యోనత కుదిరింది. ఇందులో 19 చక్కని బొమ్మలు ఉన్నాయి. అందులో ఆఖరిచిత్రం అద్భుతం. కలం, కుంచెల మిథునమే. ★

ఇది మన విజయపథం

ఎంత అనర్థదాయకమో రామాయణం, భారతం నుంచి రెండు శ్లోకాలతో చెప్పారు రచయిత, జట్టులో ఎవరున్నారో అన్న అంశంలో. దేశానికి సంబంధించిన కొన్ని అంశాలను ఈ రీతిలోనే ఎందుకు చేయాలో వాజపేయి జరిపించిన పాశ్రాన్ అణుపరీక్ష పరిణామాల ద్వారా రచయిత చెప్పడం ఎంతో ఔచిత్యంగా ఉంది. అణుపరీక్ష భారత్ కు అనివార్యం. కానీ ఆ పరీక్ష జరుగుతున్నదని తెలిస్తే ప్రపంచం స్పందన వేరుగా ఉంటుంది. అణు పాటవం లేని దేశంగా భారత్ మిగిలిపోవడం అనర్థదాయకం. ఈ వాతావరణంలో తీసుకున్న నిర్ణయం ఎంత సబబో కదా! 'రాజ్యానికి చెప్పలు.. కళ్లు'లో ప్రస్తుత జాతీయ భద్రతా సలహాదారు అజిత్ ధోవల్ జీవితంలోని ఒక కీలక ఘట్టంతో జరిగిన విషయ వివరణను చదవడం మంచి అనుభవం. 'కాలం' అనే ఆ ఒక్క భావన ఎంత విలువైనదో మన పూర్వీకులు అద్భుతంగా గ్రహించారని చెప్పాలి. 'కాలమే పరిష్కారం' అన్న చిన్న అధ్యాయంలో ఈ అంశం చర్చించారు. ఒక్కొక్కసారి అత్యధిక ఐక్యతలోకి, మరొకసారి అతి భయంకర కష్టాలలోకి మానవుడిని

తాడు కట్టి ఈడ్చినట్లు విధి, దైవం లాగుతూ ఉంటుందట (సీతాసాధ్వికి హనుమ చెప్పిన సాంత్వన వచనం). కాలం రాకుండా నాటిన విత్తనం మొలకెత్తడం అన్న మహా భారత సందేశంలో ఎంత లోతైనదో కదా! 'శీఘ్ర న్యాయం' అనే చిన్న అధ్యాయంలో ఆ అంశం ఎంత అవసరమో 'కొండిన్య స్మృతి' నుంచి కొన్ని శ్లోకాలు పాఠకుల ముందుంచారు. సత్వర న్యాయం జరగకపోతే, అసలు న్యాయమైన హక్కును నిరాకరించడమేన్న ఆధునిక న్యాయ సూత్రం, నేటి న్యాయ వ్యవస్థ కూడా ఈ శ్లోకాల నుంచి పాఠాలు నేర్పాలి. రెండు మాసాలలో న్యాయ నిర్ణయం జరగకపోతే జనం ఇక్కట్ల పాలవుతారు, ఆ నిర్ణీత సమయంలో న్యాయం అందించలేని న్యాయమూర్తును తప్పించండి అంటున్న ఆ స్మృతి.

'నాయకత్వం- ప్రజా సంబంధాలు' అన్న వ్యాసంలో పీవీ నరసింహారావు ప్రధాని అయిన తరువాత తన మిత్రుడు కాళోజీ చేసిన విమర్శకు ఎలా సమాధానం చెప్పారో ఉదహరించిన వైసం చాలా చెబుతుంది. మన శాంతిమంత్రంలోని చింతన

ఎంత గొప్పదో చివరి అంశం చెబుతోంది.

భారతీయతనూ, దాని తాత్వికతనూ పరా మర్శించాలనుకోవడం చాదస్తం కాదు. వెనకచూపు కాదు. ఆ రెండూ కాలపరీక్షకు నిలిచిన సంగతి విస్మరించడం సరికాదు. ఈ వాస్తవాన్ని ఆయా సందర్భాలలో చరిత్ర, పరిస్థితులు వెల్లడించాయి. భవిష్యత్తులోనూ వెల్లడిస్తాయి. కానీ, ఈ పరిణామాన్నీ, ఈ సందర్భాన్నీ ఇలా చూడాలి, అలా అంచనా వేయాలి; దీని గురించి ఓ మేధావి ఏమన్నాడంటే అంటూ మేధో ప్రదర్శనకు ఇక్కడ ఎవరూ ఒడిగట్టరు కాబట్టి ఆ మౌలిక సూత్రాలకీ, వర్తమానానికి కొంత ఎడమ వచ్చింది. ఈ దూరాన్ని కొంచెం తగ్గించే యత్నం బీఎస్ శర్మ చేశారు. సంస్కృత సాహిత్యం అందించిన నాయకత్వ లక్షణాలు, పాలనా ధర్మాలు, విజయానికి మార్గాలను ఆయన పుస్తకం మన ముందుంచింది. వీటిని నిరాకరించడం జ్ఞానద్వేషమే తప్ప మరొకటి కాదు. వీటిలో చాలావరకు మనకు తెలియకుండానే నేటికీ మన రాజ్యంలో, పాలనలో, నడకలో ప్రతిబింబిస్తున్నాయని గ్రహించడం విజ్ఞత అనిపించుకుంటుంది. నేటి కాలంలో అవి ప్రతిబింబించిన తీరునే రచయిత జాగరూకతతో పాఠకుల ముందుంచారు. ఈ పుస్తకానికి ముందు మాటలు మరింత విలువను తెచ్చాయి. ★

కంటేనే అమ్మ అని అ

సియాబీల్.. టకోమా విమానాశ్రయం.
అరైవల్ లాంజ్లో స్టార్ బక్స్ కాఫీ
తాగుతూ,

కాసేపట్లో లాండ్ అవబోయే విమానం
స్టీటన్ ఫోన్లో పదే పదే చూస్తూనే ఉన్నాను.
ఇంకా రెండుగంటలు చూపిస్తోంది. ఆత్రుత
ఆపుకోలేక నేను చాలా ముందుగానే
వచ్చేశాను. నేను రిసీవ్ చేసుకునే వ్యక్తి
కోసం రెక్కలు కట్టుకుని ఎగిరివెళ్లి
ఆకాశంలోనే స్వాగతం పలకాలనిపిస్తోంది.

చేతిలో ఫ్లవర్బోకేసి ఆప్యాయంగా
తడుముతున్నాను. ఆ స్వర్క.. ఎన్నేళ్ల నుండో
నేను ఎదురుచూస్తున్న అమ్మ స్వర్కలాగా
అనిపించింది. ఇంకెంతసేపు ఒక్క
అరగంటలో అదే అమ్మ గాఢపరివ్వంగంలో
ఆ మధురానుభూతిని పొందబోతున్నాను...
ఆ తలపే ఎంత హాయిగా ఉందో!

సోఫాలో తల వెనక్కివాల్చి.. అమ్మ
తలపులలోకి జారుకున్నాను.

* * *

అప్పుడు ఇంటర్ ఫస్యియర్ చదువుతున్నాను..
ఆ రోజు బాగా గుర్తు నాకు. మెడలో పూలదండలతో,
నాన్న చేయి పట్టుకుని తను... వాకిట్లో పనమ్మాయి
రాజీ హారతి ఇచ్చి దిట్టి తీసాక కుడికాలు లోపలపెట్టి
దేవుని గదిలో దీపం వెలిగించి, హాల్లో ఉన్న మా
అమ్మ నిలువెత్త ఫోటో ముందు మౌనంగా నిలబడ్డారు
ఇద్దరూ.

తను అంటే. భారతి అంటే. మరణించిన నా
కన్నతల్లి సుధకి ప్రాణ స్నేహితురాలు. అమెరికాలో
ఉండేది. అప్పుడప్పుడు అమ్మకి చేసే వీడియో కాల్స్లో
అమ్మ వెనకాలే ఉండి నేను చూస్తూ ఉండేదాన్ని.
'దీపూ!' అని నన్ను పలకరిస్తే సిగ్గుతో అమ్మ
చీరకొంగులో మొహం దాచుకునేదాన్ని... నా పుట్టిన
రోజులకి అమెరికా నుంచి బహుమతులు పంపేది.
అప్పుడు భారతి అంటే అంటే ఇష్టమే.

కానీ, ఇప్పుడు ఇలా మా అమ్మ స్థానంలోకి,
నాన్నకి భార్యగా, ఈ ఇంటి యజమానురాలిగా ఈ
రోజు వచ్చింది. ఇది నాకెంతమాత్రం ఇష్టం లేదు.
ఈ నిజాన్ని జీర్ణించుకోలేకపోతున్నాను. నాన్న నన్ను
ఒక్కమాట కూడా అడగలేదు. నా అనుమతి
తీసుకోలేదు. భార్యపోయిన మూడునెలలకే, మరో
భార్య కావలసివచ్చిందీయనకి. అమ్మ మీద చూపించిన
ప్రేమ, అమ్మ చనిపోగానే మామువైపోయిందా?

కోపం అణచుకోలేకపోతున్నాను.

"దీపూ! ఇలారా తల్లీ! నీకోసం ఏం తెచ్చానో
చూడు. నీకు ఇష్టమైన అరిటాకుపచ్చ కలర్ డ్రెస్.
ఇదిగో ఈ పగడాల సెట్." అంది భారతి అంటే.

బహుమతులిచ్చి నన్ను తనబుట్టలో వేద్దామను
కుంటోంది నంగనాచి. కోపం తమాయించుకోలేక,
తనకేం జవాబు ఇవ్వకుండా టీపయ్ మీదున్న గాజు
ఫ్లవర్వాజ్ని బలంగా నేలకేసి కొట్టి, రివ్వున నా
రూమ్లోకి వెళ్లిపోయాను.

నా చేష్టలకి నాన్న ఏదో నంజాయిషీ
ఇస్తున్నట్టున్నాను.

"ఫర్వాలేదు శేఖర్. దీపూ కోపానికి, ఆవేశానికి
అర్థం ఉంది. సుధ స్థానంలో నన్ను ఊహించు
కోలేకపోతోంది. నాలుగు రోజులుపోతే నాకు చేరిక
అవుతుంది. దేనికైనా కొంత సమయం పడుతుంది.
వర్రే అవకు.." భారతి అంటే మాటలు వినపడ్డాయి.

కనీసో పళ్లు నూరుకున్నాను.

'నేను చచ్చినా నీకు చేరువ అవను. ఈ ఇంట్లో
నువ్వు నాకు శత్రువువి. డాక్టర్గా నాన్న బిజీగా
ఉండి నన్ను పట్టించుకోలేకపోతున్నా, ఫర్వాలేదు నా
గురించి నేను చూసుకోగలను. నీ అవసరం నాకేమీ
లేదు' అనుకుంటూ, 'అమ్మా! నన్ను వదిలి ఎందుకు
వెళ్లిపోయావు? నువ్వు లేకపోబట్టే కదా అంటే నాన్న
పక్కన నీ స్థానం ఆక్రమించింది.' అంటూ చనిపోయిన
అమ్మని తలచుకుంటూ రోదినస్తా ఎప్పటికో
తెల్లవారుజాముకి నిద్రపోయాను.

మూసుకున్న నా కళ్ల మీదకి ఒక్కసారిగా
వెలుతురు పడేసరికి మెలకువ వచ్చేసింది. కిటికీ కర్టెన్
పక్కకి జరుపుతున్న భారతి అంటే నన్ను చూసి
చిరునవ్వుతో దగ్గరకి వచ్చి, నా తల నిమిరి, "గుడ్
మార్నింగ్ దీపూ! స్నానం చేసి కిందకిరా. మీ నాన్న
నీ కోసం వెయిట్ చేస్తున్నారు. బ్రేక్ఫాస్ట్ చేద్దరు గాని.
కాలేజ్ టైము అవుతోంది నీకు." ఆ చేయిని విసురుగా
తోసేసి, మంచం దిగి బాత్‌రూమ్లోకి వెళ్లిపోయాను.

డైనింగ్ టేబుల్ దగ్గర రాజీ పెట్టిన టిఫిన్ తినేసి,
నాన్న ఏదో చెప్పబోతున్నా వినిపించుకోకుండా
గబగబా వెళ్లిపోయాను.

కాలేజీలో మూడీగా కూర్చున్న నన్ను చూసి, నా
క్లోజ్ ఫ్రెండ్స్ విజ్జీ, బిల్లా "దీపూ! నిజమేనా! మీ
డాడీ ఇంకో పెళ్లి చేసుకున్నారు కదా? ఇలా వచ్చిన
కొత్త మమ్మీలు పరమ గయ్యాళిగా ఉంటారట. మా
అమ్మనాన్న అనుకుంటున్నారు. నువ్వు చాలా
జాగ్రత్తగా ఉండాలి." అంటూ నాలో అగ్నికి ఆజ్యం

పోసారు.

"ఈరోజు దీపూ మూడ్ బాగాలేదు. క్లాస్ డుమ్మా
కొట్టి సినిమాకి పోదాం పదండి" బిల్లా అనేసరికి
నాకూ కొంత రిలీఫ్ కావాలనిపించి లేచాను. సినిమా
అయ్యాక అక్కడ నుంచి హోటల్కి వెళ్లి తినేసాక,
ఇంటి దగ్గర డ్రాప్ చేసాను.

హైస్కూల్లో చదువుకున్నప్పటి నుండి కూడా
మేము ముగ్గురం చాలా క్లోజ్గా ఉండేవాళ్లం.
అమ్మనాన్న ఎప్పుడూ అడిగినంత డబ్బు పాకెట్
మనీగా ఇవ్వడంతో విప్లవిడిగా ఖర్చుపెడుతూ
ఉండేదాన్ని. దాంతోనే వీళ్ల సరదాలు కూడా తీరుతూ
ఉండడంతో నాకు ఎక్కువ ఇంపార్టెన్స్ ఇచ్చేవారు.
అది చాలా గొప్పగా ఫీలయేదాన్ని.

నా కోసమే కాబోలు గేటు దగ్గర నిలబడివున్న
భారతి అంటేని నిర్లక్ష్యంగా చూస్తూ, లోపలకి
వెళ్లిపోయాను. నా ఆలస్యానికి కారణం, బిల్లా
గురించి అడుగుతుందేమో అనుకున్నా. అడిగితే, 'నా
ఇష్టం వచ్చినట్లు ఉంటాను. నువ్వెవరు నన్ను
అడగడానికి.' అనే నమాధానం రెడీగా
ఉంచుకున్నాను. కానీ ఒక్కమాట కూడా అడగలేదు.
పైగా, "గులాబ్జామూన్ చేసాను దీపూ! త్వరగా
ఫ్రెష్ అయి రా." అనేసరికి ఏదైనా అడిగితే గొడవ
పెట్టుకుందామని చూస్తే, ఇలా శాంతంగా ఉండడం
నాకు కొరకుడు పడలేదు.

"నాకు ఆకలి లేదు. నేను బయట తినేసాను.
డిస్కర్ కూడా అక్కర్లేదు. నన్ను పిలవకు" అంటూ
రూమ్లోకి వెళ్లిపోయాను.

మర్నాడు నాన్నని బదువేలు కావాలని అడిగాను.
ఎప్పుడూ ఎందుకు అని అడగకుండానే ఎంత
కావాలంటే అంత ఇచ్చే నాన్న ఆరోజు మాత్రం,
"ఇప్పుడు అంత డబ్బు ఎందుకు? ఏం
కొనాలి?" అని అడిగేసరికి, "విజ్జీ బర్త్ డే..
నాన్నా గిఫ్ట్ కొనాలి" అన్నాను. "అమ్మతో

నాకాటి పాండు
రంగరావు స్మారక
దీపావళి కథల
పోటీకి
ఎంపికైనది

ంటే ఎలా?

కలవల గిరిజారాణి

మాట్లాడు. తను చెపుతుంది నీకు” అంటూనే చెబుతున్నది వినిపించుకోకుండా లేచి వెళ్లిపోయారు. కోపం పట్టలేక ఆ తర్వాత నానా రచ్చ చేసాను.. అంటేని అనరాని మాటలు అన్నాను. తనేమాత్రం కోపం తెచ్చుకోకుండా, “కూల్. దీపూ. ఇదంతా నీ మంచి కోసమే చేసాను. ఇకనుంచీ నీకు పాకెట్ మనీగా ఏదీ ఇవ్వదలచుకోలేదు. నీకు ఏం కొనుక్కోవాలన్నా నాకు చెప్పు. నేను తీసుకుంటాను.

నెలకి రెండుసార్లు మనం ముగ్గురం కలిసి సినిమాకో, హోటల్ కో వెళదాం. నీకు డబ్బు విలువ తెలిపడం లేదు. పైగా నీ

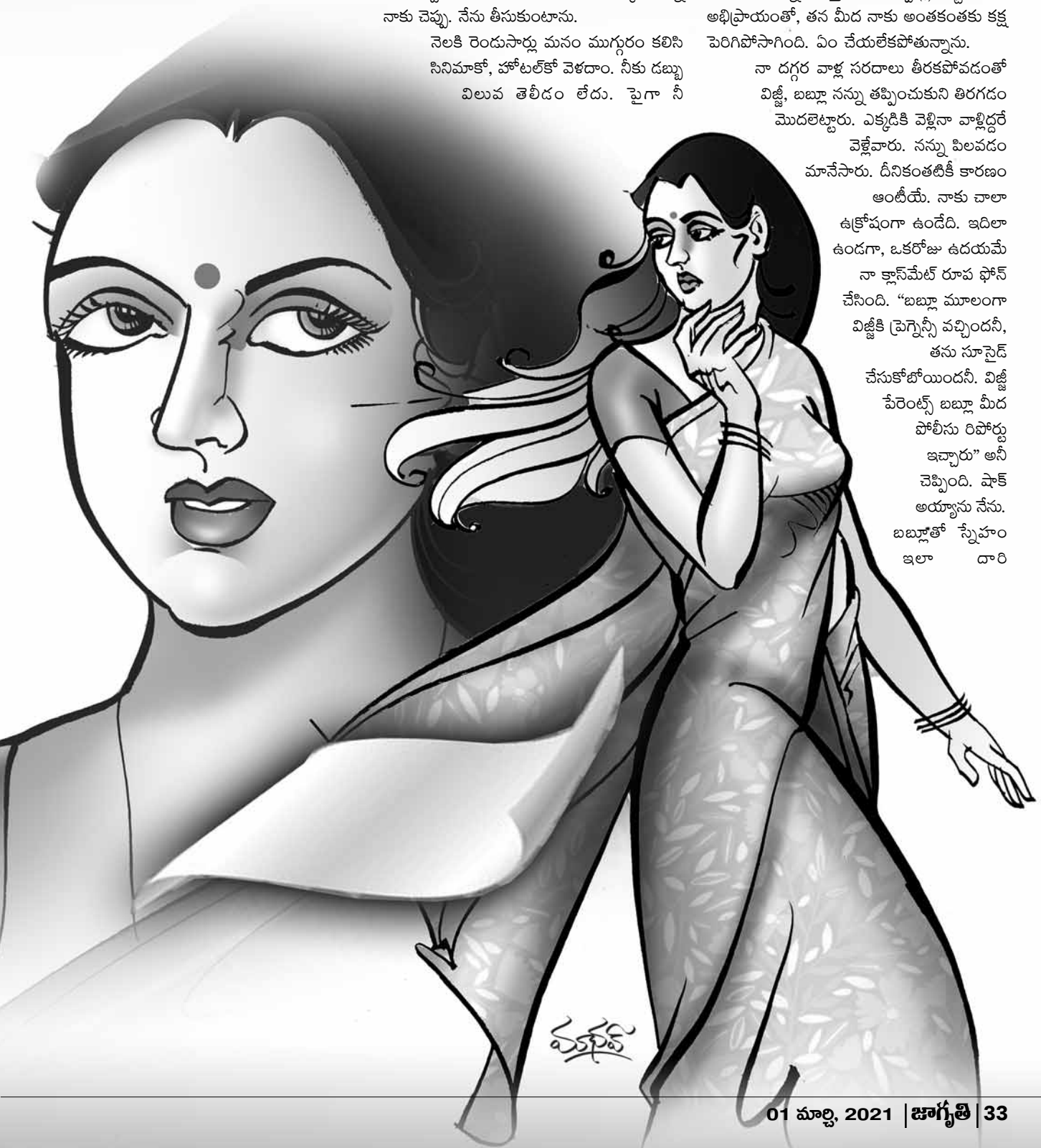
స్నేహితుల ఎంపిక సరైనది కాదు.

వాళ్లు నీ మీద ప్రేమతో కాదు. నువ్వు వాళ్లకి ఖర్చు పెడుతున్న సరదాలకోసం నీ వెంట తిరుగుతున్నారు. అది నీకు తెలిపడం లేదమ్మా!” అంటూ నా స్వేచ్ఛకి బ్రేక్ వేసింది.

నేను అలిగి అన్నం మానేసినా కూడా నాన్న కరగలేదు. నాన్నని పూర్తిగా తన గుప్పిట్లో పెట్టుకుందనే అభిప్రాయంతో, తన మీద నాకు అంతకంతకు కక్ష పెరిగిపోసాగింది. ఏం చేయలేకపోతున్నాను.

నా దగ్గర వాళ్ల సరదాలు తీరకపోవడంతో విజ్ఞ, బబ్లా నన్ను తప్పించుకుని తిరగడం మొదలెట్టారు. ఎక్కడికి వెళ్లినా వాళ్లిద్దరే వెళ్లేవారు. నన్ను పిలవడం మానేసారు. దీనికంతటికీ కారణం

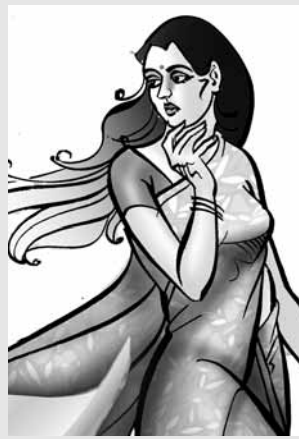
అంటేయే. నాకు చాలా ఉక్రోశంగా ఉండేది. ఇదిలా ఉండగా, ఒకరోజు ఉదయమే నా క్లాస్ మేట్ రూప ఫోన్ చేసింది. “బబ్లా మూలంగా విజ్ఞకి ప్రెగ్నెన్సీ వచ్చిందనీ, తను సూసైడ్ చేసుకోబోయిందనీ. విజ్ఞ పేరెంట్స్ బబ్లా మీద పోలీసు రిపోర్టు ఇచ్చారు” అనీ చెప్పింది. షాక్ అయ్యాను నేను. బబ్లాతో స్నేహం ఇలా దారి



తీసిందా? అమ్మో, విజ్ఞే ప్లేస్ లో నేనుంటేనో. ఆ ఊహకే ఒళ్లు జలదరించింది. మనసులో భారతీ అంటే మీద మొదటిసారిగా మంచి అభిప్రాయం ఏర్పడింది. ఏదైనా నాకు ఇటువంటి స్నేహం దూరం అవడానికి కారణమయిందని మాత్రమే. అమ్మస్థానం ఆక్రమించుకున్న కోపం అలాగే ఉంది. నన్ను తన గ్రెప్ లో పెట్టేసుకుంది. ఎదురుతిరిగి ఏమీ చెప్పలేని పరిస్థితిలో ఉండిపోయాను. అయితే ఎక్కడా నాకు లోటు లేకుండానే, నాకెటువంటి ఇబ్బంది కలగకుండానే చూసుకునేది. నా మనసుని ఎరిగే తాను ప్రవర్తించేది. కానీ నా మనసుకి మాత్రం దగ్గర కాలేకపోయింది.

ఇలా మా ఇద్దరి మధ్య ఏమాత్రం అనుబంధం పెరగకుండానే కొన్ని సంవత్సరాల కాలం గడిచి పోయింది. నేను నా చదువు పూర్తి అయి, క్యాంపస్ సెలక్షన్ లలో మైక్రోసాఫ్ట్ కంపెనీలో ఉద్యోగం సంపాదించుకోవడం, ఏడాది తర్వాత కంపెనీ వాళ్లు ఆరునెలల ప్రాజెక్టు పనిమీద నన్ను సియాటిల్ కి పంపడానికి నిర్ణయం తీసుకోవడంతో, అంటే అంతకు ముందు సియాటిల్ లోనే ఉద్యోగం చేసేది కాబట్టి, అక్కడ నాకు తన ఫ్రెండ్ ఇంట్లోనే వసతి ఏర్పాటు చేసింది. అమెరికా వెళ్లినా కూడా తన ఆంక్షలు ఏంటి? అక్కడ కూడా నాకు కేర్ టేకర్ లని పెడుతోంది. 'నేను అక్కడ ఉండను. వేరేచోట ఉంటాను.' అన్నా కూడా వీల్లేదని ఖరాఖండిగా చెప్పింది.

నాన్న కూడా "ఇదే మొదటిసారిగా అమెరికా



ఎయిర్ పోర్ట్ లో నన్ను రిసీవ్ చేసుకోవడానికి సుమారు అంటే వయసే ఉంటుంది. అంటే ఫ్రెండ్ మిస్ మాధ్యూ. గులాబీల బొకేతో నాకు స్వాగతం పలికారు. ఇంటికి వెళ్లేటప్పుడు కారులో అంటే గురించి చెబుతూ "తనకి చాలా మంచి స్నేహితురాలనీ, మంచివ్యక్తి అనీ, ఎవరికి సహాయం కావాలన్నా మంచి మనసుతో చేసేదనీ, తను నిలవనీడ లేని సమయంలో తనని ఆదుకుని, తన జీవనోపాధికి ఓ మార్గం చూపించిన దేవత భారతి" అని పొగడడం నాకు చేదుమాత్ర మింగినట్టు అనిపించింది.

వెడుతున్నావు. అక్కడ తెలిసినవారి హెల్ప్ అవసరం కదా! ఆరునెలలేగా. అమ్మ చెప్పిన ఫ్రెండ్ ఇంట్లోనే ఉండు. అన్నీ వారు చూసుకుంటారు." అనేసరికి 'సరే' అనక తప్పలేదు.

ఎయిర్ పోర్ట్ లో నన్ను రిసీవ్ చేసుకోవడానికి సుమారు అంటే వయసే ఉంటుంది. అంటే ఫ్రెండ్ మిస్ మాధ్యూ. గులాబీల బొకేతో నాకు స్వాగతం పలికారు. ఇంటికి వెళ్లేటప్పుడు కారులో అంటే గురించి చెబుతూ "తనకి చాలా మంచి స్నేహితు రాలనీ, మంచివ్యక్తి అనీ, ఎవరికి సహాయం కావాలన్నా మంచి మనసుతో చేసేదనీ, తను నిలవనీడ లేని సమయంలో తనని ఆదుకుని, తన జీవనోపాధికి ఓ మార్గం చూపించిన దేవత భారతి" అని పొగడడం నాకు చేదుమాత్ర మింగినట్టు అనిపించింది.

అర్థమయింది. అయితే నేను ఎవరినో?!

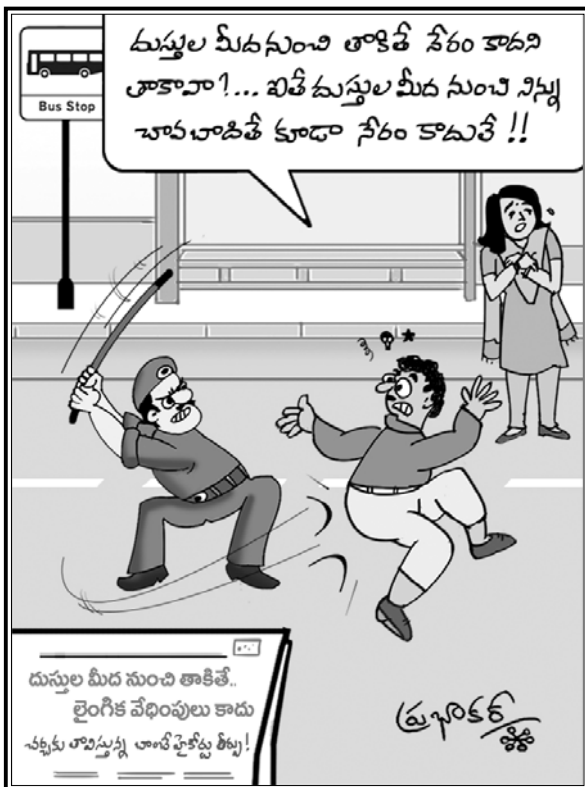
అంటే చేసుకున్న పెళ్లి ద్వారా ఏర్పడిన నాతో బంధుత్వం బహుశా మిస్ మాధ్యూకి చెప్పలేదు కాబోలు అనిపించింది. నేను కూడా చెప్పకూడదనే నిర్ణయించుకున్నాను.

అది మరీ పెద్ద ఇల్లు కాదు కానీ రెండు బెడ్ రూమ్ లూ, హాల్ లూ, కిచెన్ ఉన్న ఒక ప్లాట్. అన్నీ అనువుగా చక్కగా అమర్చుకుంది మాధ్యూ. భారతీ అంటే ఉన్న రోజులలో ఇద్దరు కలిసి ఉండేవారట. ఇప్పుడు ఈవిడ ఒకరే ఉంటున్నారు. అంటే వాడుకున్న రూమ్ లో నాకు వసతి ఏర్పాటు చేసింది. తనని మాధ్యూ అనే పిలవమని చెప్పింది. స్నానం చేసి ఫ్రెష్ అయి రాగానే, వేడిగా ఇడ్లీలు, చట్నీ ఉన్న ప్లేట్ అందించింది. ఆ టిఫిన్ చూసి నేను ఆశ్చర్య పోతోంటే, "ఇవన్నీ భారతి దగ్గర నేర్చుకున్నాను. అంతేకాదు, కొంచెం తెలుగుకూడా వచ్చు నాకు." అంటూ అమెరికన్ ఇంగ్లీషు యానలో 'ఇడిలీ బావుందా?' అని అడిగేసరికి నాకు నవ్వు ఆగలేదు.

మర్నాడు తన కారులో నన్ను ఆఫీసుకి తీసుకువెళ్లి, "అయిపోగానే ఫోన్ చేస్తే వచ్చి పిక్ అప్ చేసుకుంటాను. కాస్త అలవాటయితే ఆఫీసు బస్సులో వెళ్తావ్చు" అంటూ దింపి వెళ్లింది. నెమ్మదిగా ఆఫీసు పనికి, అమెరికా వాతావరణానికి అలవాటు పడ్డాను. మాధ్యూకి ఇంటి పనులు, వంటపనులలో చేతనైన సాయం చేస్తూండేదాన్ని. అంటే ఫోన్ చేసి నా యోగక్షేమం అడిగినప్పుడల్లా ముక్తసరిగా మాట్లాడే దాన్ని. ఆరునెలలు అనుకున్న నా ప్రాజెక్టు పని మరో ఏడాది కాలం పొడిగించారు.

మాధ్యూ, నేనూ మాట్లాడుకునే మాటల మధ్యలో తను తరచు అంటే ప్రసక్తి తీసుకువచ్చేది నాకు ఆ మాటలు ఇష్టంలేక దాటేసేదాన్ని.

ఒకరోజు మాధ్యూ దూరపు బంధువు ఎవరో చనిపోతే, వేరే ఊరికి వెళ్లింది. ఇంట్లో నేను ఒక్కడాన్నే. త్వరగా భోంచేసి పడక ఎక్కేసాను. కానీ, ఎంతకీ నిద్ర పట్టకపోయేసరికి, ఏదైనా బుక్ చదువుదామని బుక్ షెల్ఫ్ తలుపు తీసాను. తెలుగు,



ఇంగ్లీషు నవలలు వరుసలో నీట్గా సర్దిఉన్నాయి. ఆ బుక్స్ ఖరీదీ అంటే అని మాధ్యమ చెప్పింది. అంటే వస్తువులు చాలానే వదిలేసిందట ఇక్కడ. తెలుగు నవలల్లో నుంచి చేతికి వచ్చిన ఓ బుక్ తీసుకుని పేజీలు తిప్పుతూ హాల్లోకి వచ్చాను. ఆ పుస్తకం మధ్యలో నుండి కొన్ని ఫోటోలు మరేదో కాగితం జారి కిందపడ్డాయి. 'అరే.. ఏమిటివి?' అనుకుంటూ వంగాను తీర్చామని. ఆశ్చర్యం. అవి నా ఫోటోలే. చిన్నప్పుడు తీసిన ఫోటోలు నుంచి, అమ్మ చనిపోయే ముందు దాకా తీసిన ఫోటోలు రకరకాల ఫోజులతో ఉన్నాయి. ఇవేంటి ఇక్కడ ఉన్నాయి? బహుశా అమ్మ భారతి అంటికి వంపి ఉంటుంది అనుకుంటూ, కిందపడిన పేపర్ కూడా తీసాను. అది ఏదో ఉత్తరం అనుకుంటాను. ఒకరి ఉత్తరాలు చదవడం సభ్యత కాదనిపించి తిరిగి ఆ బుక్ లో పెట్టేయబోతూ ఆ చేతివ్రాత చూసి అరే! ఇది అమ్మ దస్తూరి నాకు బాగా గుర్తు. అమ్మ ఏదో లెటర్ రాసి నట్టుంది. సభ్యత మాట పక్కన పెట్టి అందులో ఏం రాసిందో అనే కుతూహలంతో అక్కడే నేల మీద కూర్చుండిపోయి చదవడం మొదలెట్టాను.

"ప్రియ నెచ్చెలి భారతికి,

ఎందుకో నీకు ఉత్తరమే వ్రాయాలనిపించింది.. ఇలా అక్షరాల రూపంలో నీ కనులలోనూ, మనసులోనూ స్థిరంగా ఉండిపోవాలని. ఎన్నాళ్లు అయిందే మనం లెటర్స్ రాసుకున్నీ. ఫోన్లు వచ్చాక మాట్లాడుకుంటున్నాం కానీ, ఏదో అడ్డుగోడ కట్టినట్లే ఉంటుంది ఆ మాటల మధ్య. ఇప్పుడు నేను రాయబోయే సంగతులు చెప్పడానికి నాకు గొంతు పెగలదు. వీడియోకాల్ చేసినా నీ కళ్లలోకి చూస్తూ మాట్లాడలేను. అందుకే ఇక్కడ నా మనసు విప్పుతున్నాను. ముందుగానే నిన్నో కోరిక కోరుతున్నాను. కాదనకు. కాదంటే నా మీద ఒట్టే గుర్తుంచుకో.

త్యాగమూర్తి అనే బిరుదు నీకు సరిగ్గా సరిపోతుంది. నాకోసం నీ జీవితం త్యాగం చేశావు. నువ్వు కోరుకున్న శేఖర్ ని నేను ఇష్టపడుతున్న సంగతి తెలుసుకుని శేఖర్ ని ఒప్పించి తనని నాకు జతచేశావు. మీరిద్దరూ ఒకటి కావాలనుకుని చేసుకున్న బాసలు నాకు తెలికుండా చేసి, ఒంటరిగా మిగిలిపోయావు. ఆ తర్వాత ఈ సంగతి తెలిసి, నిన్ను అన్యాయం చేసానని ఎంతబాధ పడ్డానో. నా మనసుకే తెలుసు. మనసుపడ్డ మిమ్మల్ని ఇద్దరిని మళ్లీ ఒకటి చేయడం కోసమే కాబోలు దేవుడు నాకో దారి చూపించాడు. త్వరలోనే తన దగ్గరకు వచ్చేయ మన్నాడు. లంగ్ కాన్ఫర్. అన్ని స్టేజీలు దాటిపోగా చివరి స్టేజీకి వచ్చేశాను. అందుకే నిన్ను నా కోరిక తీర్చమని అడుగుతున్నాను. కాదనకు. శేఖర్ తో పాటు నీకు దీపూ బాధ్యత కూడా అప్పచెప్పుతున్నాను. దానికి మా ఇద్దరి గారాబం కొంత మొండితనాన్ని ఇచ్చింది. ఆడింది ఆట పాడింది పాట అయింది. చదువు

మీద శ్రద్ధ తగ్గింది. స్నేహాలు పెరిగిపోతున్నాయి. కాదంటే బాధ పడుతుందని అడిగినంత డబ్బులు ఇచ్చేస్తున్నాం. దాంతో డబ్బు విలువ కూడా తెలీదం లేదు. నా ఆరోగ్యం పూర్తిగా దిగజారిపోవడంతో దీపూ మీద ఎక్కువ కాన్ఫంట్రిషన్ చేయలేకపోయాం నేను, శేఖర్. ఈ బాధ్యతలు నువ్వే తీసుకోవాలి. నీ పెంపకంలో దీవు క్రమశిక్షణతో పెరగగలదని నాకు పూర్తి నమ్మకం ఉంది. అది మంచి చదువు, సంస్కారంతో పాటుగా ఉన్నత స్థాయిలో ఉండాలనేది నా అభిలాష. దీపూకి అమ్మస్థానంలోకి నా తరువాత నిన్ను తీసుకురావాలని శేఖర్ దగ్గర మాట తీసుకున్నాను. శేఖర్ ఒప్పుకున్నాడు. నువ్వు కూడా ఒప్పుకుని తీరాలి. నా వలన నువ్వు కోల్పోయిన జీవితం తిరిగి నావల్లే పొందాలి. ఇదే నా ఆఖరి కోరిక. నువ్వు నన్ను చూడడానికి వచ్చేసరికే నేను వెళ్లి పోయింటాను. రోజుల్లోకి వచ్చేసాను. ఇదే నేను నీకు చెప్పదలచుకున్న ఆఖరిమాటలు. ఉంటాను ఇక.

ఎప్పటికీ నీ ప్రియ నెచ్చెలి.. నీ సుధ."

ఉత్తరం ఆసాంతం చదివాక. నా కంటివెంట ధారాపాతంగా ఆశ్రువులు తెలికుండానే కారసాగాయి. ఒకప్పుడు స్నేహితురాలి కోసం తన ప్రేమని త్యాగం చేసి, ఇప్పుడు అదే నెచ్చెలి ఆఖరి కోరిక మేర నాన్నని పెళ్లి చేసుకుని, అది కూడా కేవలం నా కోసం, నా ఉన్నతి కోసం నేను పెడతోవ పడకుండా నా బాధ్యత తీసుకున్న భారతి అంటే. తన జీవితంలో తన ఎదుగుదలని కాదనుకుని, నా ఎదుగుదల కోసం

నన్నింత స్థాయికి తీసుకు రావడానికి నా వెన్నంటి ఉండి, నేను ఎంత ఈసడించుకున్నా ఎదిరించి మాట్లాడినా, అమ్మలా కాకపోయినా, ఒక మనిషిగా కూడా చూడక పోయినా తను మాత్రం నన్నెంతో ప్రేమించి, అభిమానిస్తే...

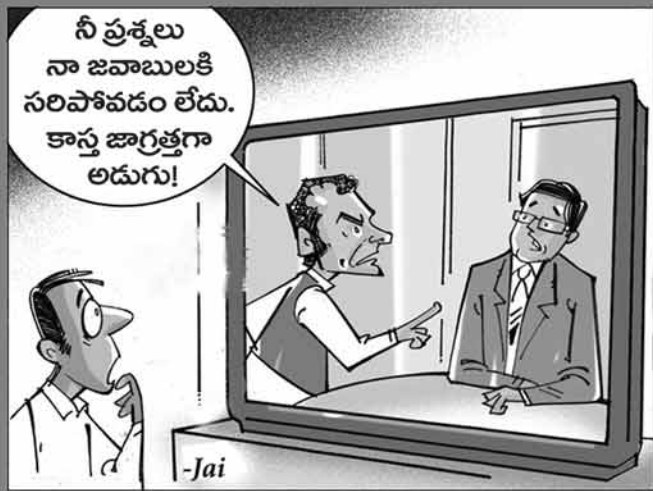
భగవంతుడా! నేను ఎంత తప్పు చేసాను. అంటేని. కాదు కాదు, అమ్మే నా కన్నతల్లి తాను మరణించినా, తన స్థానంలోకి తిరిగి అమ్మనే తీసుకువచ్చింది. ఇన్నాళ్లూ గ్రహించలేకపోయాను. ఆ త్యాగమూర్తి పాదాలు నా అశ్రువులతో కడిగి క్షమాపణలు అడగాలి. ఇన్నాళ్లూ కడుపున కంటేనే అమ్మ అవుతుంది అనుకున్నాను కానీ,

కనకపోయినా ఇలా కంటికి రెప్పలా కాచుకొనేదీ.. ఇలాంటి అమ్మలేనిదే నాకు అస్తిత్వమే లేదని నిరూపించిన ఈ అమ్మ. ఎన్ని జన్మలకైనా ఈ అమ్మే కావాలి నాకు. కంటివెంటి కారిపోతున్న కన్నీటిని తుడుచుకుని వెంటనే అమ్మని చూసేయాలనే ధృఢ నిశ్చయంతో అమ్మకి, నాన్నకి నా దగ్గరకి రావడానికి విమానం టికెట్లు బుక్ చేసేసాను. ఇదిగో ఇంకా సేవట్లో అమ్మ గుండెలో గువ్వపిట్టలా దూరిపోతాను.

"దీపూ! దీపూ.." పిలుపుతో కళ్లు తెరిచి ఈ లోకంలోకి వచ్చాను. ఎప్పుడు ఫ్లేట్ లాండ్ అయిందో మళ్లీ స్టేట్స్ గమనించనేలేదు. ఇంతసేపూ నా ఊహ ప్రపంచంలో ఉన్న అమ్మ ఇప్పుడు నా కంటికిదురుగా కనపడేసరికి, అమ్మ పాదాల మీద పడి క్షమించమని అడగాలా? గుండెలో గువ్వలా దూరిపోవాలా? అనేది తేల్చుకోలేకపోయాను.

ప్రేమపూర్వకమైన చిరునవ్వుతో అమ్మ తన రెండు చేతులా చాచి పిలిచేసరికి ఉద్వేగంతో ఒక్క ఉదుటన అమ్మ బాహువులలో ఇమిడిపోయి, "అమ్మా", "అమ్మా" అర్తిగా పిలుస్తూ, దారి తప్పిన లేగదూడ తిరిగి తల్లిని చేరి ఎలాంటి అనుభూతి పొందుతుందో అలాగ. నేను కూడా తన గాఢ పరిష్కంంలో ఇన్నాళ్లూ దూరం చేసుకున్న అమ్మ ప్రేమామృతాన్ని తనివితీరా రుచి చూసాను. ఈ అమ్మ లేనిదే నాకు అస్తిత్వమే లేదని తెలుసుకున్నాను. ★





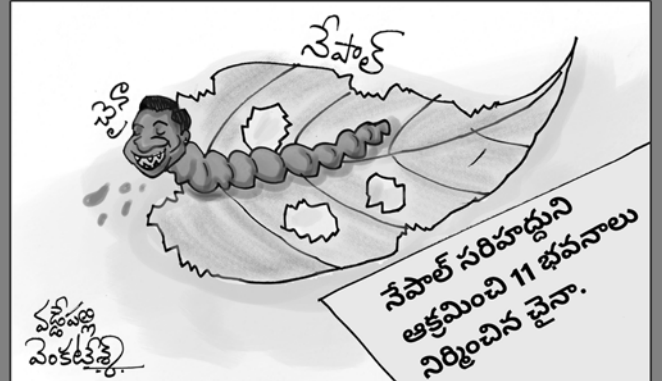
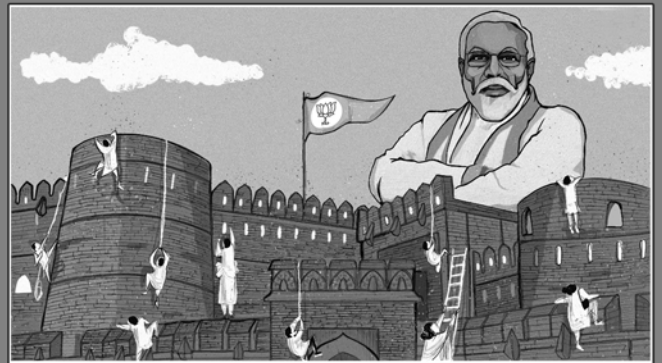
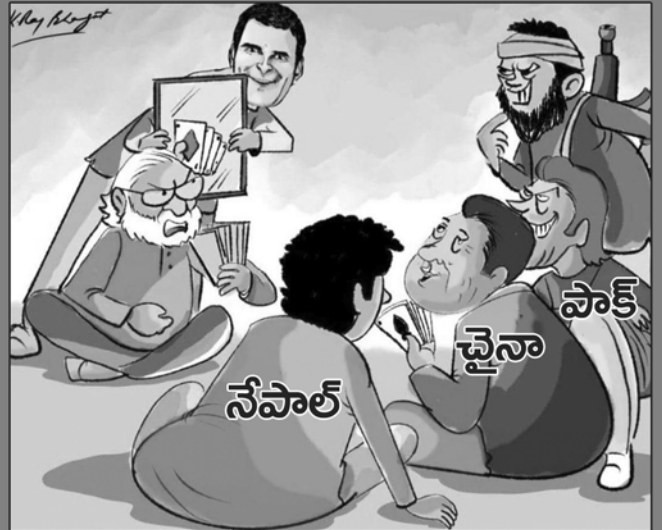
రాహుల్ పాదం అని అనొద్దు

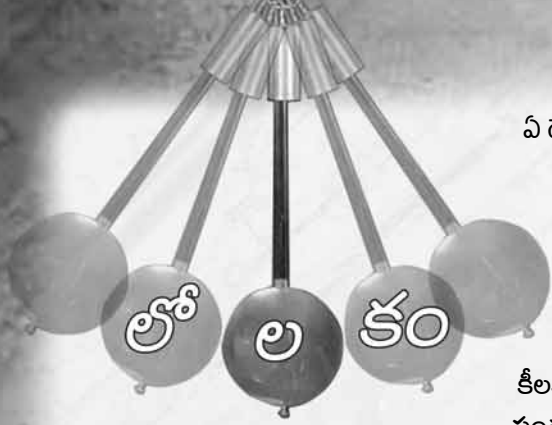
‘ది గ్రేట్’ల సరసన చేర్చాల్సిన ఘనుడు రాహుల్ గాంధీ. ఆయన సొంత పార్టీ తరపున ప్రచారానికి వెళితే ఓట్లు రాలవని ఒక గట్టి నమ్మకం ఉండేది. రాహుల్ కి తన మన అన్న భేదం కూడా లేదు. ఆ మధ్య కాంగ్రెస్ తో పొత్తెట్టుకున్న పార్టీకి ప్రచారం చేసినా, అలాగే అయింది. ఇప్పుడు ఆ నమ్మకానికి ఇంకొక నమ్మకం కూడా జోడయ్యేలా ఉంది. ఇది మాత్రం కాంగ్రెస్ నాయకుల వెన్నులో వణుకు పుట్టించే నమ్మకమని మనమంతా అంగీకరించాలి. ప్రచారానికి వెళితే ఓట్లు రాకపోవడంతో పాటు, అక్కడ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు ఉంటే, అవి కూడా రిపీమని రాలిపోతాయి. సూక్ష్మంగా చెప్పాలంటే రాహుల్ గారు దయచేస్తే ఓట్లు రాలవు, ప్రభుత్వాలు రాలిపోతాయి. పుదుచ్చేరి లేదా పాండిచ్చేరి అనుభవం ఈ భారతజాతికి తెలియచెబుతున్నది ఇదే కదా!

అసలు రాహుల్ పుదుచ్చేరి పర్యటనే ఒక పసందైన యాత్రా చరిత్రగా చరిత్రలో మిగిలిపోవలసిన అవసరం ఉంది. తొందరలోనే అసెంబ్లీ ఎన్నికలు జరగబోతున్నాయి కాబట్టి, ఆయన అక్కడ ప్రచారానికి శ్రీకారం చుట్టడానికి వెళ్లారు. రెండురోజులు ఉన్నారు. అయినా, ఈ మధ్య రాహుల్ జనానికి మరీ సన్నిహితం కావాలనుకుంటున్నారు. లోక్ సభలో చటుక్కున మోదీని వాటేసుకోవడం దానిని వ్యక్తీకరించడానికే! ఇప్పుడో! పర్యటనలో భాగంగా భారతీదాసన్ యువతుల కళాశాలకి వెళ్లారు. ఒకమ్మాయి వచ్చి ఆటోగ్రాఫ్ అడిగింది. ఆపై హాగ్గో మరి అంది, చిన్న పిల్లలా. చక్కని నీలం రంగు టీషర్ లో, నల్ల ప్యాంట్ లో ఉన్న రాహుల్ ఆ బాలిక చిరు కోరికను వెంటనే ఆమోదించి, ఆమెకు కూడా ఉదారంగా ఓ హాగ్ మంజూరు చేసి సంతోషపెట్టారు. దీనికే జనం ఆశ్చర్యపోతే ఎలా! ఇంతకు మించిన రసవత్తర ఘట్టం చోటుచేసుకుంది.

పీఠం పోకముందు ముఖ్యమంత్రి వి. నారాయణస్వామి తమ ప్రియతమ నేతను ముత్తయ్యాలేపేట అసెంబ్లీ నియోజకవర్గానికి తీసుకువెళ్లారు. అక్కడే సోలైసగర్ అనే జాలరీపేట ఉంది. అక్కడి జనంతో మాటామంతి ఏర్పాటు చేయించారు. ఈ ముఖ్యమంత్రి తుపానప్పుడు కూడా మా ముఖం చూడలేదు అని ఓ పెద్దావిడ వీరావేశంగా ఆరోపించిందక్కడ. రాహుల్ కు తమిళం రాకపోవడం మంచిదైంది. అదే అదనుగా తీసుకుని నారాయణస్వామి ఆ పెద్దావిడ మాటలని తర్జుమా చేశారు. తుపానప్పుడు నేను అందించిన సేవా కార్యక్రమాలని ఎన్నటికీ మరచిపోలేమని ఆవిడ కితాబు ఇస్తోందని చెప్పేశారు. ఇక్కడ రాహుల్ కు తమిళం తెలియకపోవడం ఎంత వరమో, ఆ పెద్దావిడకి ఇంగ్లీష్ తెలియకపోవడం కూడా నారాయణస్వామి పాలిట గొప్ప వరమే. కానీ ఈ సన్నివేశం భారతదేశం మొత్తం వీక్షించింది. రెండ్రోజుల్లో ముఖ్యమంత్రి పదవి పోతున్నంత మాత్రాన అధినాయకుడికి ఇంతగా అబద్ధాలు చెప్పాలా? ఇంత మోసం చేయాలా? ఇవే ప్రశ్నలు ఇప్పుడు! ఎన్ని చెప్పినా రాహుల్ ఫిబ్రవరి 17న పుదుచ్చేరి వెళ్లడం, 22వ తేదీ కల్లా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం కుప్పకూలడం జాలీ దయా బొత్తిగా లేని విధి విన్యాసమే కదా!

పదిహేను స్థానాలు ఉంటేచాలు నారాయణస్వామి ముఖ్యమంత్రి పదవి నిలిచేదే. కానీ కొందరిని నారాయణస్వామే తరిమేశారు. ఇంకొందరు నారాయణస్వామి ఆరళ్లు భరించలేక వాళ్లే నిష్క్రమించారు. ఇంత చిన్న రాష్ట్రంలో కూడా ప్రభుత్వాన్ని నిలుపుకోలేని, సొంతంగా అధికారంలోకి రాలేని కాంగ్రెస్, దీనికంతకూ కారణం బీజేపీయే అని ఆరోపించడం అంటే ఆడలేక మద్దల ఓడు అన్న చందంగా లేదా?





అలనాటి పాలకులు ఎలాంటి చిహ్నాలు ఎంచుకునేవారు? అందులో సౌందర్యదృష్టి వంటి వాటి కంటే స్ఫూర్తి, పరంపర, విశ్వాసాలు వంటివే ప్రభావితం చేసినట్లు గమనించగలం. ఉదాహరణకి ఎనుగు చిహ్నం. ఎనుగు శక్తికి, విజ్ఞతకి ప్రతీకగా ఉంటుంది. ఎనుగు చిహ్నాన్ని చిముక శాతవాహనుడు తన నాణేల మీద ముద్రించాడు. ఆయన వారసుడు శాతకర్ణి కూడా అదే కొనసాగించాడు. అసలు శాతవాహనుల కాలం నాటి ప్రతి నాణెం మీద ఆ గుర్తు ఒక్కటే స్థిరంగా కనిపిస్తుంది. చిముకునికి ముందు



బొమ్మ 1: కోటలింగాలలో ఇతర గుర్తులు సహా దొరికిన ఎనుగు చిహ్నం కలిగిన నాణెం.

పాలించిన ఐదుగురు స్థానిక పాలకులలో ఎవరూ ఎనుగును ప్రధాన చిహ్నంగా స్వీకరించలేదు. ఆ ఐదుగురి పేర్లు - గోబద, నారన, కామవ్యాస, సిరివ్యాస, సామగోప. వీరంతా కోటలింగాల కేంద్రంగా పాలించినవారే. వీరు వెలువరించిన నాణేల మీద వేరే చిహ్నాలు ఉన్నాయి. అవి కూడా ప్రత్యేకత, పరంపరకు సంబంధించినవే. గోబద, కామవ్యాస, సామగోప అనే పాలకులు వృషభ చిహ్నాన్ని ఎంచుకున్నారు. అయితే ఇది ప్రధాన చిహ్నం కాదు. నారన సింహం చిహ్నాన్ని నాణేల మీద (బొమ్మ-1) ముద్రించాడు. శాతకర్ణి ఎనుగు, సింహం- ఈ రెండు చిహ్నాలను కూడా నాణేల మీద అచ్చు వేయించాడు. ఇతడే తరువాత కోటలింగాల నుంచి విడుదల చేసిన నాణేల మీద కొత్త గుర్తును ముద్రించినట్లు గమనించవచ్చు. అదే- శ్రీవత్సవ. ఇది మోటుగా ఉన్న లంగరు(యాంకర్) ఆకృతిలో ఉంటుంది.

ఎనుగు చిహ్నం సరేసరి. అది తన వంశంలోని పూర్వీకుడు ఎంచుకున్న గుర్తు. తన ముందువారు,

ఏ దేశానికైనా ఒక పతాకం ఉంటుంది. కరెన్సీ ఉంటుంది. వాటి మీద తప్పనిసరిగా చిహ్నాలు లేదా గుర్తులు ఉంటాయి. ఇది ఇవాళి దేశాలకే సంబంధించినది కాదు. మన సుదూర గతంలో కనిపించే రాజవంశాల వారికి ప్రత్యేకంగా పతాకాలు ఉన్నాయి. ఏ రాజ్యానికి ఆ రాజ్యం నాణేలు విడుదల చేసేది. వాటి మీద వివిధ చిహ్నాలు ఉన్నాయి. పతాకాల గురించి చదువుకోవడమే తప్ప, అవి లభించిన దాఖలాలు లేవు. అది ఇక్కడ అప్రస్తుతం కూడా. కానీ నాణేలు ఆయా వంశాల, పాలకుల చరిత్ర నిర్మాణంలో కీలకంగా ఉంటాయి. అందుకే వాటి మీద కనిపించే చిహ్నాల గురించి అధ్యయనం ప్రాధాన్యం సంతరించుకుంది. చిహ్నం అనే మన భాషా పదం సింబల్ అన్న ఆంగ్లపదం నుంచి వచ్చింది. అది కూడా ఇంగ్లీష్ వాళ్ల సొంతం కాదు. సింబోలన్ అనే గ్రీకు పదం దాని మాతృక.

తరువాతి వారు కూడా ముద్రించారు. శాతకర్ణి సింహాన్ని దానికి జోడించాడు. తరువాత శాతకర్ణి శ్రీవత్సవ కూడా ఎందుకు తీసుకున్నట్లు? నాడు విజేతలూ, పరాజితులూ మధ్య ఉండే కొన్ని పద్ధతుల కారణంగా శాతకర్ణి శ్రీవత్సవ గుర్తును స్వీకరించాడా? ఇక్కడే కొన్ని ఆసక్తికరమైన అంశాలు (బొమ్మలు- 3-6) ఉన్నాయి.

చిముకుడు తన రాజ్యాన్ని పశ్చిమం నుంచి

ఇదొక ప్రాంతం పేరు. చిముకుని సోదరుడు, వారసుడు కృష్ణ తమ రాజ్యాన్ని ఇంకాస్త విస్తరించాడు. నాసిక్ గుహలలో ఆయన వేయించిన శాసనాన్ని పురావస్తు పరిశోధకులు కనుగొన్నారు. ఇది కూడా కోటలింగాలకు 684 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉంది. శాతకర్ణి వేయించినదే శాసనం ఒకటి సాంచి వద్ద కనుగొన్నారు. ఇది కోటలింగాలకు 733 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉంది. చిముకుడు, శాతకర్ణి వేయించిన

గుర్తులలో ఆధారాల

ఉత్తరానికి విస్తరించాడు. పాలకునిగా తన పదహారవ ఏట ఆయన వేయించిన ఒక శాసనం కర్ణాటకలోని సన్నతి అనే చోట లభించింది. కనగనహళ్లి స్తూపం వద్ద తవ్వకాలు జరుపుతున్నప్పుడు బయటపడినది అదే. చిముకుని రాజధాని కోటలింగాలకు ఇది 440 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఇది ఉంది. చిముకునిదే మరొక శాసనం కూడా అక్కడే దొరికింది. దీని మీద 'రాజా సిరి చిముక శాదవాహన నాగరాయ సఖావాపి' (రాజా సిరి చిముక శాదవాహనుడు ఆయన మిత్రుడు నాగరాజు) అన్న అక్షరాలు ఉన్నాయి. కోటలింగాలకు 671 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న జున్నార్ ను కూడా చిముకుడు జయించాడు. అప్పుడు జున్నార్ సింహం గుర్తుతో నాణేలు విడుదల (బొమ్మ-2) చేశాడు.

శాసనాలు మహారాష్ట్రలోని నాన్ ఘాట్ లో కూడా బయటపడ్డాయి. కోటలింగాలకూ, దీనికి మధ్యదూరం 698 కిలోమీటర్లు.

ఇదేమి చెబుతుంది! శాతవాహనులలో మొదటి ముగ్గురు పాలకులు తూర్పు దిశగా రాజ్య విస్తరణకు పూనుకొనలేదు. అయితే మౌర్య వంశీకుడు అశోకుడు కళింగ కోసం దారుణమైన యుద్ధం చేశాడని చరిత్ర చెబుతుంది. తరువాత కళింగరాజ్యాలకు ప్రతిఘటన ఉండదనుకుని ఖారవేలుడు పశ్చిమాన ఉన్న శాతవాహన రాజ్యం మీదకు దండును పంపడానికి సాహసించి ఉండవచ్చు. ఖారవేలుడు శాతకర్ణి సమకాలికుడు. ఖారవేలుడు వేయించినదే హాథిగుంపా శాసనం. దీనిని 1825లో కనుగొన్నారు. చరిత్ర



బొమ్మ 2: జున్నార్ ప్రాంతంలోని నాసిక్ లో దొరికిన నాణెం. ఈ చిహ్నం స్థానికంగా ప్రఖ్యాతి గాంచిన జున్నార్ సింహానికి గుర్తు. ఇక్కడ ఒక ఆలయంలో భారీ సింహం ప్రతిమ ఉంది.



బొమ్మ 3: ఎనుగు చిహ్నం ఉన్న శాతకర్ణి వంశీకుల కాలం నాటి నాణెం. ఇది ఎక్కడ లభ్యమైందో తెలియదు. ఒక్క గుర్తే ఉంది.

నిర్మాణంలో ఎంతో ప్రాధాన్యం ఉన్న ఈ శాసనం గురించి కన్నింగ్‌హమ్ అనే చరిత్రకారుడు 1877లో కూలంకషంగా చర్చించాడు. హాథిగుంపా శాసనం వైనగంగ తీరంలో ఉంది. ఇది కోటలింగాలకు 227 కిలోమీటర్లు. తాను శాతకర్ణిని జయించానని ఖారవేలుడు ఏ సందర్భంలోనూ చెప్పుకోకపోయినా, అతడి దండయాత్రకు ప్రతీకారంగా శాతకర్ణి ఖారవేలుని ఓడించి ఉండవచ్చు. ఇక్కడే శ్రీవత్సవ గుర్తుకు సంబంధించిన ఒక ఆధారం దొరుకుతుంది. హాథిగుంపా శాసనం మీద శ్రీవత్సవ గుర్తు కనిపిస్తుంది. దాని పక్కనే స్పస్తిక్ గుర్తు కూడా (బొమ్మ 7) ఉంటుంది.

పురాతన కాలంలో యుద్ధంలో గెలిచిన పాలకుడు, ఓడిన రాజ్యానికి చెందిన నాణేల మీద తన చిహ్నాన్ని ముద్రించే విధానం ఉండేది. ఇది విజయసూచకంగా చేసే పని అని వేరే చెప్పకూడదు. ఇలాంటి ఉదాహరణలు చాలా ఉన్నాయి కూడా. నహపాణుని నాణేల మీద గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి తన చిహ్నాన్ని ముద్రించాడు. తన పేరును, కుటుంబ నామాన్ని కూడా చిహ్నంతో పాటు ఆయన



బొమ్మ 5: శ్రీవత్సవ గుర్తుతో, (పైన) ఏనుగు గుర్తుతో ఉన్న శాతకర్ణి కాలం నాటి నాణెం. ఒక్క శాతకర్ణి కాలం నాటి నాణేల మీద తప్ప కోటలింగాలలో దొరికిన మరే ఇతర నాణెం ఈ రెండు గుర్తులతో లేదు.



బొమ్మ 6: స్పస్తిక్ గుర్తుతో ఉన్న శాతకర్ణి నాణెం. ఏనుగు గుర్తు కూడా కనిపిస్తుంది. శాతవాహన వంశీకుల కంటే ముందు కోటలింగాల నుంచి రాజ్యమేలిన వారు విడుదల చేసిన నాణేల మీద స్పస్తిక్ గుర్తు సాధారణంగా ఉంటుంది.

ఎన్నో ఉన్నాయి.

మళ్ళీ శ్రీవత్సవ చిహ్నం దగ్గరికి వద్దాం. శాతవాహన వంశీకుల కాలం నాటి నాణేల మీద ఈ చిహ్నం అదపాదపా కనిపిస్తుంది. పెద్దబంకూరు లభ్యమైన నాణేలు ఇందుకు ఉదాహరణ. అన్ని దొరికినా శ్రీవత్సవ గుర్తుతో నాణెం దొరకలేదు. ఈ ఊరు చిముకుని తరువాతి పాలకుల హయాంలో ఒక ప్రముఖ కేంద్రమై ఉండాలి (బొమ్మ 7). ఇదే గుర్తు కలిగిన నాణేలు మెదక్ జిల్లా సంగారెడ్డిలో కూడా దొరికాయి.

అరుదుగానే అయినా అసలు శ్రీవత్సవ గుర్తు శాతవాహనుల నాణేల మీద ఎలా కనిపించింది? మద్రాస్ పురావస్తు ప్రదర్శనశాలలో ఉన్న 6000 నాణేలను, హైదరాబాద్ పురావస్తుశాలలోని 38,000 నాణేలను చరిత్రకారుడు రామారావు అధ్యయనం చేశారు. వాటిలో ఒక్కదాని మీద కూడా శ్రీవత్సవ గుర్తులేదు. పెద్దబంకూరులో పురావస్తు పరిశోధకుడు డాక్టర్ వీవీ కృష్ణశాస్త్రి నాయకత్వంలో తవ్వకాలు జరిపినప్పుడు 3,700 నాణేలు బయటపడినాయి. ఒక్క నాణెం మీద కూడా శ్రీవత్సవ గుర్తు లేదు. కానీ తెలంగాణ ప్రాంతంలో దొరికిన నాణేలలో స్పస్తిక్ గుర్తు కొన్నింటి మీద ఉంది. అక్షరాలు లేని కొన్ని నాణేల మీద ఈ గుర్తు మాత్రమే ఉంది. హైదరాబాద్ పురావస్తు ప్రదర్శనశాలలోని నాణేల ఫోటోలలో ఒకదాని మీద మాత్రం శ్రీవత్సవ గుర్తు కనిపిస్తుంది. శాతవాహన రాజ్య విస్తీర్ణాన్ని సూచించే పటాన్ని గమనిస్తే కళింగ పాలకులను వారు ఓడించి రాజ్య విస్తరణ చేసినట్టు తెలుస్తుంది.



డా॥ దేమె రాజారెడ్డి, స్యూరొ సర్జన్, అపోలో

నిజమే, చరిత్ర నిర్మాణంలో కొన్నింటికి లంకె కుదరదు. మరింత పరిశోధనతో మాత్రమే తెగిన ఆ అంతఃసూత్రాన్ని కనుగొనగలం. చిహ్నాలు కూడా అంతే. కార్తీకేశ్వర అనే చరిత్రకారుని అభిప్రాయం ప్రకారం శ్రీవత్సవ ఒక మత చిహ్నం. అది మహావిష్ణువుకు ప్రతీక. కానీ ఇలాంటి అభిప్రాయానికి తావు లేదన్న వాదనా ఉంది. ఎందుకంటే ఖారవేలుడు జైన మతస్థుడు. అదే కాదు, శాతవాహనుల తరువాత రాజ్యాలు చేపట్టిన బొద్దులు, జైనులు, వైదిక



బొమ్మ 7: శ్రీవత్సవ గుర్తుతో పెద్దబంకూరులో దొరికిన రెండు నాణేలు.

ధర్మావలంబీకులు శ్రీవత్సవ గుర్తును ముద్రించారు. శాతవాహనులు ఏనుగు బొమ్మ లేకుండా ఒక్క నాణెం కూడా విడుదల చేయలేదని అర్థమవుతుంది. ఏనుగుతో పాటు స్పస్తిక్, మెదడుకు ఇంత పని పెడుతున్న శ్రీవత్సవ ఆ నాణేల మీద ఏనుగు చిహ్నం తరువాతి స్థానంలోనే ఉంటాయి. ఒక ప్రాంతాన్ని గెలిస్తే ఆ ప్రాంతానికి గౌరవనీయమైన లేదా మరొక ప్రాధాన్యం ఉన్న ఒక గుర్తును విజేతలు నాణేల ముద్రించడం రివాజు. ఇందుకు చక్కని నిదర్శనం - గుంటూరు జిల్లా చేబ్రోలులో లభ్యమైన శాతవాహనుల నాణేలు. దీని మీద ఒక నౌక చిహ్నం (ఏనుగుతో పాటు) కనిపిస్తుంది. ఇది అక్కడికి సమీపంలో ఉన్న అలనాటి ప్రముఖ రేవు మోటుపల్లిని గౌరవించేదే. ఈ రేవుకి పదకొండో శతాబ్దంలో పాశ్చాత్య నావికుడు మార్కోపోలో కూడా వచ్చాడు. కాబట్టి, శాతకర్ణి నాణేల మీదకు శ్రీవత్సవ గుర్తు రావడానికి కారణం ఖారవేలుని ఓటమే కావచ్చు. అయితే దీనిని మరింత పరిశోధనతో నిగ్గు తేల్చవలసిన అవసరం మాత్రం ఉంది. ★

గుట్టలు



బొమ్మ 4: శాతకర్ణి కాలం నాటి సింహం గుర్తు నాణెం. పక్కన ఉన్నది బొరుసు భాగం. వృత్తాలను పోలిన ఈ గుర్తును ఉజ్జయిని అంటారు. శాతవాహన వంశీకుల అందరి నాణేల మీద బొరుసు వైపు ఈ గుర్తు ఉంటుంది.

వేయించాడు. 1515లో శ్రీకృష్ణదేవరాయలు కళింగ పాలకుడు ప్రతాప గజపతిని ఓడించాడు. కళింగ రాజ్యం నుంచి బాలకృష్ణ ప్రతిమను తెచ్చుకుని హంపిలో తాను నిర్మించిన కృష్ణాలయంలో ప్రతిష్ఠించాడు. 1513-1524 మధ్య రాయలవారు ఏడు పర్యాయాలు తిరుమల కొండకు వెళ్లారు. శ్రీవేంకటేశ్వరుని దర్శించుకున్నారు. ఆలయం వద్ద ప్రతిష్ఠించిన శాసనంలో తన యుద్ధ విజయాల గురించి రాయించాడు. బాలకృష్ణుని ప్రతిమతో రాయలు అనేక నాణేలు విడుదల చేయించాడు. ఇవే నాణేలు హైదరాబాద్ పురావస్తు ప్రదర్శనశాలలో

ఈ జనవరి 26వ తేదీన ఢిల్లీలో హింసాత్మక ఘటనల వెనుక దేశ విచ్ఛిన్నకర శక్తుల కుట్రలు ఒక్కొక్కటిగా బయటపడుతున్నాయి. రైతుల పేరుతో గణతంత్ర దిన వేడుక రోజునే ప్రదర్శనకు దిగడం వెనుక కారణాల దగ్గర నుంచి, ఉద్యమంలో విదేశీశక్తుల పాత్ర ఉందని ఇప్పటికే పోలీసుల విచారణలో బయట పడిన నేపథ్యంలో తాజా పరిణామాలు దీనికి మరింత బలం చేకూర్చేలా ఉన్నాయి.

త్రీ గ లాగితే డొంకంతా కదులుతోంది. టూల్కిట్ కేసును తప్పినకొద్దీ అనేకమంది పేర్లు బయటపడుతున్నాయి. ఈ కేసులో బెంగళూరుకు చెందిన పర్యావరణ ఉద్యమకారిణి దిశారవి (జోసెఫ్), ముంబైకి చెందిన న్యాయవాది నికితా జాకర్, పుణెకి చెందిన ఇంజనీర్ శంతను ములుక్లు అరెస్టయ్యారు. స్వీడన్ పర్యావరణ ఉద్యమకారిణి గ్రెటా థనెర్బర్గ్ సోషల్ మీడియాలో షేర్ చేసిన టూల్కిట్ (గూగుల్ డాక్యుమెంట్)ను ఎడిట్ చేశారని ఈ ముగ్గురు ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్నారు. అందులో ఏం ఉంది? విద్వంసం గురించి ఎలాంటి ప్రణాళిక ఉన్నదో దేశానికి, ప్రపంచానికి కూడా తెలుసు. కానీ పోలీసులు అదుపులోకి తీసుకున్న వీరినే ఈ దేశ యువ నవగళాలంటూ ఒక వర్గం మీడియా ఆకాశానికి ఎత్తేస్తున్నారు. వారి భావ ప్రకటనా స్వేచ్ఛ గురించి పలువురు ఉపన్యాసాలు ఇస్తున్నారు. ఖలిస్తాన్ ఉగ్రవాదులకు అనుకూలంగా మాట్లాడుతున్న వారని ఈ దేశ నవ గళాలని కీర్తించడం ఏమి సబబో అర్థంకాదు. మరొకసారి ఈ దేశ విభజనే ధ్యేయంగా మొదలైనది ఖలిస్తాన్ ఉద్యమం. ఆ ఉద్యమంలో కీలక పాత్ర పోషించిన పీటర్ ఫ్రెడెరిక్కి టూల్కిట్తో సంబంధం ఉన్నట్లు ఢిల్లీ పోలీసులు తాజాగా గుర్తించారు. పీటర్ కరుడుకట్టిన ఖలిస్తానీ మద్దతుదారు భజన్ సింగ్ బిందర్కి సన్నిహితుడు. అంతేకాదు, పీటర్కి పాక్ నిఘా సంస్థ ఐఎన్ఐతో సంబంధాలున్నట్లు కూడా మన నిఘా వర్గాలు గుర్తించాయి. దీనితో జనవరి 26 నాటి ఢిల్లీ హింస

వెనక ఐఎన్ఐ పాత్ర ఉన్నట్లు పోలీసులు అనుమానించక తప్పడం లేదు. టూల్కిట్ వ్యాప్తికి హాప్ట్యాగ్లను రూపొందించడంలో పీటర్ కీలకంగా వ్యవహరించాడు. ఇప్పుడు మోదీని ఈ దేశంలో, కొన్ని విదేశాలలో కొందరు ద్వేషిస్తూ ఉండడానికి ఎలాంటి కారణాలు ఉన్నాయో, అవే కారణాలతో పీటర్ కూడా మన ప్రధాని మీద ద్వేషం పెంచు కున్నాడు. గతేడాది అమెరికాలో మోదీకి వ్యతిరేకంగా రాల్చీ నిర్వహించడం అందుకు సాక్ష్యంగా నిలుస్తుంది. గాంధేయ మార్గంలో, అహింసాయుతంగా ఆందోళన చేస్తున్నామని దబాయస్తున్న ఉద్యమకారులు, రైతు వేషం వేసిన విద్వంసకారుల హక్కుల కోసం విలవిలలాడిపోతున్నవారు ఈ పీటర్ విషయంలో గమనించవలసిన వాస్తవం ఒకటి ఉంది. గతేడాది అమెరికాలో మహాత్మాగాంధీ విగ్రహాన్ని కూల్చిన ఘటనలో పీటర్ పాత్ర ఉన్నట్లు పోలీసులు అనుమానిస్తున్నారు.

దిశారవిని విచారిస్తున్న ఢిల్లీ పోలీసులు కీలక విషయాలు వెల్లడించారు. రైతు నిరసనల్లో హింసాత్మక అల్లర్లు జరిగేలా టూల్కిట్ను ఆ ముగ్గురు షేర్ చేశారని, ఆ లింక్ల మూలాలు ఖలిస్తాన్ వేర్పాటువాదులకు చెందినవని వారు చెబుతున్నారు. నికిత, శంతనులకు ఖలిస్తానీ గ్రూపుతో సంబంధాలున్నాయనీ, దేశ ప్రతిష్టను దెబ్బతీయడం, ఖలిస్తానీ ఉద్యమానికి మళ్లీ జీవం పోసే కుట్రలో వీరు భాగస్వాములనీ పోలీసులు ఆరోపిస్తున్నారు.

గ్రెటా థనెర్బర్గ్తో దిశారవి చేసిన వాట్సాప్



అది కుట్ర

సంభాషణల్లో కూడా కీలక విషయాలు తెలిశాయి. రైతు ఆందోళనలకు మద్దతు వెనుక ఖలిస్తానీ శక్తుల ప్రయోగం ఉందని, దేశద్రోహం సెక్షన్ కింద గుర్తుతెలియని వ్యక్తులపై పోలీసులు ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేసిన సమయంలో గ్రెటా థనెర్బర్గ్తో దిశ వాట్సాప్ సంభాషణ జరిపినట్లు పోలీసులకు ఆధారాలు దొరికాయి. 'టూల్కిట్ వ్యవహారంలో పోలీసులకు సమాచారం ఉంది. మీరు ఏమీ మాట్లాడవద్దు...' అని గ్రెటాతో దిశ వాట్సాప్లో సంభాషించిందని పోలీసులు తెలిపారు.

ఎంబీఏ చదివిన దిశారవి 'ప్రైడే ఫర్ ఫ్యూచర్' పేరుతో 2018లో స్వీడన్కు చెందిన పర్యావరణ ఉద్యమకారిణి గ్రెటా థనెర్బర్గ్ స్థాపించిన సంస్థకు బెంగళూరు చాప్టర్కి వ్యవస్థాపక సభ్యురాలు. ఆ సంస్థ కార్యకలాపాలను భారత్లో ఈమే నిర్వహిస్తున్నారు. 'ప్రైడే ఫర్ ఫ్యూచర్' క్యాంపెయినింగ్లో భాగంగా విద్యార్థులు ప్రతి శుక్రవారం తరగతులను బహిష్కరించి వాతావరణ మార్పులకు వ్యతిరేకంగా ప్రసంగాలు చేయాలని పిలుపునిస్తున్నారు.

రైతుల ఉద్యమానికి మద్దతు కూడగట్టడం కోసం టూల్కిట్ రూపకల్పన వెనక ప్రధాన పాత్ర ఎక్స్ఆర్ (ఎక్స్ట్రీంక్లస్ రెబెలియన్) ఇండియా కార్యకర్తలదేనని పోలీసుల విచారణలో తేలింది. ఇది వాతావరణ మార్పులకు దారితీసే చర్యలపై అహింసాయుతమైన శాసనోల్లంఘన కార్యక్రమాల ద్వారా నిరసనలు తెలిపే ఉద్యమకారుల బృందం. నిందితుల్లో ఒకరైన నికిత ఎక్స్ఆర్లో రెండేళ్ల నుంచి వాలంటీర్గా పనిచేస్తున్నారు. టూల్కిట్తో తనకు సంబంధం లేదు



దిశారవి



నికితా జాకర్



ల 'కిట్'

కానీ, దాని రూపకల్పన కోసం జరిగిన వర్చువల్ సమావేశంలో తాను పాల్గొన్న మాట నిజమేనని నిశితా చెప్పడం అమాయకత్వమే అనుకోవాలా? ఇప్పుడు దేశంలో ఒక వింత వాదన మొదలయింది. వీరంతా ఇరవయ్యేళ్ల వారేనట. కాబట్టి ఇలాయువతను, భావి మేధావులను అరెస్టులు చేసి వేధించడం చూస్తుంటే బాధగా ఉందట. ప్రజాస్వామ్యం ఏమైపోతోందని గుబులుగా ఉందట. అసాంఘిక శక్తులకు హక్కులు, దయ విరివిగా ఒకబోస్తున్న దేశంలో రైతుల ఉద్యమం విషయంలో విదేశీయులు మాట్లాడడం సరికాదని చెప్పేవారు మాత్రం ద్వేషానికి గురి కావడంలో వింతే ముంటుంది?

ఈ అరెస్టులకు దిశారవి తదితరుల సమర్థకులు కొత్త భాష్యాలు చెబుతున్నారు. రైతుల ఉద్యమం గురించి ప్రపంచమంతా ప్రచారం చేయడమే దేశద్రోహమైతే ఆమె కారాగారంలో ఉండడమే మంచిది అంటున్నారు ఆమె న్యాయవాది సిద్ధార్థ అగర్వాల్. భారతీయులు వాస్తవాలను ఏ మాత్రం పట్టించుకోనని వీరి నమ్మకం కాబోలు. ఉద్యమం గురించి ప్రచారం చేసినందుకు అరెస్టు చేశారా? ఖలిస్తానీ మద్దతుదారులతో చేయి కలిపినందుకు అరెస్టు చేశారా అన్న విషయం ఈ దేశ ప్రజలు గ్రహించలేరనే వీరి నమ్మకమా? ఆమె బెయిల్ కోసం ఢిల్లీలోని పటియాలా కోర్టులో వాదించినప్పుడు ఆయన ఈ మాట అన్నారు. ఆమె చేసిన పనులు నేరాలేనన్న సంగతి ఆమెకు తెలుసు, ఈ దేశాన్ని అవకీర్తి పాల్లేయడమే ధ్యేయంగా ఇదంతా జరిగింది కాబట్టి

రిమాండ్ కు ఇవ్వాలని ఢిల్లీ పోలీసులు వాదించారు. కోర్టు ఇదే నమ్మింది. చాలామంది భారతీయులు కూడా ఇప్పుడు ఒక ప్రశ్న వేస్తున్నారు. పర్యావరణం కోసం ఉద్యమాలు చేస్తున్నానని చెబుతున్న దిశ పంజాబ్ రైతులు పర్యావరణ రహితంగా సాగిస్తున్న సేద్యం గురించి ఎప్పుడైనా నోరెత్తారా అని నిలదీస్తున్నారు. పంజాబ్ రైతుల న్యాయమైన హక్కులను అందరూ సమర్థిద్దాం. కానీ వారి బాధ్యతలేమిటో గుర్తు చేయవలసిన అవసరం కూడా ఉంది. పర్యావరణ పరిరక్షణ కోసం ఇంత చిన్నవయసులోనే కంకణం కట్టుకున్న దిశకు పంజాబ్ రైతులు పర్యావరణానికి చేస్తున్న చేటును గుర్తు చేయవలసిన అవసరమే ఎక్కువ. ఇప్పటికీ పంట కోసిన తరువాత తగులబెట్టి విధానాన్ని అపివేయడానికి రైతులు అంగీకరించడం లేదన్న సంగతి దిశకు తెలియదని అనుకోలేం. కానీ కోర్టులో ఆమె తరపు న్యాయవాది చేస్తున్న వాదన- పర్యావరణానికి, సాగుకీ అవినాశావ సంబంధం ఉన్నది కాబట్టి దిశ ఢిల్లీ రైతుల గురించి మాట్లాడవలసి వచ్చిందని చెప్పుకొచ్చారు. కాబట్టి ప్రజలు సత్యం పట్ల చైతన్యం కలిగి ఉన్నామని అనుకోవడం కాదు, చైతన్యాన్ని రాజ్యాంగ బద్ధంగా ప్రదర్శించాలి. అప్పుడే ఇలాంటి శక్తులు ఇన్ని కోట్ల మంది ప్రజలను దబాయించడానికి సాహసించవు. చాయ్, యోగాలను లక్ష్యంగా చేసుకుని కారుకాతలు కూసినా వాటిని పర్యావరణ పరిరక్షణ సూత్రాలుగానే ఈ దేశం నమ్మాలని చెప్పడం విడ్డూరం కాదా? దిశ ఎంత ఘనురూలో న్యాయవాది చెప్పారు. నేరాన్ని మిగిలిన ఇద్దరి (నిశితా, ములుక్) మీదకు తోసేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నది కాబట్టి కస్తడి అవసరమేనని భావించారు. టూల్ కిట్ లో ఉంచిన మార్గదర్శకాలను బట్టి మేం ఎర్రకోట వద్ద రగడ సృష్టించినట్లు అరెస్టయినామని ఎవరూ చెప్పలేదని దిశ న్యాయవాది



శంతన్ ములుక్

వాదించడం కూడా న్యాయవాదులను తప్పదోవ పట్టించే విధంగానే ఉంది.

ఆ టూల్ కిట్ లో పలు కీలక విషయాలున్నాయి. చిత్రం ఏమిటంటే అందులో ఏవీ కూడా పర్యావరణ రక్షణ కోసం ఉద్దేశించినవి కావు. ఉద్యమించమని చెప్పేవి కూడా కాదు. రైతు ఉద్యమం నేపథ్యంలో ఏ ఆందోళనలో ఎవరు, ఎప్పుడు పాల్గొనాలో, దేశంలో జరుగుతున్న విషయాలను ఎలా గోరంతలు కొండంతలుగా ప్రచారం చేయాలో, పథకం ప్రకారం దుష్ప్రచారాన్ని ఎలా వ్యాప్తిచేయాలో వివరించే విషయాలే అందులో స్పష్టంగా ఉన్నాయి. దీని సృష్టికర్త 'పోయెటిక్ జస్టిస్ ఫౌండేషన్' (పీజేఎఫ్)గా పోలీసుల దర్యాప్తులో ఇప్పటికే తేలింది. దీని నిర్వాహకుడు కూడా కెనడాకు చెందిన ఖలిస్తాన్ కార్యకర్త. అతడి పేరు మోధలీవాల్. ఢిల్లీలో విదేశాల్లో చిరకాలంగా భారత వ్యతిరేక కార్యకలాపాలకు పాల్పడుతున్నాడు. ఈ రిపబ్లిక్ దేశ సందర్భంగా కెనడాలోని భారత రాయబార కార్యాలయం ముందు ప్రదర్శన నిర్వహించి భారత్ ను పలు ముక్కలుగా చేయడమే తన లక్ష్యమని బాహుళంగానే ప్రకటించాడు కూడా. అతడి ఆశయాల కోసం ఇక్కడ పనిచేస్తున్నవాళ్లని



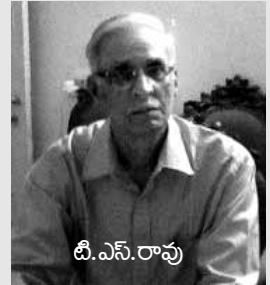
ఏమనాలి?

డిసెంబర్ 6న ఏర్పాటు చేసిన 'ఇంటర్నేషనల్ ఫార్మర్స్ డ్రైక్' అనే వాటాన్స్ గ్రూప్ పైనా పోలీసులు దర్శాపు చేస్తున్నారు. నిజానికి ఢిల్లీలో రైతులు కొనసాగిస్తున్న ఉద్యమంలో హింసను ప్రేరేపించడమే లక్ష్యంగా జనవరి 11న ఖలిస్తాన్ అనుకూల సంస్థ, పీజీఎఫ్ జూమ్ మీటింగ్ నిర్వహించిందని పోలీసులు గుర్తించారు. టూల్కిట్ విధి, విధానాలను నిర్ణయించేందుకే ఈ సమావేశం జరిగినట్లుగా సైబల్ సెల్ అధికారులు తెలిపారు. పీజీఎఫ్ ఏర్పాటుచేసిన ఈ సమావేశంలో దాదాపుగా డెబ్బై మంది పాల్గొన్నట్లుగా తెలుస్తోంది. వీరిలో నికితా జాకబ్, శంతనుములుక్ ఉన్నట్లుగా పోలీసులు ఇప్పటికీ గుర్తించారు. వీరితోపాటు ఇంకా ఎవరు ఈ సమావేశానికి హాజరయ్యారని విచారిస్తున్నారు. టూల్కిట్ కోసం ఉపయోగించిన ఈ-మెయిల్ శంతనుదేవని విచారణలో వెలుగుచూసింది. అంతేకాదు, ధలీవల్ సహచరుడు, కెనడాకు చెందిన పునీత్.. నికితా జాకబ్ను గణతంత్ర దినోత్సవానికి ముందురోజు కలిశాడని, రైతు ఉద్యమంపై సోషల్ మీడియాలో ఒక తుపాను సృష్టించాలని సూచించినట్లుగా పోలీసులు చెబుతున్నారు. ఇదంతా గమనిస్తే ఒక పథకం ప్రకారమే కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఇరుకున పెట్టే ఉద్దేశంతోనే టూల్కిట్ రూపకల్పన జరిగిందన్న బీజేపీ నేతల మాటల్ని కొట్టి పారేయలేం.

నరేంద్రమోడి ప్రభుత్వాన్ని గద్దె దింపడమే పనిగా పెట్టుకున్న కాంగ్రెస్, వామపక్షాలు, మానవ హక్కుల కార్యకర్తలు, కొంతమంది స్వయం ప్రకటిత మేధావులకు ఇవేమీ పట్టకపోవడం గమనార్హం. భారతదేశం మీద తమకు అపారమైన భక్తి ఉందని సమయం వచ్చినప్పుడల్లా ఉపన్యాసాల్లో ఊడరగాట్టే ఈ నాయకులు విదేశీ విచ్చిన్నకర శక్తులు మనదేశంలో పాగా వేయాలని చూస్తున్నా విద్వంసం సృష్టించాలని ప్రయత్నిస్తున్నా ఏమీ పట్టనట్లు ఉంటున్నారు. దిశారవి అరెస్టును ఖండిస్తూ.. ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా గళం విప్పినవారిని కేంద్ర ప్రభుత్వం అన్యాయంగా అరెస్టు చేస్తున్నదంటూ రోడ్లపైకి వచ్చి నిరసనలు తెలుపుతున్నారు. కానీ సచిన్ టెండూల్కర్, లతా మంగేష్కర్, ఇంకా కొందరు ప్రముఖులు దేశానికి మద్దతుగా విదేశీయులు భారత వ్యవహారాలలో కలుగజేసుకోవద్దని సోషల్ మీడియాలో పోస్ట్లు పెట్టినందుకు, వారిపై సీబీఐ విచారణకు ఆదేశించిన మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఒక్క మాట కూడా మాట్లాడరెందుకు? అంటే ఈ దేశంలో విచ్చిన్నకర శక్తులకు ఉన్న స్వేచ్ఛ, దేశాన్ని ప్రేమించేవారికి లేదనుకోవాలా? హింసకోసం కుట్ర వన్నినవారు గాంధీ మార్గంలో ఉద్యమిస్తున్న వారిగా వీరందరికీ అర్థమవుతున్నారు. ఆ హింసను వ్యతిరేకించినవారు హిందూవాదులుగా కనిపిస్తున్నారు. తమతమ రంగాల్లో భారతదేశాన్ని అగ్రస్థానంలో నిలబెట్టిన సచిన్, లతా మంగేష్కర్ వంటి వారిని కూడా మోదీ వ్యతిరేకులు విద్రోహులుగా, సామాజిక సమరసతను చెడగొట్టే వారిగా చూపెట్టే ప్రయత్న చేయడం నీచ రాజకీయాలకు పరాకాష్ట కాదా?



దేశ భద్రత విషయంలో నిరంతరం ముందుండేవారు



డా.ఎన్.రావు

ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్కు డిజిపిగా పనిచేసిన, తిరుమల పవిత్రతకై జరిగిన ఉద్యమానికి నేతృత్వం వహించిన తాళ్లూరి సూర్యనారాయణరావు (డా.ఎన్.రావు) 2021 ఫిబ్రవరి 15న మృతి చెందారు.

డా.ఎన్. రావు కృష్ణా జిల్లాలో జన్మించారు. ఈయనకు ఒక కుమారుడు. ఇద్దరు కుమార్తెలు ఉన్నారు. వీరు గొప్ప మేధావి. గణితంలో దిట్ట. చిన్నప్పటి నుండే ఉపాధ్యాయుడు కావాలని కలలు కన్నారు. తర్వాత ఆయన ఆసక్తి ఐపిఎస్ (ఇండియన్ పోలీస్ సర్వీస్) మీదకి మళ్లింది. విజయవంతంగా ఐపిఎస్ పరీక్షలు రాసి, శిక్షణ పూర్తిచేశారు. మొదట గుజరాత్లో పోస్టింగ్ ఇచ్చారు.

1983లో ఎన్టీఆర్ ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న సమయంలో హైదరాబాద్ సీటీ పోలీస్ కమిషనర్ గా పనిచేశారు. ఆ సమయంలో నగరంలో తరచూ మత కలహాలు జరిగేవి. ఉద్రిక్తతలు నిరోధించి హైదరాబాద్ లో శాంతిభద్రతలను తీసుకురావడంలో డా.ఎన్. రావు కీలక పాత్ర పోషించారు.

పదవీ విరమణ అనంతరం 1996లో జరిగిన ఆర్.ఎన్.ఎస్. తెలంగాణ ప్రాంత సమ్మేళన బహిరంగ సభకు ఆయన ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్నారు. ఆ కార్యక్రమానికి నాటి ఆర్.ఎన్.ఎస్. సర్ సంఘచాలక్ రాజేంద్రసింహ హాజరయ్యారు. డా.ఎన్.రావుకి జన్మతః ధార్మికభావాలు మెండు. చాలాకాలం హైదరాబాద్ శృంగేరిశాఖకు ధర్మకర్తగా ఉన్నారు.

2005లో తిరుమల తిరుపతిలో అన్యమత ప్రచార సంఘటనలు స్వామివారి భక్తుల్లో ఆందోళనలు కల్గించాయి. ఈ నేపథ్యంలో నిజానిజాలు తెలుసుకోవడం కోసం కర్ణాటకకు చెందిన ఉడిపి హిరాధిపతి పూజ్యశ్రీ విశ్వేశ్వర తీర్థ, జస్టిస్ భిక్షపతి నేతృత్వంలో నిజనిర్ధారణ కమిటీ వేశారు. అందులో డా.ఎన్.రావు కూడా ఒకరు. ఆ కమిటీ తిరుమలను సందర్శించిన తర్వాత స్వామీజీకి నివేదికను సమర్పించింది. అన్యమత ప్రచారం నిజమేనని కమిటీ తేల్చడంతో హిందూ సమాజం మేల్కొన్నది. తిరుపతిలో అనేకమంది ధర్మాచార్యులు, కర్ణాటక, తమిళనాడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలకు చెందిన భక్తులతో అతిపెద్ద హిందూసమ్మేళనం జరిగింది. భక్తులు తిరుమల పవిత్రతను కాపాడాలని పెద్దపత్తున ఉద్యమించారు. అనేక గ్రామాల్లో రథయాత్రలు, ఉపవాస దీక్షలు జరిగాయి. ఈ నేపథ్యంలో శ్రీ పెజావర్ స్వామి, డా.ఎన్.రావు అధ్యక్షతన తిరుమల తిరుపతి సంరక్షణ సమితిని ఏర్పాటు చేశారు. డా.ఎన్.రావు టిటిడి అధికారులతో, అప్పటి దేవదాయశాఖ మంత్రితో పలు దఫాలు చర్చించారు. చివరకు నాటి ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి రెండు జీవోలు జారీచేశారు. జీవో నెం. 736 (తిరుమల దివ్య క్షేత్రంలో అన్యమత ప్రచారం చేస్తే శిక్షార్హం), జీవో నెం. 737 (రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించిన 23 దేవాలయాల వద్ద అన్యమత ప్రచారం నేరం.) హిందూ ఆలయాల వద్ద మత ప్రచారం చేయడం తమ హక్కు అని అప్పట్లో క్రైస్తవ మత ప్రచారకులు భావించేవారు. సూడో సెక్యూలరిస్టులు, కొన్ని రాజకీయ పార్టీలు కూడా వీరిని సమర్థించేవారు. ఈ తరుణంలో హిందూ ధర్మరక్షణకై డా.ఎన్.రావు సాగించిన పోరాటం హిందువులందరి అభిమానాన్ని అందుకున్నది.

2007 తర్వాత కూడా ఆయన అనేక అంశాలపై తిరుమల తిరుపతి సంరక్షణకు మార్గదర్శనం చేశారు. తిరుపతిలోని పద్మావతి మహిళా విశ్వవిద్యాలయం క్రైస్తవ మత ప్రచారానికి కేంద్రమైంది. కడప జిల్లాకు చెందిన ఒక విద్యార్థిని ఆత్మహత్య కూడా చేసుకుంది. ఆ సందర్భంలో ఆయన స్వయంగా విశ్వవిద్యాలయానికి వచ్చి వివరాలు సేకరించి నివేదికను తయారు చేశారు. తిరుపతి-చంద్రగిరి మార్గంలో అనుమతులు లేకుండానే ఇస్లామిక్ మహిళా విశ్వవిద్యాలయం నిర్వస్తున్నారని నిజ నిర్ధారణ కమిటీ ద్వారా బయటపెట్టారు. కేరళలో లవ్ జిహాద్ ఘటనలపై పర్యటించి నివేదికను సమర్పించారు. హిందూ సమాజ రక్షణ, దేశ భద్రత విషయంలో ఎల్లప్పుడూ ముందుండేవారు డా.ఎన్. రావు. అటువంటి గొప్ప నాయకుని కోల్పోవడం హిందువులందరికీ తీరని లోటు.

తిరుమల తిరుపతి సంరక్షణ సమితి డా.ఎన్. రావు ఆత్మకు శాంతిచేకూరాలని అంజలి ఘటిస్తున్నది.

- కె. శ్యామ్ ప్రసాద్, సామాజిక సమరసతా వేదిక అఖిల భారత సంయోజక



IPL

ఐపీఎల్ వేలంలో సరికొత్త రికార్డులు

ఐపీఎల్ 14వ సీజన్ వేలం సరికొత్త రికార్డులతో ముగిసింది. పేరుకు మినీ వేలమే అయినా అంతర్జాతీయ, దేశవాళీ క్రికెటర్ల వేలం ధర గత 13 సీజన్ల రికార్డులను మించిపోయింది. అందరి అంచనాలను తలక్రిందులు చేసింది. ప్రపంచంలోనే అత్యంత భాగ్యవంతుడైన క్రికెట్ లీగ్ ఐపీఎల్ - 2021 వేలం కొత్తపుంతలు తొక్కింది. కేవలం 61 ఖాళీల భర్తీ కోసం నిర్వహించిన ఈ వేలం పూర్తిస్థాయి వేలాన్నే మించిపోయింది.

2008 సీజన్లో ప్రారంభమైన మెగా వేలం నుంచి 2020 సీజన్ వేలం వరకూ ఒక ఎత్తయితే.. 2021 సీజన్ మినీ వేలం మరో ఎత్తుగా నిలిచి పోతుంది. చెన్నై వేదికగా తొలిసారిగా నిర్వహించిన 14వ సీజన్ మినీ వేలంలో దక్షిణాఫ్రికా ఆల్ రౌండర్ క్రిస్ హోర్న్ జాక్ పాట్ కొట్టాడు. ఎవరూ ఊహించని మొత్తం ధరను దక్కించుకున్నాడు. 75 లక్షల రూపాయల కనీస ధరతో ప్రారంభమైన ఆల్ రౌండర్ హోర్న్ వేలం గత 13 సీజన్లలో లేని ధరను మించి పోయింది. పేస్ ఆల్ రౌండర్ మోరిస్ ను దక్కించుకోడానికి రాయల్ చాలెంజర్స్ బెంగళూరు, పంజాబ్ కింగ్స్, ముంబై ఇండియన్స్ ప్రాంచైజీలు పోటీపడి ధరను పెంచుకుంటూ పోయాయి. చివరకు రాజస్థాన్ రాయల్స్ 16 కోట్ల 25 లక్షల రూపాయల రికార్డు ధరకు ఖాయం చేసుకుంది. గత సీజన్ వరకూ బెంగళూరు రాయల్ చాలెంజర్స్ జట్టుకు 10 కోట్ల రూపాయల ధరకు ఆడిన మోరిస్ ను ప్రాంచైజీ విడిచి పెట్టింది. దీంతో 75 లక్షల కనీస ధరతో వేలంలో మోరిస్ నిలవాల్సి వచ్చింది.

ఐపీఎల్ గత 13 సీజన్ల రికార్డుల ప్రకారం అత్యధిక ధర దక్కించుకున్న క్రికెటర్లలో

యువరాజ్ సింగ్ (2014లో 14 కోట్లు, 2015లో 16 కోట్లు), 2017 సీజన్లో ఇంగ్లండ్ ఆల్ రౌండర్ బెన్ స్టాక్స్ 14 కోట్ల 50 లక్షల ధరను, 2020 సీజన్ వేలంలో కంగారూ ఫాస్ట్ బాలర్ ప్యాట్ కమిన్స్ (15 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలు) ఉన్నారు.

ఐపీఎల్ వేలం బరిలో తొలిసారిగా నిలిచిన న్యూజిలాండ్ జెయింట్ ఆల్ రౌండర్ కైల్ మిల్స్ కు 15 కోట్ల రూపాయల ధర పలికింది. 6 అడుగుల 8 అంగుళాల ఎత్తుతో ఆజూసుబాహుడైన మిల్స్ కు కుదురైన మీడియం పేస్ ఆల్ రౌండర్ గా పేరుంది. విరాట్ కోహ్లీ నాయకత్వంలోని బెంగళూరు రాయల్ చాలెంజర్స్ జట్టు సభ్యుడిగా మిల్స్ ఐపీఎల్ అరంగేట్రం చేయనున్నాడు.

కర్ణాటక రంజీ ఆటగాడు కృష్ణప్ప గౌతమ్ కు దేశవాళీ (అంతర్జాతీయ అనుభవం లేని) క్రికెటర్ల కోటాలో 9 కోట్ల 25 లక్షల రూపాయల రికార్డు ధర దక్కింది. ఉపయుక్తమైన ఆల్ రౌండర్ గా పేరున్న గౌతమ్ ను చెన్నై ప్రాంచైజీ సొంతం చేసుకొంది. ఐపీఎల్ 14 సీజన్ల చరిత్రలోనే అత్యధిక ధరను దక్కించుకున్న దేశవాళీ క్రికెటర్ గౌతమ్ మాత్రమే. వెటరన్ హర్బజన్ సింగ్ ను 2 కోట్ల రూపాయల కనీస ధరకు కోల్ కతా ప్రాంచైజీ, సచిన్ తనయుడు అర్జున్ టెండూల్కర్ ను 20 లక్షల రూపాయల కనీస ధరకు ముంబై ప్రాంచైజీ సొంతం చేసుకొన్నాయి. మీడియం పేస్ ఆల్ రౌండర్ గా 19 సంవత్సరాల చోటా సచిన్ ఐపీఎల్ లో తన అదృష్టం పరీక్షించుకో బోతున్నాడు. టెస్టు స్పెషలిస్ట్ చతేశ్వర్ పూజారా ను కనీస ధర 50 లక్షల రూపాయలకు చెన్నై ప్రాంచైజీ దక్కించుకొంది. ఏడేళ్ల విరామం తర్వాత పూజారా తిరిగి ఐపీఎల్ బరిలోకి దిగబోతున్నాడు. తమిళనాడు యువ క్రికెటర్ షేరూఖ్ ఖాన్ ను.. కింగ్స్ పంజాబ్



క్రిడా కృష్ణ, 84668 64969

6 కోట్ల 95 లక్షల రూపాయల ధరతో ఖాయం చేసుకొంది.

పాపం! హైదరాబాద్ ఆటగాళ్లు

ఐపీఎల్ లో హైదరాబాద్ పేరుతో ఓ ప్రాంచైజీ ఉన్నా.. కనీసం ఒక్క హైదరాబాద్ ఆటగాడికీ సన్ రైజర్స్ జట్టు అవకాశమివ్వలేదు. వేలం ద్వారా కేవలం ముగ్గురు ఆటగాళ్లనే సన్ రైజర్స్ దక్కించుకోగా.. అందులో కేదార్ జాదవ్ కోసమే 2 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసింది. ఆంధ్ర క్రికెట్ సంఘానికి చెందిన రాయచోటి కుద్రాడు హరిశంకర్ రెడ్డిని చెన్నై ప్రాంచైజీ.. 20 లక్షల రూపాయల కనీస ధరకే సొంతం చేసుకుంది.

ఆల్ రౌండర్లకే ప్రాధాన్యం

ఐపీఎల్-2021 వేలంలో వివిధ ప్రాంచైజీలు మొత్తం 145 కోట్ల 30 లక్షలు ఖర్చు చేసి 22 మంది విదేశీ ఆటగాళ్లతోపాటు 57 మందిని తమతమ జట్లలో చేర్చుకున్నాయి. హైదరాబాద్, రాజస్థాన్, పంజాబ్, ముంబై జట్టు ఎక్కువగా ఆల్ రౌండర్లు, తక్కువగా బౌలర్లను కొనుగోలు చేశాయి. 2013 నుంచి ఇప్పటి వరకు ఏ బ్యాట్స్ మన్ కూడా అత్యధిక ధర పలుకలేదు. అన్ని జట్టు ఆల్ రౌండర్ల వైపే మొగ్గు చూపాయి. ప్రాంచైజీలన్నీ కలసి కేవలం ఐదుగురు ఆటగాళ్ల కోసమే 50 శాతం ఖర్చు చేశాయి. క్రిస్ మోరిస్, జెమినన్, క్రిష్ణప్ప గౌతం, రిచర్డ్స్ న్, మ్యూక్స్ వేల్ ల కోసం రూ. 68.75 కోట్లు వెచ్చించాయి. ఇదంతా చూస్తుంటే, ఐపీఎల్ వేలం అనేకంటే.. క్రికెటర్లను మార్కెట్లో సరుకుగా మార్చి సాగిస్తున్న వేలం వెర్రి అనటంలో ఏమాత్రం సందేహం లేదు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్





విజయవాడలో 5వ ధర్మాచార్య సదస్సు

పూజ్య ధర్మాచార్యులతో సమరసతా సేవా ఫౌండేషన్ (SSF) ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంత సమావేశం 16 ఫిబ్రవరి 2021న విజయవాడలోని చిన్న జీయర్ స్వామీజీ స్థాపించిన విజయకీలాద్రి క్షేత్రంలో జరిగింది. ఈ సదస్సులో పూజ్య శ్రీశ్రీ త్రిదండి చిన్న జీయర్ స్వామీజీ, పూజ్య అహోబిల స్వామీజీ, పూజ్య వాసుదేవానందగిరి స్వామీజీ, పూజ్య శివస్వామీజీ, పూజ్య మాతా శివ చైతన్యానంద సరస్వతి, పూజ్య శ్రీనివాసనంద స్వామీజీ, పూజ్య అనంగానంద స్వామీజీ, ఏర్పేడు- పూజ్య లీల పారాయణ దాస్జీ ఇస్కాన్, అభేదనంద వారు, ఆర్ఎస్ఎస్ అఖిల భారతీయ సహ సర్ కార్యవాహ భాగ్యు పాల్గొని మార్గదర్శనం చేశారు.

ధర్మ ప్రచార నివేదిక : ధర్మ ప్రచారం కోసం ఏర్పాటు చేసిన సమరసతా సేవా ఫౌండేషన్ గత సంవత్సర కాలంలో చేసిన పనులను నివేదించింది.

నేడు 320 మండలాలలో, 350 ధర్మ ప్రచారకులు, 1500 మంది మండల కమిటీ సభ్యులు, 1096 ఉప మండలాల్లో 4000 కమిటీ సభ్యులు, 4,332 పంచాయతీల్లో 43 వేల మంది కమిటీ సభ్యులు పనిచేస్తున్నారు. గత సంవత్సరం 81 వేల మంది ధర్మనిధి సమర్పణ చేశారు.

30 వేల మంది ధర్మరక్ష నిధి సభ్యులతో పటిష్టమైన పునాదులు ఏర్పాటు చేసినందుకు సమావేశం అభినందించింది.

కులాల సర్వే : మతమార్పిడి ఎక్కువగా జరుగుతున్న కులాలను గుర్తించి సర్వే ఆధారంగా, ఆయా కులాలకు చెందిన పెద్దలలో అవగాహన కల్గించడం, వారితో ప్రభావశీల జట్టు నిర్మాణం చేసి, వారికి తగిన శిక్షణ ఇచ్చి వెనక్కు వచ్చిన హిందువులను కాపాడుకోవాలని నిర్ణయం తీసుకుంది.

కరోనా సమయంలో రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఎస్ఎస్ఎఫ్ ద్వారా చేసిన అనేక సేవా కార్యక్రమాలను పూజ్య ధర్మాచార్యులు ప్రశంసించారు.

ఎస్.టి., ఎస్.సి. అర్చక స్వాములకు శిక్షణ:

ఈ కాలనీలలో నిర్మాణం జరిగిన ఆలయాల అర్చక స్వాములకు మరింత శిక్షణ ఇవ్వాలని నిర్ణయించారు. దీనికోసం పూజ్య చిన్న జీయర్ స్వామీజీ ముందుకు వచ్చారు.

ధర్మనిధి : రాష్ట్రంలో ధర్మ ప్రచారం కార్యక్రమం అన్ని మండలాలలో జరుపుటకు అవసరమైన నిధులు హిందూ సమాజం శక్తి కొలదిగా సమర్పించాలని పూజ్య ధర్మాచార్యులు పిలుపునిచ్చారు.

ఈ కార్యక్రమంలో ప్రాంత కమిటీ, వివిధ జిల్లా డివిజన్ల నుండి పురుష, మహిళా కన్వీనర్లు, ధర్మప్రచారకలు 121 మంది పాల్గొన్నారు.

సదస్సులో చర్చించిన విషయాలను 17న ప్రాంత కమిటీ సమావేశమే కార్యచరణ తయారు చేసారు.



ఆరోగ్యభారతి ఆధ్వర్యంలో ఘనంగా రథసప్తమి వేడుకలు



కర్నూలు : ఆరోగ్యభారతి ఆధ్వర్యంలో ఫిబ్రవరి 18, 19న కర్నూలు జిల్లాలో 40 చోట్ల రథసప్తమి వేడుకలు ఘనంగా జరిగాయి. జిల్లా వ్యాప్తంగా 5000 మంది విద్యార్థులు, 2000 మంది స్త్రీ, పురుషులు పాల్గొన్నారు. ఆరోగ్యభారతి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంత కార్యదర్శి, డా॥ ఎండివిఎన్ రామశర్మ, జిల్లా అధ్యక్షులు, సీనియర్ మెడికల్ ఆఫీసర్ డా॥ ద్వారం ప్రభాకర్ రెడ్డి వేడుకలకు హాజరయ్యారు.

'కరోనా వేళ పాత్రికేయుల సేవలు మరువలేనివి'



కార్యక్రమంలో మాట్లాడుతున్న డా. అన్నదానం సుబ్రహ్మణ్యం, వల్లీశ్వర్. పాల్గొన్న పాత్రికేయులు

హైదరాబాద్ : 'కరోనా కష్టకాలంలో ప్రజలను ఆదుకునేందుకు అనేక సంస్థలు, వ్యక్తులు సేవా కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తే ఆ కార్యక్రమాల వివరాలను ప్రపంచానికి తెలియజేసి పాత్రికేయులు మరింత మందిలో స్ఫూర్తిని రగిలించారు. ఆ విధంగా సమాజ కార్యంలో వారు కూడా ముందున్నారు' అని స్ఫూర్తి పత్రికా సంపాదకులు, ఆర్ఎస్ఎస్ తెలంగాణా ప్రాంత సహ కార్యవాహ డా. అన్నదానం సుబ్రహ్మణ్యం

అన్నారు. 'కరోనా కాలంలో కలం యోధులు' అనే అంశంపై హైదరాబాద్ లోని కేశవ మెమోరియల్ లా కళాశాలలో జరిగిన పాత్రికేయుల సమావేశంలో ఆయన ప్రసంగించారు. వైద్య సిబ్బంది, పారిశుధ్య కార్మికులు, పోలీసు సిబ్బంది చేసిన అపూర్వమైన కరోనా పోరాటాన్ని పాత్రికేయులే ప్రపంచానికి తెలియజేస్తారని ఆయన ప్రశంసించారు.

కార్యక్రమానికి అధ్యక్షత వహించిన సీనియర్

పాత్రికేయులు వల్లీశ్వర్ మాట్లాడుతూ సంఘ పరివార్ నిర్వహించిన సేవాకార్యక్రమాల గురించి ప్రపంచానికి తెలియజేసిన పాత్రికేయులు స్వయంగా అనేక సేవా కార్యక్రమాల్లో పాల్గొన్నారు అన్నారు. అయితే ఈ కష్టకాలంలో ఉద్యోగులకు అండగా నిలవాల్సిన అనేక పత్రిక, మీడియా యాజమాన్యాలు ఆర్థిక భారం తగ్గించుకోవడం అనే నెపంతో వారిని తొలగించడం దురదృష్టకరమని విచారం వ్యక్తం చేశారు.

'సూర్యనమస్కారాలు అలవాటు చేసుకుందాం!'



కాకినాడ : 'మానసిక, శారీరక ఆరోగ్యానికి ప్రతి ఒక్కరు సూర్యనమస్కారాలను క్రమం తప్పకుండా చేయడం అలవాటు చేసుకోవాలన్నారు' ఆర్ఎస్ఎస్ రాజమండ్రి విభాగ కార్యవాహ వడ్డాది సుబ్బారావు. రథసప్తమి సందర్భంగా సేవాభారతి ఆధ్వర్యంలో

కాకినాడ యంఎస్ఎస్ చారిటీస్ పాఠశాల క్రీడమైదానంలో ఫిబ్రవరి 19న 24వ (1998) సూర్యనమస్కారాల పోటీ జరిగింది. ఈ పోటీలో 250 మంది విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు. గెలిచిన వారికి బహుమతులు, పాల్గొన్న వారందరికి

ప్రశంసాపత్రాలు అందించారు. కార్యక్రమంలో యంఎస్ఎస్ చారిటీస్ అసిస్టెంట్ కమిషనర్ సాయి బాబు, యంఎస్ఎస్ పాఠశాల ప్రధాన అధ్యాపకులు శాస్త్రి, ఆర్ఎస్ఎస్ కాకినాడ నగర సంఘచాలక్ ఆదిత్యశర్మ పాల్గొని మార్గదర్శనం చేశారు.

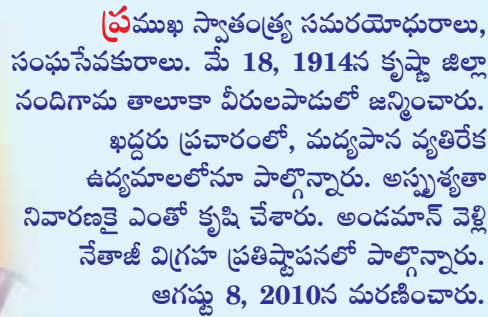


కర్నూల్ : శ్రీశైలం శివాజీ స్ఫూర్తి కేంద్రంలో ఛత్రపతి శివాజీ జయంతి ఘనంగా జరిగింది. ఈ ఉత్సవంలో భారతీయ జనతా పార్టీ జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి సత్యకుమార్, ఆర్ఎస్ఎస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంత సహ ప్రచారక్ ఆదిత్య, శివాజీ స్ఫూర్తి కేంద్రం నిర్వాహకులు నాగేశ్వర రావు తదితరులు పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా నిర్వహించిన సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు ఆలరించాయి.



ఒంగోలు : రామభక్తులు వీరి ఆటోలో తిరుగుతూ 15 రోజుల పాటు జనజాగరణ చేశారు. అప్పుడు వీరు ఆటోలో ఉండి కూడా వచ్చి, పోయే వారికి ఈ కార్యక్రమం గురించి వివరిస్తూ నిధి సమర్పణ చేసేలా ప్రోత్సహించారు. ఆ సందర్భంగా రామభక్తులు శ్రీకృష్ణ బస్టీలో వీరిని సన్మానించారు.

జనరల్ నోటెస్



1. ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద మ్యూజియం ఏది?
2. భారత రాష్ట్రపతి పదవీకాలం ఎన్ని సంవత్సరాలు?
3. ఆంధ్రరత్న అని బిరుదు కలిగిన భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు?

[illegible]

బొమ్మకాని బొమ్మ, మహా
మంచిబొమ్మ, కంటికి
అందదు. ఈ బొమ్మ
కదిలే బొమ్మ?

ဗိုလ်မှူးလှိုင်: **လေးပါး**

ఏకాగ్రత పెంపొందేకొద్దీ
ఎక్కువ విజ్ఞానాన్ని
ఆర్జించవచ్చు. ఎందుకంటే
ఏకాగ్రతే జ్ఞాన సముపార్జనకు
ఏకైక మార్గం.

- స్వామి వివేకానంద

చివర తెల్ల మచ్చ ఉన్న నక్క రక్తం తాగిస్తే జబ్బు నయం అవుతుందని చెప్పిందట. అప్పటి నుంచి సింహం నీ కోసం వెతుకుతోంది. నువ్వు కనిపిస్తే చంపేస్తుంది. వెళ్లి దాక్కుని నీ ప్రాణాల్ని కాపాడుకో" అని చెప్పింది. దాంతో భయపడిపోయిన నక్క వెంటనే అడవిలో దట్టంగా ఉన్న చెట్లమధ్యలో దూరి ఎవరికీ కనపడకుండా నక్కుతూ నక్కుతూ ఇంటికి వెళ్లింది.

మూడు రోజుల తర్వాత ఒక కుందేలు నక్క ఇంటికి వచ్చింది. నక్కకి కనీసం కుందేల్ని పట్టుకునే ఓపిక కూడా లేదు. విషయం అంతా చెప్పి ‘సింహం వస్తుందేమో చూసి చెప్పు’మని అడిగింది. ‘వామ్మో అటువైపు వెళ్తే తోడేలు చంపుతుందని ఒకసారి నువ్వే చెప్పావు. నేను వెళ్లను, నాకు భయం’ అన్నది కుందేలు. మరొక రోజు కోతి వచ్చింది. అది కూడా అలాగే అన్నది. గతంలో అనవసరంగా వాటికి లేనిపోని భయాలు కల్పించినందుకు నక్క తనని తాను తిట్టుకుంది.

వారం రోజుల తర్వాత గుర్రం వచ్చింది. 'సింహం వస్తోందా' అని అడిగింది నక్క. 'సింహం రాదు. కావాలనే నీకు అబద్ధం చెప్పాను. ఎందుకంటే నువ్వు అందరికీ లేనిపోనివి చెప్పి భయపెడుతున్నావు కదా? భయం అంటే నీకు తెలియాలనే అలా చెప్పాను' అంది గుర్రం. నక్క తన తప్పు తెలుసుకుంది. అప్పటి నుంచి అందరితో స్నేహంగా ఉండసాగింది. ★



తన
వక్క పలుకులు

వీటికి సాటి మరేవి లేవు

www.craneindia.net



శ్రీగ్రంథి సుబ్బారావు మరియు శ్రీమతి గ్రంథి లక్ష్మీదేవమ్మ



ఇప్పుడు మీ కోసం
సరికొత్త ప్యాకింగ్‌లో
సరికొత్త రుచులతో



మేషం : అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పాదం

నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగలాభం. భూములు, ఆభరణాలు కొంటారు. పాత బాకీలు వసూలవుతాయి. ఆదాయం మెరుగుపడుతుంది. సూతన విద్యావకాశాలు లభిస్తాయి. కొన్ని సంఘటనలు ఆశ్చర్యపరుస్తాయి. వ్యాపారులకు ఒత్తిడుల నుంచి విముక్తి. ఉద్యోగులకు విధి నిర్వహణలో సమస్య తీరుతుంది. రచయితలు, క్రీడాకారులు అనుకున్నది సాధిస్తారు. 5,6 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. శారీరక రుగ్మతలు. శివపంచాక్షరి పఠించండి.



వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు, రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

రాబడి మరింత మెరుగుపడి ఉత్సాహంగా గడుపుతారు. ఆస్తి వివాదాల నుంచి బయటపడతారు. నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగలాభం. వ్యాపారులకు పెట్టుబడులు సమకూరుతాయి. ఉద్యోగులకు సంతోషకరమైన సమాచారం. ప్రముఖులతో పరిచయాలు. రాజకీయ వేత్తలకు ఊహించని ఆహ్వానాలు. కళాకారులు, పరిశోధకులకు పట్టింది బంగారమే. 1,2 తేదీల్లో అనుకోని ప్రయాణాలు. కుటుంబంలో సమస్యలు. దత్తస్తోత్రాలు పఠించండి.



మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు, ఆర్ధ, పునర్వసు 1, 2, 3 పాదాలు

సూతన కార్యక్రమాలు సకాలంలో పూర్తిచేస్తారు. కొన్ని సంఘటనలు ఆకట్టుకుంటాయి. పలుకుబడి మరింత పెరుగుతుంది. ఆలోచనలు అమలు చేస్తారు. మొండిబాకీలు వసూలై ఆదాయం మెరుగుపడుతుంది. కొత్త ఉద్యోగాల యత్నాలు సఫలం. ఇంటి నిర్మాణయాల్నాలు కలసిపస్తాయి. ఉద్యోగులకు కొత్త పోస్టులు లభిస్తాయి. 2,3 తేదీల్లో బంధువిరోధాలు. మానసిక అశాంతి. ఆదిత్య హృదయం పఠించండి.



కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం, పుష్యమి, ఆశ్లేష

రాబడి తగ్గినా అవసరాలకు లోటూరదు. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు సంభవం. కుటుంబంలో సమస్యలు పెరుగుతాయి. శారీరక రుగ్మతలు ఇబ్బంది కలిగిస్తాయి. విద్యార్థులకు అవకాశాలు చేజారవచ్చు. గృహం, వాహనాల కొనుగోలు యత్నాలు ముందుకు సాగవు. వ్యాపారులకు నిరాశా జనకంగా ఉంటుంది. ఉద్యోగులకు మార్పులు అనివార్యం. 4, 5 తేదీల్లో శుభవార్తలు. ఆకస్మిక వస్తులాభాలు. సుబ్రహ్మణ్యార్చనం పఠించండి.



సింహం : మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1వ పాదం

కొత్త కార్యక్రమాలకు శ్రీకారం చుడతారు. రావలసిన డబ్బు అంది అవసరాలు తీరతాయి. దేవాలయాలు సందర్శిస్తారు. వాహనసౌఖ్యం. కొన్ని ముఖ్యమైన నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. ఇంటి నిర్మాణాలకు ప్రణాళిక రూపొందిస్తారు. వ్యాపారులకు లాభ సాటిగా ఉంటాయి. ఉద్యోగులకు విధుల్లో అనుకూల వాతావరణం. 6,7 తేదీల్లో కుటుంబంలో సమస్యలు. అనారోగ్య సూచనలు. అంగారక స్తోత్రాలు పఠించండి.



కన్య : ఉత్తర 2, 3, 4 పాదాలు, హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

ఆదాయానికి ఇబ్బంది ఉండదు. అప్పులు తీరి ఒడ్డున పడతారు. భూవివాదాలు పరిష్కారమవుతాయి. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొంటారు. వ్యాపారులకు సకాలంలో విస్తరిస్తారు. ఉద్యోగులకు హోదాలు దక్కతాయి. పారిశ్రామికవేత్తలకు ఊహించని ఆహ్వానాలు రాగలవు. క్రీడాకారులు, పరిశోధకులకు అన్నింటా విజయమే. 3,4 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. విష్ణునామ ధ్యానం చేయండి.



తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

రాబడి పెరిగి అవసరాలు తీరతాయి. విద్యార్థులు కోరుకున్న విద్యావకాశాలు పొందుతారు. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొంటారు. వ్యాపారులకు లాభాలు అందుతాయి. ఉద్యోగులకు ఉన్నతస్థితి లభించే సూచనలు. కళాకారులకు కొత్త అవకాశాలు. పారిశ్రామికవేత్తలు, రచయితల ఆశలు నెరవేరతాయి. 2,3 తేదీల్లో శారీరక రుగ్మతలు. స్నేహితులతో విభేదాలు. గణేశార్చనం పఠించండి.



వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

ఆదాయం ఆశాజనకంగా ఉంటుంది. వాహనాలు, భూములు కొంటారు. వ్యాపారులకు పెట్టుబడులు అందుతాయి. ఉద్యోగులకు కొత్త బాధ్యతలు దక్కుతాయి. పారిశ్రామికవేత్తలకు కొత్త సంస్థల ఏర్పాటులో విజయం. కళాకారులు, పరిశోధకులకు ఆశయాలు ఫలిస్తాయి. 4,5 తేదీల్లో బంధువులతో తగాదాలు. వృథా ఖర్చులు. శ్రీరామ రక్షాస్తోత్రాలు పఠించండి.



ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

సమాజంలో గౌరవం పెరుగుతుంది. ఆలోచనలు



సింహంభట్ల సుబ్బారావు
6300674054

కార్యరూపం దాలుస్తాయి. రాబడి మెరుగ్గా ఉంటుంది. రుణదాతల ఒత్తిడులు తొలగుతాయి. విద్యార్థుల ప్రతిభ వెలుగులోకి వస్తాయి. భాగస్వాముల సలహాలతో వ్యాపారాలు విస్తరిస్తారు. ఉద్యోగులకు కొత్త హోదాలు. కళాకారులకు యోగదాయకంగా ఉంటుంది. 5,6 తేదీల్లో మానసిక అశాంతి. దూరప్రయాణాలు. దేవీస్తోత్రాలు పఠించండి.



మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు, శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

సమాజంలో గౌరవం పెరుగుతుంది. అదనపు ఆదాయం సమకూరి అవసరాలు తీరుతాయి. సన్నిహితుల నుంచి కొంత ధనలాభం. నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగలాభం. గృహం, వాహనాలు కొంటారు. వివాదాల నుంచి గట్టెక్కుతారు. వ్యాపారులకు మరింత ఉత్సాహం. ఉద్యోగులకు పనిభారం తగ్గుతుంది. 2, 3 తేదీల్లో శారీరక రుగ్మతలు. స్నేహితులతో విరోధాలు. హయగ్రీవ స్తోత్రాలు పఠించండి.



కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

రాబడి మెరుగ్గా ఉండి అవసరాలు తీరుతాయి. స్థిరాస్తులపై నెలకొన్న వివాదాలు క్రమేపీ పరిష్కరించుకుంటారు. దూరప్రాంతాల నుంచి శుభవార్తలు. ఇంటి నిర్మాణాలు ముమ్మరం చేస్తారు. మీ అంచనాలు కొన్ని నిజం కాగలవు. వ్యాపారులకు పెట్టుబడులు దక్కుతాయి. ఉద్యోగులు బాధ్యతలు సమర్థవంతంగా నిర్వహిస్తారు. 1,2 తేదీల్లో బంధువులతో విభేదాలు. మానసిక అశాంతి. కనకధారా స్తోత్రాలు పఠించండి.



మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

కార్యక్రమాలు అన్నీ సజావుగా పూర్తి చేస్తారు. ఆదాయం సమకూరుతుంది. భూవివాదాలు తీరతాయి. తీర్థయాత్రలు చేస్తారు. వాహనాలు, భూములు కొంటారు. శుభకార్యాలపై కుటుంబంలో చర్చిస్తారు. ఇంతకాలం పడిన కష్టం ఫలిస్తుంది. వ్యాపారులకు విస్తరణలో అవాంతరాలు తొలగుతాయి. ఉద్యోగులకు ప్రమోషన్లు దక్కవచ్చు. 4,5 తేదీల్లో అనుకోని ఖర్చులు. కుటుంబ బాధ్యతలతో సతమతమవుతారు. ఆంజనేయ దండకం పఠించండి.

అధారాలు

అడ్డం

- హైదరాబాద్ నగర కొత్త మేయర్ (5)
- వేసవి (4)
- జంబూకము (2)
- కథయే ! (2)
- అటుగా వచ్చిన కార్యాలయాధిపతి ఆంగ్లంలో (3)
- స్థానము, గృహము (4)
- నవ్విించడానికి పూర్వం రాజాస్థానాల్లో ఉండేవాడు (5)
- వెనువెంటనే (3)
- ఆగుము (2)
- హిమాలయం (6)
- ఇది పెట్టిన కూరల రుచే వేరు (2)
- అటుగా వచ్చిన ఆసరా (2)
- మెప్పు లేక ఆశ్చర్యానంద ప్రకటన పదం (2)
- ప్రశంసించెను (3)
- నైప్రూ, లాల్బహదూర్ శాస్త్రి మధ్య తాతాల్ని ప్రధాని ఈ గుల్జారీలాల్ (2)
- భీష్ముని తండ్రి (4)
- పండితులకే కాదు సాహిత్యం వీళ్లకూ చేరాలి మరి ఏదోవిధంగా (5)
- కూతురు (3)
- నంద్యాల దగ్గర నవసంఖ్యలో ఉన్నవాటిల్లో ప్రధానమైంది (4)
- సోది చెప్పే పదమూడు కొంచెం కుదించుకుని ఉంది (5)

నిలువు

- గరుత్మంతుడు ఓ కొడుకుగా (6)
- ఈ అమరశిల్పి సినిమా కూడా వచ్చింది (3)
- లేశము, భిన్నంకము లోన పై అంకె (3)
- సోషల్ డిస్టెన్స్ అంటే ఏ మేరకు అని ప్రశ్నించడం (4)
- రక్షిస్తూ వచ్చాడని అనడమే (7)
- ఓ ట్రైబ్ జాతివారు, అద్దాల దుస్తుల వారు (4)
- విప్పిచెప్పేది విమర్శయట! మరి కప్పిచెప్పేది...? (4)
- మొత్తానికి దీనికి వాక్సన్ వచ్చింది (3)
- హితవరులు (6)
- మంచిమాట (3)
- చెదిరిన ఆచమనం (4)
- విందు, అతిథ్యపు ఆదరణ (3)
- మాట (3)
- మద్దిచెట్టు (4)
- బొమ్మ, భాననాటకం (3)
- పవిత్రము (3)
- పిండికాదు బియ్యం, గోధుమలదే మరొకటి (2)
- త్రివిక్రమ్ శ్రీనివాసదే పవన్కళ్యాణ్, ఇలియానా ఎనిమిదేళ్ల క్రితం నాటి సినిమా (2)

మా చిరునామా : పదరసం, జాగృతి వారపత్రిక,
3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-27

పదరసం-310

1	2		3		✠	4		5	6
7		✠		✠	8		✠	9	
10		11		✠	12				
	✠		✠	13			✠	14	
15	16		17			✠	18		✠
19		✠	20		✠	✠	21		22
✠		✠	23		✠	24			
25	✠	26					✠	✠	
	✠		✠		✠	27	28	29	✠
30				✠	31				

పదరసం - 310

పేరు :

చిరునామా:.....

పిన్ కోడ్ : మొబైల్ :

సమాధానాలను పైగడులలో పూరించి, కత్తిరించి కవర్ పై పదరసం నెం. వేసి 2021 మార్చి 15 లోగా జాగృతికి పంపండి. సరైన సమాధానాలు రాసిన వారిని విజేతలుగా ప్రకటిస్తాం. ఒకరిని లాటరీ ద్వారా ఎంపికచేసి నగదు బహుమతి అందజేస్తాం. తుది నిర్ణయం జాగృతి యాజమాన్యందే.

పదరసం - 306 సమాధానాలు

✠	✠	1	2	3	4	5	6	7	8
9	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠
9	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠
9	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠
9	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠
9	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠
9	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠
9	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠
9	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠
9	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠	✠

విజేతలు : శ్రీచరణ్, టి. ఉదయశ్రీ, జి.ఆర్.కె.రెడ్డి, టి.తులశమ్మ - హైదరాబాద్, వనమాల రామలింగాచారి - యదాద్రి, చెరుకు మహేశ్వర శర్మ - జగిత్యాల, వె. ఉమామహేశ్వర శర్మ - అనంతపురం, యస్.రాజు - కర్నూల్, టి. వెంకాయమ్మ, టి.రామలింగయ్య, కె. తిరుమలాచార్యులు, ఇ. బ్రహ్మాంధ్ర స్వామి - ఒంగోలు, నేమాన సుభాష్ చంద్రబోస్ - విశాఖపట్నం, పి. సీతామహాలక్ష్మి, కె. అశ్వీరాణి - తిరుపతి, తి. వెంకటేశ్వర్లు - నెల్లూరు, కె. శివానందరావు, కె. శ్రీహరి - బెంగళూరు.

బహుమతి పొందిన విజేత: వె. ఉమామహేశ్వరశర్మ - అనంతపురం



చంద్రం

సరికొత్త పయనానికి

నాంది

కెరీర్ ప్రారంభంలో ఏ తరహా పాత్రలు చేసి పేరు తెచ్చుకుంటే అవే పాత్రలు లభిస్తుండటం సినిమా రంగంలో సర్వసాధారణం. 'అల్లరి' మూవీతో హీరోగా ఎంట్రీ ఇచ్చిన దర్శక నిర్మాత ఈబీవీ సత్యనారాయణ తనయుడు నరేశ్ కు తొలి చిత్రంతోనే కామెడీ హీరో అనే ముద్ర పడిపోయింది. పైగా ఈబీవీ కూడా తన కుమారుడితో అదే తరహా చిత్రాలు తీశారు. ఇంతవరకూ 57 సినిమాల్లో నరేశ్ నటిస్తే కాస్తంత భిన్నమైన పాత్రలు చేసిన చిత్రాలను చేతి వేళ్ల మీద లెక్కపెట్టొచ్చు. ఆ కొద్ది చిత్రాల కోవలోకి వచ్చే సినిమా 'నాంది'. విజయ్ కనకమేడలను దర్శకుడిగా పరిచయం చేస్తూ సతీష్ వేగేశ్వర్ ఈ చిత్రాన్ని నిర్మించారు.

కథ విషయానికి వస్తే బండి సూర్యప్రకాశ్ (నరేశ్) సాఫ్ట్ వేర్ ఇంజనీర్. తల్లిదండ్రులకు ఒక్కగానొక్క కొడుకు. ఎంతో ప్రేమతో అతన్ని పెంచిన వాళ్లు, కొడుకు ప్రయోజకుడైనందుకు ఆనంద పడతారు. మీనాక్షి (నవమి) అనే అమ్మాయితో సూర్య పెళ్లి చేయాలని భావిస్తారు. ఇదే సమయంలో పౌర హక్కుల నేత రాజగోపాల్ (సీవీఎల్ నరసింహారావు) హత్యకు గురవుతాడు. హంతకుడు ఎవరో తెలుసుకోమని పోలీస్ అధికారులపై హోం మినిస్టర్ నాగేంద్ర (వినయ్ వర్మ) ఒత్తిడి తెస్తాడు. ఆ క్రమంలో రాజగోపాల్ హత్యకు ఒకరోజు ముందు అతని కదలికలను సీసీ ఫుటేజ్ ద్వారా గుర్తించిన ఇన్స్టిగేషన్ ఆఫీసర్ కిశోర్ (హరీష్ ఉత్తమన్) సూర్యను అరెస్ట్ చేస్తాడు. రాజగోపాల్ హత్యతో తనకేమీ సంబంధం లేదని సూర్య వాపోయినా అతని మాటలను పట్టించుకోరు. ఏకంగా ఐదేళ్ల పాటు సూర్య జైలులో అందరి బ్రయల్ ఖైదీగా మగ్గిపోతాడు. మరోవక్క పెళ్లి సంబంధం కాన్సిల్ అవుతుంది. తల్లిదండ్రులూ మరణిస్తారు. తనను అన్యాయంగా అరెస్ట్ చేసిన కిశోర్ పై పగ తీర్చుకోవడానికి సూర్య జైలు నుండి తప్పించుకోవడానికి ప్రయత్నించి విఫలపడతాడు. ఆ కారణంగా మరికొన్ని కేసులు అతని మీద నమోదవుతాయి. చివరకు ఆర్య అనే లాయర్ సూర్యను ఎలా జైలు నుండి బయటకు తీసుకొచ్చింది, ఐపీసీ సెక్షన్ 211 క్రింద సూర్యను జైలుకు పంపిన వారిపై ఎలాంటి చర్యలు చట్టప్రకారం తీసుకునేలా చేసింది అన్నది మిగతా కథ.

జనవరి నెలాఖరులో 'బంగారు బుల్లోడు' సినిమాతో జనం ముందు వచ్చాడు నరేశ్. ఆ సినిమా ప్రేక్షకులనే కాదు, అతని అభిమానులనూ నిరాశకు గురిచేసింది. అయితే... కొద్దికాలంగా కాస్తంత భిన్నమైన పాత్రలు చేయాలని నరేశ్ భావిస్తున్నాడు. అందులో భాగంగానే మహేశ్ బాబు 'మహర్షి' సినిమాలో నటించాడు. గతంలోనూ 'ప్రాణం, నేను, గమ్యం, విశాఖ ఎక్స్ ప్రెస్', శంభో శివ శంభో' వంటి చిత్రాలలో భిన్నమైన పాత్రలు చేయడానికి ప్రయత్నించాడు. కానీ 'గమ్యం' మాత్రమే అందులో విజయం సాధించింది. దాంతో రొటీన్ కథలకే పచ్చజెండా ఊపడం మొదలెట్టాడు. అయితే 2012లో వచ్చిన 'సుడిగాడు' తర్వాత నరేశ్ కు సోలో హీరోగా ఒక్క సక్సెస్ కూడా దక్కలేదు. అందుకే దర్శక నిర్మాతల మీద భారం వేసి 'నాంది' చిత్రాన్ని అంగీకరించాడు. అంతేకాదు...

ఆ పాత్రకు న్యాయం చేకూర్చడానికి తన వంతుగా నూరు శాతం శ్రమించాడు. జైలుకు సంబంధించిన సన్నివేశాల చిత్రీకరణ సమయంలో సెమీ స్టూడ్ గా నటించడానికి మొహమాట పడలేదు. చివరకు అతని నమ్మకం నిజమైంది. 'నాంది' చిత్రానికి చక్కని ప్రశంసలు దక్కుతున్నాయి. ఈ చిత్రంతో నటుడిగా నరేశ్ మరో మెట్టు ఎక్కాడనే చెప్పాలి. కేవలం వినోదాత్మక పాత్రలకే కాకుండా హృదయాన్ని కదిలించేసే పాత్రలనూ తాను పోషించగలనని నిరూపించాడు. కథానాయికగా నవమి కనిపించేది కాసేపే అయినా తన అందం, అభినయంతో ఆకట్టుకుంది. సీవీఎల్ కు ఈ తరహా పాత్రలు కొత్తమీ కాదు. హీరో తండ్రిగా దేవీప్రసాద్, హోం మినిస్టర్ గా వినయ్ వర్మ, హీరో స్నేహితుడిగా ప్రవీణ్, మరో సహాయకారిగా ప్రియదర్శి చక్కగా నటించారు. ఇక జనవరిలో వచ్చిన 'క్రాక్'లో జయమ్మగా నటించిన వరలక్ష్మి శరత్ కుమార్ ఇందులో లేడీ లాయర్ పాత్రను పోషించింది. తన పాత్రకు తానే డబ్బింగ్ చెప్పుకోవడం అభినందించదగ్గదే అయినా, కొన్ని చోట్ల తమిళ యాన కనిపించేస్తోంది. దొంగ సాక్ష్యాలు చెప్పే వృత్తిగా కృష్ణేశ్వరరావు, జడ్జిగా రాజశ్రీ నాయర్ నటించారు. వీరందరి నుండి దర్శకుడు చక్కని నటన రాబట్టుకున్నాడు. అబ్బూరి రవి రాసిన మాటలు బాగున్నాయి. శ్రీచరణ్ పాకాల నేపథ్య సంగీతంతో పాటు అతనిచ్చిన బాణీలకు చైతన్య ప్రసాద్ పాటలు అర్థవంతంగా, ఆలోచింప చేసేలా ఉన్నాయి. సిద్ సినిమాటోగ్రఫీ మూవీస్ హైలైట్ గా నిలిచింది.

నిజానికి ఇలాంటి కోర్టు డ్రామాలు ఒక పాయింట్ కు చేరేసరికి బోర్ కొట్టేస్తాయి. కానీ దర్శకుడు విజయ్ కనకమేడల సినిమా ఆధ్వర్యం ఆసక్తికరంగా ఉండేలా సన్నివేశాలను తెరకెక్కించాడు. అలానే విశ్రాంతికి ముందు వచ్చే జైలులోని పోరాట సన్నివేశం ప్రేక్షకులను సంభ్రమకు గురిచేస్తుంది. ఏదో అనుకుంటే ఏదో అవుతోందేమిటి అనే సంతయం వారిలో కలుగుతుంది. అయితే... ఆ వెంటనే దానికి సమాధానం చెప్పడంతో పాటు, కథను ట్రాకింగ్ తీసుకొచ్చేశాడు. దర్శకుడికి మరిన్ని అవకాశాలు వచ్చే ఆస్కారం ఉంది. మూల కథను, కొన్ని సన్నివేశాలను మరింత బలంగా రాసుకుని ఉంటే... 'నాంది' మరో మెట్టు పైన ఉండేది. అయినా, రొటీన్ చిత్రాలకు భిన్నంగా, కాస్తంత ఆలోచింపజేసే విధంగా ఉన్న ఈ చిత్రాన్ని తప్పకుండా చూడొచ్చు. మొత్తం మీద యాభై ఆరు చిత్రాల తర్వాత నరేశ్ చేయబోతున్న సరికొత్త పయనానికి ఇది 'నాంది' అనుకోవచ్చు!

వ్యాసకర్త : సీనీయర్ జర్నలిస్ట్

తామెవరో, ఎటువంటి ఘనచరిత్రకు వారసులలో
మన భావితరాలకు తెలియాలి గదా!
ఆ దృష్టితో రూపొందించినదే ఈ బాల పుస్తకమాల

భారత భారతి



మహాత్మా జాహిలాల్ నెహ్రూ
జా.నె. నెహ్రూ



మహాత్మా జాహిలాల్ నెహ్రూ
జా.నె. నెహ్రూ



మహాత్మా జాహిలాల్ నెహ్రూ
జా.నె. నెహ్రూ



అతి తక్కువ ఖరీదులో లభిస్తున్న అత్యంత ఉపయోగకరమైన
భారత భారతి పుస్తకమాలను మీ ఇంటిలో,
పాఠశాలలో చదివించండి.
మీ పిల్లలు సవ్యమైనది ఎదగడానికి దోహదపడండి.

భారత భారతి బాల పుస్తకమాలగా ఇప్పటికి వెలువడిన
169 పుస్తకాలు విడివిడిగా ఒక్కొక్కటి 15 రూపాయలు.
మొత్తం సెట్ 2200 రూ.లకే లభిస్తుంది.



మహాత్మా జాహిలాల్ నెహ్రూ
జా.నె. నెహ్రూ



మహాత్మా జాహిలాల్ నెహ్రూ
జా.నె. నెహ్రూ



మహాత్మా జాహిలాల్ నెహ్రూ
జా.నె. నెహ్రూ



మహాత్మా జాహిలాల్ నెహ్రూ
జా.నె. నెహ్రూ



మహాత్మా జాహిలాల్ నెహ్రూ
జా.నె. నెహ్రూ



మహాత్మా జాహిలాల్ నెహ్రూ
జా.నె. నెహ్రూ



మహాత్మా జాహిలాల్ నెహ్రూ
జా.నె. నెహ్రూ

సాహిత్యనికేతన్

3-4-852, కేశవనిలయం,
బర్మత్ పురా, హైదరాబాద్ - 27.
దూరవాణి : 040-27563236



మహాత్మా జాహిలాల్ నెహ్రూ
జా.నె. నెహ్రూ



మహాత్మా జాహిలాల్ నెహ్రూ
జా.నె. నెహ్రూ

సాహిత్యనికేతన్

పిలూరురోడ్, గవర్నరుపేట,
విజయవాడ - 2.
దూరవాణి : 9440643348

From:

JAGRITI Telugu Weekly

Jagriti Bhavan, H.No.3-4-228/4/1,

Lingampally, Kachiguda, Hyderabad-500027

email : jagritiweekly@gmail.com, web : jagritiweekly.com

Date of Publication Every Monday : 01.03.2021

Date of Posting Every Friday & Saturday

Postal Regn. No. HSE/1052/2021-2023

RNI Regd. No. 3270/57

Volume : 73 Issue : 17

వైద్యులు సైతం విశ్వసించేది

అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ నే

అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ జుట్టురాలడం,

చుండ్రుని అరికట్టడంలో

ప్రతిభావంతంగా ఉంటుందని

వైద్యులు సైతం నమ్ముతున్నారు.



డా॥ ధర్మేంద్ర దూబే,
ముంబయి, మహారాష్ట్ర.

“అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో వాడే ప్రత్యేకమైన పదార్థాలు, జుట్టు మూలాలని పటిష్టం చేసి, చుండ్రు నుంచి సంరక్షిస్తాయి. సహజమైన జుట్టు రంగుని కొనసాగించడంలో సహకరిస్తుంది. అందుకే నేను నా పేషెంట్స్ కి అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ నే వాడమని సలహా ఇస్తాను. అలా వాడిన వారిలో తొంద్రై శాతం మందికి అనుకూల ఫలితాలొచ్చాయి.”



డా॥ ప్రశ్నీధ,
కోయంబత్తూర్, తమిళనాడు.

“అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ ని నేను నమ్ముతాను. ఎందుకంటే ఇది ఒక సహజ ఉత్పత్తి. అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో వాడే పదార్థాల వల్ల జుట్టు మూలాలకు రక్త ప్రసరణ పెరిగి జుట్టు పెరగడమే కాక చుండ్రునీ అరికడుతుంది. జుట్టు పెరగడానికి కూడా అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ సకాస్రీయమైన పరిష్కారం అని నిరూపితమైంది. అలాగే మీరు అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ ని క్రమబద్ధంగా వాడడం వల్ల జుట్టు రాలిపోదు.”



డా॥ సుమనా స్రైల్,
చెన్నై, తమిళనాడు.

“ప్రతివారూ తాము ఉపయోగించే హెయిర్ ఆయిల్ ఎంపికలో చాలా జాగ్రత్తలు వహించాలి. అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో వాడే కర్బితేని శుద్ధ కొబ్బరి నూనె వల్ల ఇది సురక్షితమైనదిగా నేను భావిస్తాను. ఇందులో లిక్విడ్ పారాఫిన్ (LLP)లు ఉండవు. అలాగే జుట్టు రాలడానికి కారణమైన నిల్వ ఉండే రసాయనాలూ అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో ఉండవు.”



**జుట్టురాలడాన్ని అరికడుతుంది
చుండ్రు నుంచి రక్షిస్తుంది**

అశ్వినీ®

హామియో ఆర్గ్నా

హెయిర్ ఆయిల్

+

అశ్వినీ®

అధునా™

అమ్మ షాంపూ

అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ ప్రతిరోజు ఆమ్లా షాంపూ

వారానికి మూడుసార్లు వాడడం వల్ల

జుట్టు రాలడం తగ్గుతుంది.

Customer Care Toll Free Number : 18008435599

e-mail : customercare@aswini.com | www.aswini.com